

ESEKIELI

Sanam me Esekieli u Gusunon gari yini gerua u waaawa Babiloniɔ u yoru dimɔ ka win mero bisibu Yuda gabu. U waaawa yoo te sɔɔ, Babilonigibu ba sere Yerusalemu kɔsuka.

Gbiikaa, u Yudaba sɔɔmɔ ma Gusunɔ u koo bu siri kpa u de yiberɛba bu Yerusalemu wɔri bu kamia. Yiruse, Gusunɔ u koo maa bwese tukunu siri yɛn sɔ nu win tɔmbu dam dɔre. Itase, u Yudaba nukuru yemiasiamɔ, domi Gusunɔ u nɔɔ mweeru kua ma u koo de bu wurama Yerusalemuɔ kpa ben sia yu wɛra. Nnɛse, u wa win kɔsiru sɔɔ nge me Yinni Gusunon sɔa yeru ta koo kpam wurama.

Tire ten kpunaa

1. Esekielin sokuru, wiru 1n di sere wiru 3.
2. Gari yi u gerua Yudaban sɔ yiberɛba bu sere Yerusalemu wɔri, wiru 4n di sere wiru 24.
3. Gari yi u gerua bwese tukunun sɔ, wiru 25n di sere wiru 32.
4. Ba koo Yerusalemu seeya, wiru 33n di sere wiru 39.
5. Sɔa yee kpaaru kɔsiru sɔɔ, wiru 40n di sere wiru 48.

Yinni Gusunɔ

u tii Esekieli sɔɔsi

¹⁻³ Wɔɔ tenasen suru nnɛsen sɔɔ nɔɔbuse sɔra Esekieli, yaku kowo Busin bii u waa daa te ba mɔ Kebarin gooro ka Yuu be ba yoru mweerima sannu. Miya u wa wɔlla kenjara ma Gusunɔ u dera u kɔsiru wa. U ka nɔn gari kua ma win dam nɔn nɛnua. N

deema sina boko Yoyakimun wɔɔ nɔɔbusewa mi, ye u ka wãa yoru sɔɔ Babiloniɔ.

⁴Wee ye u wa kãsi te sɔɔ. U woo bɔkɔ wa ga seema saa sɔɔ yẽsan nɔm geu gian di ga guru wiru sɔɔwa ka guru maakinu. Ma yam bururam mu guru wii te sikerene. Ma ten suunu sɔɔ n ballimɔ nge sii gan te ba wɔriasia. ⁵Guru wii te sɔɔ, hunde koniba nne ba wãa mi be ba ka tɔmbu weene. ⁶Ben baawure wuswaa nne ka kasenu nnewa u mɔ. ⁷Ben kɔri yi dende. Ma ben naasu su ka naa buun naa kaburosu weene, ma su ballimɔ nge sii gan te ba wɔriasia. ⁸Kasa yen baayeren temɔ, tɔnun nɔmuwa ga wãa mi. Nɔma yen baayere ya demiewa mi wuswaa ka kasa ye, ya mɛera. ⁹Kasa ye kpuro ya nɔsu girarinewa. Hunde koni be, bɔ n sɔimɔ, ba ku ra sɔire. Mi ba dɔɔ, miya ba ra n mɛera. ¹⁰Hunde koni ben baawure u wuswaa mɔwa nne. Tia ya sãa tɔnun wuswaa. Yen nɔm geu gia, gbee sunɔn wuswaa. Yen nɔm dwaru gia keten wuswaa. Yen biru gia maa gunɔ bakerun wuswaa. ¹¹Ben baawuren kasa yiru ya demiarewa wɔllɔ ma ya girarine mi gia. Ma yiru ye ya maa tie ya ben wasi wukiri. ¹²Mi wuswaa yen baayere ya wãa, mi giawa ya mɛera. Yen sɔna mi ba kɔ bu da kpuro, ba ra dewa ba kun sɔire. ¹³Hunde koni ben baa sɔɔ, dɔɔ gɛɛya yi wãa mi, yi fiamɔ nge wɔi bɔnnu. Dɔɔ win yam bururam mu kpã. Min diya dɔɔ buri yi yarimɔ nge guru maakinu. ¹⁴Hunde koni be, ba ra n sãuwa nge guru maakinu, ba n dɔɔ, ba n wee.

¹⁵Ye u bu mɛera mɛsum, yera u uruu wa ya tem girari ben baawuren bɔkuɔ. ¹⁶Uruu be, ba ballimɔwa nge kpee gobiginu. Ma ba weene. Ma n sãare uruu baayere ya wãa uruu gaa sɔɔ. ¹⁷Ba

koo kpĩ bu da bera nne kpuro sɔɔ ba kun tii s̄iye. ¹⁸ Ben gunum mu nanum mɔ. Ma ben nɔsu sɔɔ n s̄are ḡānu mani mani ni nu ballimɔ. ¹⁹ Hunde koni be, bà n sanum seewa, uruu be, ba ra n w̄āwa ben b̄akuɔ. Bà n maa ȳɔwa, ka be sanna. ²⁰ Hunde koni be, ba ra dewa mi ba k̄i, adama ka uruu be sanna. Domi beya ba uruu be gawe. ²¹ Yen s̄na bà n s̄imɔ, uruu be, ba ra n maa s̄imɔ. Bà n ȳra kpa uruu be, bu ȳra. Bà n maa seewa, kpa uruu be, bu maa se. Domi hunde koni ben hunde ya w̄āwa uruu be sɔɔ.

²² Ma ḡānu t̄erie hunde koni ben w̄llɔ nu ballimɔ nge kpee gobiginu. ²³ Ma ba ben kasa yiru yiru dem̄ie ya girarin̄e ḡā nin temɔ. Ma yiru yiru ye ya bu tie ya ben wasi wukiri. ²⁴ Sanam m̄e ba s̄imɔ, yera na ben kasan w̄kinu n̄om̄o nge nim w̄kun w̄kinu, ñ kun m̄e nge Gusunɔ Dam kpurogiin n̄o, ñ kun m̄e nge tabu kowo wuurun w̄kinu. Adama ye ba ȳra, ba ben kasa ye kuruawa. ²⁵ Ma na maa w̄kinu n̄om̄o ḡā nin w̄llun di. ²⁶ Ma na ḡānu wa mi, nu ka sina kitaru ween̄e, nu ballimɔ nge kpee gobiginu. Ma na maa ḡānu wa nu s̄o sina kita ten w̄llɔ nu ka t̄nu ween̄e. ²⁷ Ma n s̄are t̄nu wi, u ballimɔ nge sii gan te ba w̄riasia d̄ɔn suunu sɔɔ. Ma yam bururam ka n̄n sikeren̄e. ²⁸ Yam bururam m̄e, mu ka guru waa ween̄e ye ya ballimɔ sanam m̄e gura n̄em̄o. Yeniba kpuro ya s̄āwa Yinni Gusun̄n yiikon girima.

Gusunɔ u Esekieli ḡora

Isireliban mi

Ye u ye kpuro wa m̄e, yera u yiira u wuswaa tem girari. Ma u nua goo u ka n̄n gari kua.

2

¹ U nεε, tɔnun bii, a seewo a yōra, kpa n nun gari sō.

² Sanam mε u ka nùn gari yi m̀, yera Yinni Gusunɔn Hunde u nùn yɔɔwa ma u nùn yōrasia. Ma u yēro swaa daki wi u ka nùn gari m̀ mi. ³ U nεε, tɔnun bii, na nun gariɔ Isireliban mi, be ba man seesimɔ. Wee be, ka ben baababa ba man tora sere ka gisɔ. ⁴ Tɔn be, ba swaa tau, ba maa gōru bɔɔbu. Ben miya na nun gariɔ kpa a bu sō a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunɔ na gerua. ⁵ Na nεε, wee ba sāa mεm nɔɔ sariba. Ba nun swaa daki? Ba n̄ nun swaa daki? Ka mε, ba koo gia ma Gusunɔn sɔmɔ u wāa ben suunu sɔɔ.

⁶ Wunε Esekieli, a ku bu nasia, a ku maa ben garin berum ko, baa mε n ko n sāare a wāa sāki ka niin suunu sɔɔ. Domi ba sāawa mεm nɔɔ sariba. ⁷ Ba nun swaa daki? Ba n̄ nun swaa daki? A gesi bu sɔɔwɔ ye na gerua, baa mε ba sāa mεm nɔɔ sariba.

⁸ Adama wunε, tɔnun bii, a nɔɔwɔ ye kon nun sō. A ku ko mεm nɔɔ sari nge bwese te. A wunen nɔɔ wukio kpa a tem ye kon nun wē.

⁹ Saa yera Esekieli u nɔmu gagu wa ga demie win mi gia, ga tireru neni te ba kurua. ¹⁰ Nɔmu ge, ga tire te kusia win wuswaaɔ. Ba tu yoruawa bera yiru kpuro. Gari yi yi yorua tire te sɔɔ, yiya weeweenu ka wuri ka nuku sankiranun gari.

3

¹ U maa nεε, tɔnun bii, a tire teni temwɔ kpa a da a ka Isireliba gari ko.

² Ye u nɔɔ wukia, yera Gusunɔ u tire te kpēε mi, u dera u tu tema. ³ Ma u nεε, tɔnun bii, a wunen

nukuru yibio kpa a wunen wasi diisia ka tire te na nun wẽ mi.

Ye u tire te tema, ma ta nùn dore nge tim.

⁴ Yera u maa nɛɛ, Esekieli, a seewo a da Isireliban mi kpa a bu nen gari sã. ⁵⁻⁶ N ñ mɔ na nun gɔriɔ bwese tuku dabinun mi, nìn barum mu nɔɔbu sɛ, a ñ maa kpɛ a ben gari tubu. Adama Isireliban miya na nun gɔriɔ. Nà n daa nun gɔra bwese tuku nin mi, nu koo nun swaa daki, ⁷ adama wee, Isireliba ba ñ nun swaa dakimɔ. Domi ba ñ kī bu nen gere nɔ yèn sã be kpuro ba swaa tau ma ben gõru ga bɔɔbu. ⁸ Yen sã, kon maa wunen tii bɔbiasia kpa a swaa taaya nge be, ⁹ a n gõru bɔ nge kperu. A ku berum ko ben swaa taa bin sã. Domi ba sãawa bwese te ta ku ra mem nɔ.

¹⁰ Ma u maa kpam nɛɛ, Esekieli, a swaa dakio a nɔ kpa a gari yi kon nun sã nenɛ wunen gõruɔ. ¹¹ Yen biru, kpa a da a wunen mero bisibu deema mi ba yoru dimɔ. Ba nun swaa daki? Ba ñ nun swaa daki? A gesi bu sɔɔwɔ ma nɛna na ka bu gari mɔ.

¹² Yera Gusunɔn Hunde u Esekieli sua ma u nɔɔgiri nua win biruɔ ta gerumɔ ka dam ta mɔ, bu Yinni Gusunɔ siaro mi u wãa u win yiiko baka sɔɔsimɔ.

¹³ Ma u hunde koni ben kasan wɔkinu nɔɔmɔ ya soonamɔ ka sere maa ben uruuban wɔkinu. Wɔki ni, nu kpɛa n banda. ¹⁴ Gusunɔn Hunde wi u nùn sua mi, u ka nùn doona, ma win dam nùn nɛnuu. Ma Esekielin mɔru seewa u burisina. ¹⁵ U tura Teli Abibuɔ, Kebarin daarun bɔkuɔ mi yoo be, ba wãa. Ma u sina ka biti baka ben suunu sɔɔ sɔɔ nɔɔba yiru.

Esekieli koo Isireliba kirɔ ko

¹⁶ Sɔɔ nɔɔba yiru yen biru, Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, ¹⁷ wunɛ tɔnun bii, kon de a Isireliba nɔni doke. Kaa n da nen gari swaa daki

kpa a ka bu kirɔ ko. ¹⁸ Ne, Yinni Gusunɔ, nà n tɛ neɛ, tɔn kɔso goo u koo gbi, ma a n nùn kirɔ kue u win daa kɔsa ye deri u ka win wāaru wɔra, tɔn kɔso wi, u koo gbiwa win daa yen sɔ. Wuna kon maa win yem bikia. ¹⁹ Adama à n nùn kirɔ kua, ma u n win daa kɔsa ye deri, u koo gbiwa win daa kɔsa yen sɔ kpa wunɛ a wunen wāaru wɔra. ²⁰ Gemgii ù n gem deri u kɔsa kua ma a n nùn kirɔ kue, ma na nùn yina beria, u koo gbiwa kɔsa yen sɔ. Na n win yellun daa gea garisimɔ, adama wuna kon win yem bikia. ²¹ À n maa nùn kirɔ kua u ku ka durum ko, ma u n durum ye kue, u n gbimɔ. Wunen tii a maa wunen wāaru wɔrawa mi, domi a nùn kirɔ kua.

Esekieli

kun maa kpɛ u gari ko

²² Yinni Gusunɔn dam mu Esekieli yɔɔwa ma u nùn sɔɔwa u neɛ, a seewo a da wɔwaaɔ. Miya kon nun gari sɔ.

²³ Ma u seewa u da wɔwa mi. Ma u Gusunɔn yiikon girima wa nge sanam mɛ u raa wāa Kebarin daarun bɔku mi. Ma u yiira ka dam u siriru tem girari. ²⁴ Yera Gusunɔn Hunde u maa nùn yɔɔwa. Ma u nùn seeya u yɔrasia. Saa ye sɔra Yinni Gusunɔ u neɛ, a doo a tii kenusi wunen dirɔ. ²⁵ Mɛya ba koo nun bɔke kpa a kpana a yari tɔwɔ, tɔmbu bu nun wa. ²⁶ Kon de wunen yara yu wunen daro mani kpa a kpana a gari ko. Mɛya a n kaa kpɛ a maa bu gerusi be, be ba ku ra mem nɔ mi. ²⁷ Adama nà n ka nun gari kua, kon wunen nɔ wukia. Saa ye sɔra kaa tɔn be sɔ a neɛ, ameniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerua. Adama ben gaba ba koo nun swaa daki,

gaba kun maa nun swaa dakimə. Domi ba sāawa bwese te ta ku ra mem nə.

4

Gusunən səmə u nəε,

ba koo Yerusalemu tarusi

¹ Yinni Gusunə u nəε, wunε Esekieli tənun bii, a biriki suo kpa a ye doke wunən wuswaaə a Yerusalemun weenasia ko ka yora biriki yen wəllə.

² A ye koowo nge wuu ge ba tarusi, a kuku yenu doke kpa a gungunu bani a sansani gira kpa a tabu sinambu yi yi a ka sikerena. ³ A sii si su yasu suo kpa a su doke wunε ka ganan baa səə, kpa a su wuswaa kisi. Ba koo gu tarusi, wunən tii kaa n gu yōre, kpa ye kpuro ya n sāa yīreru Isireliban sə.

⁴ Yen biru kpa a kpuna ka wunən yēsi nəm dwarugia kpa a n Isireliban toranu səəwa sere tōə te kaa se. ⁵ Tōə nin geeru ta kon sāawa wōə sin geeru, si səə Isireliba ba man torari. Nu sāawa səə gooba wunəbu ka wənε ka wəkuru (390). Tōə ni kpuro səəra kaa n ben tora ni səəwa. ⁶ Yen biru kpa a gəsia a ka wunən yēsi nəm geugia kpuna səə weeru kpa a wahala ko Yudaban toranun sə. Səə teeru ta ko n sāawa wōə tia. ⁷ Kpa a wunən wuswaa kisi Yerusalemu gia ye ba tarusi, kpa a ye gāseru kpare kpa a yen gari gere. ⁸ Meya nə, Yinni Gusunə kon ka nun wēε bəke kpa a ku ra sīra. Meya kaa n kpī ka yēsi tia ye, sere tōə te na nun bura mi, tu ka yibu. ⁹ Kpa a alikama ka swii ka gbεε ka dāsi ka dobi sua a ye menna gbēε teeru səə a burina a ka pēε ko. Yera kaa n da di sere səə gooba wunəbu ka wənε ka wəku te, tu ka yibu, kpa a n kpī ka yēsi tia ye. ¹⁰ Pēε

kure piibuwa kaa n da di nge garamu goobun (200) saka são teeru. Nge meya kaa n dimo mi sere tão te, tu ka yibu. ¹¹ Meya nim me kaa maa no mu ko n saka mawa, ditiri tian sakawa kaa n da no são teeru. ¹² Tãmbun bii gbebusa kaa ka pẽe wã. Kaa n da ye wãwa ben noni biru. ¹³ Nge meya Isireliba ba ko n da ben dñanu di ka disi tãn tukobun suunu são mi kon bu yarinasia.

¹⁴ Esekieli u Yinni Gusuno wisa u nee, na tii nenua disi kpuron di. Na ñ yaa goru garu diire saa nen piiburun di. Na ñ maa yaa disigia gaa tende. ¹⁵ Yinni Gusuno u wisa u nee, a naa bisu suo a ka wunen doo ko kpa a tãmbun bisu deri.

¹⁶ Kon dñanu fiiko ye ya tie Yerusalemuõ kpeesia kpa bu bu dñanu ka nim saka kua kpa bu di bu no ka nuku sankiranu ka wururabu. ¹⁷ Nge meya ba koo dñanu ka nim bia kpa ba n nuki sankire be kpuro. Ba koo woorawa ben toranun sã.

5

Gusuno u koo Isireli seeyasia

¹ Yinni Gusuno u nee, wune tãnun bii, a kão suo ge ga noo do kpa a ka wunen seri ka wunen toburu kãni. Yen biru kpa a kilo sua a seri yi yĩre kpa a yi bõnu ko suba ita. ² Kpa a sube teeru sua a dão doke Yerusalemun suunu são sanam me yen tarusibun tãra yiba. Yen biru kpa a maa sube teeru sua a n ka tu kão ge soomõ a ka wuu ge sikerena. Yeniban biru kpa a maa suberu itase sua a pusi yam kpuro, yen biruwa kon bu takobi suesi. ³ Kpa a seri yin fiiko kure wunen yaberun swaa buaõ. ⁴ Kpa yi são, a gee sua a dão doke kpa dão wi, u Isireliba kpuro seesi.

⁵ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, yĩre ni, Yerusalemuwa nu ka yã. Wee na ye kua handunian suunu. Tɔn tukobun tem mu ye sikerenɛ. ⁶ Ma yen tɔmbu ba man seesi n kere bwese tuku ni nu ka bu sikerenɛ. Domi ba nɛn woodaba yina. Ba ñ nɛn gere swĩi. ⁷ Yen sɔna nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, wee ba man seesi n kere bwese tuku ni nu ka bu sikerenɛ, ma ba ñ nɛn woodaba mɛm nɔɔwɛ. Ba ñ maa nɛn gere swĩi ye na bu sɔɔwa. Ben daa kɔsa ya mam bwese ni nu ka bu sikerenɛgia kere. ⁸ Yen sɔ, nɛn tii kon bu seesi. Kon bu siriwa handuniagibun wuswaaɔ. ⁹ Kpa n bu sɛɛyasia bi na ñ daa bu koore ben bũu sãanun sɔ. Mɛya na ñ maa bin bweseru mɔ kpam. ¹⁰ Yen sɔna tundoba koo ben bibu tem, kpa bibu bu maa ben tundobu tem. Kon bu siriwa n go, kpa n be ba tie yarinasia handunian goonu nne sɔɔ.

¹¹ Wee ba nɛn sãa yeru disi doke ka ben bũnu kpuro. Yen sɔ, sere ka nɛn wãaru nɛn tii kon bu biru kisi, na ñ maa bu mɛɛrimɔ ka wɔnwɔndu. ¹² Bã n bu bɔnu kua subenu ita, sube teeru ta koo gbiwa Yerusalemun nukurɔ, bararu ka gɔɔrun sɔ, kpa suberu yiruseru tu maa gbi tabu sɔɔ Yerusalemun biruɔ. Kpa n maa sube te ta tie mini yarinasia handunian goonu nne kpuro sɔɔ. Kon bu takobi suesiwa. ¹³ Nɛ, Yinni Gusunɔ kon bu nɛn mɔru seesiwa mam mam sere nɛn bwɛra yu ka kpuna. Nã n bu mɔru kɔsie, saa yera ba koo gia ma na ñ kĩ ba n sãa mɛm nɔɔ sariba. ¹⁴ Ben tem mu koo ko bansu, kpa mu bɛɛɛ bia bwese ni nu bu sikerenɛn wuswaaɔ. ¹⁵ Kon bu siriwa ka nɛn mɔru baka n bu sɛɛyasia ka dam. Kpa bwese ni nu ka bu sikerenɛ mi, nu bu yɛɛ. Adama yeni ya ko n sãawa nge kirɔ ye ya koo de ben tii bu bɛrum duura. Nɛ Yinni

Gusunɔwa na yeni gerua.

¹⁶ Kon de bu gbisuku gɔɔrun sɔ. Gɔɔ te, ta koo bu nɔni sɔwa nge be ba sɛɛnu twee. Kon ben dīa ni nu tie kpeerasia kpa bu gbisuku gɔɔrun sɔ. ¹⁷ Kon bu gɔɔru ka gbeeku yɛɛ sure kpa yi ben bibu go. Bararu ka tɔn goberu ka tabu, ye kpurowa ya koo bu kpeerasia. Nɛ Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

6

Be ba bũnu sãamɔ

¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, ² wunɛ tɔnun bii, a wunɛn wuswaa seeyo Isireliban guunun bera gia, kpa a nɛn gari gere be ba wãa min sɔ. ³ A nɛɛ, nɛ, Yinni Gusunɔ kon be ba wãa Isireliban guunɔ ka gungunɔ ka nin wɔwi sɔɔ wɔrima ka takobi, kpa n ben gunguu n̄n mi ba ra bũu yãkuru ko kɔsuku. ⁴ Kon ben bũu yãku yenu kɔsuku ka mi ba ra nu turare dɔɔ dokeye, kpa ben gonu nu n wɔruka ben bũnun nuurɔ. ⁵ Kon Isireliban gonu kp̄i ben bwãarokunun wuswaaɔ. Kpa n ben kukunu yaruku ben bũu yãku yenɔ. ⁶ Wuu s̄in mi ba wãa kpuro, su koo kowa bansu. Kpa n ben yãku yenu kɔsuku ni ba kua gungunu wɔllɔ. Kon ben bwãaroku ni gura n kɔsuku, kpa nu kun maa wãa mi. Mɛya kon bwãaroku ni ba ra ka sɔɔ sã suriri. Ye ba gesi seka ka nɔma ya koo kam kowa mam mam. ⁷ Ben suunu sɔɔ gaba koo wɔruku bu gbisuku. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ. ⁸ Adama kon de bu kisira tabun di, kpa ba n yarine tem tukumɔ. ⁹ Saa ye sɔɔ, be, be ba kisira ba koo man yaaya mi ba yoru dimɔ. Domi kon ben gɔru ge wãa ge ga n̄ ka nɛ turo yɔ. Kon ben sakara nɔni wãa yi ba ka bũnu mɛɛra. Ben tii ba koo tii tusi, kɔsa

kpuro ye ba kuan sã. ¹⁰ Saa ye sãra ba koo gia ma nena Yinni Gusunã. N ñ kam sã na ka bu gerusi, ye na nɛɛ, kon bu wahala yeni kpɛɛ.

¹¹ Wee ye nɛ, Yinni Gusunã na nun sãomã. A nãma suo kpa a ka naasu tem so a nɛɛ, wanyo. Wee Isireliba ba kãsa kua ya kpã. Yen sã, ba koo gbi tabu sã, ka gãru sã, ka bararu sã. ¹² Wi u toma, barara ta koo nùn go. Wi u maa wãa turuku, tabu sãra ba koo nùn go. Wi u koo sina yenuã, ba koo nùn tarusiwa kpa u gbi gãrun sã. Kon bu m̃aru seesiwa mam mam. ¹³ Saa ye sã, ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunã bà n wa gonu kpĩ ben b̃nun b̃kuã ka sere ben yãku yenã ka gungunã ka guunã ka dãa kubenã ka dãa koo bakanã mi ba ra raa b̃nu turare d̃ã dokeye, ya n nubu duroru mã. ¹⁴ Kon bu nen nãmu demie kpa n de tem mɛ, mu ko bansu saa sã yẽsan nãm dwarun di n ka girari Dibilaã sã yẽsan nãm geu gia. Mi ba wãa kpuro kpa bu gia ma nena na sãa Yinni Gusunã.

7

Isireliban seeyasiabu

bu turuku kua

¹ Yinni Gusunã u Esekieli sãwa u nɛɛ, ² wunɛ t̃anun bii, a swaa dakio a nã ye na gerumã bɛɛ Isireliban sã. Na nɛɛ, kpeera wee. Ta pusi bɛɛn tem goonu nne kpuro sã. ³ Tẽ ta koo bɛɛ deema. Kon de nen m̃aru yu bɛɛ w̃ari. Kon bɛɛ siriwa nge mɛ bɛɛn sanu sanusu sãa. Kpa n bɛɛ kãsa ye i kua kpuron are kãsie. ⁴ Na ñ bɛɛ m̃ɛrimã ka w̃anw̃andu. Nã ñ bɛɛ seeyasiamã, na ñ tii nenunã. Kãsa ye i kua yera kon bɛɛ kãsia. Kpa i gia ma nena na sãa Yinni Gusunã.

⁵ Ameniwa ne, Yinni Gusunə na gerua. Na nee, kōsa wee, ya n̄ maa ka gaa weene. ⁶ Kpeera wee, kpeera wee. Wee ta seemə ta wee been mi. Wee ta sisi. ⁷ Bee Isireliba, bee be i wāa tem me səə, saa ya turuku kua. Tōə te, ta turuku kua, ta ko n sāawa wahalan tōru. Tōə te səə, nuku doḅun kuuki kun maa nəramə guunu wəllə. ⁸ Tē kon de nen məru yu se. Na n̄ ye yōrasiamə ma n kun mə ya ka tii sara. Kon bee siriwa nge me been daa ya ne. ⁹ Na n̄ bee merimə ka wənwəndu. Nà n bee seeyasiamə, na n̄ maa tii nenumə. Kōsa ye i kua yera kon bee kōsie kpa i gia ma ne, Yinni Gusunəwa na bee seeyasia.

¹⁰ Tōə te wee ta tunuma, ta turuku kua. Bəḅunu ka tii suabu bu sosimə. ¹¹ Bəḅunu nu kua nge deka ye ba ra ka təmbu so. Gāanu kun maa bee tiamme. Tən dabiru ta koo gbi. Baa wəkinu kun maa nəramə. Goo kun maa weeweenu m̄ been s̄. ¹² Saa ya turuku m̄. Tōə te, ta wee. Wi u dwemə u ku yēeri. Wi u maa dəramə u ku swī. Domi ne, Yinni Gusunən məru sisi tən be ba wāa tem me səə kpuron s̄. ¹³ Wi u dəra u n̄ maa ye u dəra wasi u mwa baa ù n wāa wāaru səə. Domi gari yi ba gerua tən be kpuron s̄, yi koo koorə. Goo sari wi u koo yakiarə yèn s̄ baawure u wāa kom bereteke səə. ¹⁴ Wee ba kəba so ba səəru kpa. Adama ben goo kun tabu seemə, domi ne, Yinni Gusunən məru seewa be tən dabi ten s̄.

Goo sari

wi u koo seeyasiabu kisirari

¹⁵ Yinni Gusunə u maa Esekieli s̄əwa u nee, tabu ko n wāawa swee səə kpa baranu ka ḡənu nu n wāa yenusə. Təmbu ba koo gbi tabu səə yakasə. Be ba maa wāa wuu səə ba koo gbiwa ḡəru ka baranun

sõ. ¹⁶ Be ba maa kisira ba koo kpikiru dawa guunu wallo nge kparukonu kpa bu weeweenu ko ben toranun sõ.

¹⁷ Ben nãma ko n sãare dam sarirun sõ.
Kpa ben dũa yu diiri.

¹⁸ Ba koo saaki sebewa kpa bu ben seri kãni nuku sankiranun sõ.

Ba koo nanda kpa sekuru bu mwa.

¹⁹ Ba koo gobi kã swεε sãã,
kpa bu ben wuraba garisi nge kubanu,
domi sii geesu ñ kun mε wura
yen gaa kun kpẽ yu bu faaba ko Gusunãn mårun
tõru sãã.

Ba ñ gãanu wasi ye ya koo bu debu,
ñ kun mε ye ya koo ben binε kpunasia,
domi sii geesu ka wura yera ya dera ba tora.

²⁰ Ba tii sua ben wuran sõ.
Ma ba ka ye bwãaroku bakanu kua ni nu nanum
mã.

Yen sõna nε, Yinni Gusunã kon de bu ye tusi.

²¹ Kon de tãn tukobu bu ben dukia ye gura,
kpa be ba ñ Gusunãn bεεε yẽ bu ye tubi di bu ye
kpuro disi doke.

²² Na ñ ka bεε yinamã
sanam mε gbẽnãbu ba koo nen sãa yerun dukia disi
doke bu gura.

²³ A yãni sããru koowo domi tem mε, mu tãn
gowobu yibawa.

Mεya bεεn wuu ge, ga tãmbu yiba be ba daa bããbãya
mã.

²⁴ Kon bwesenu sokuma ni nu nuku kãsuru bo,
kpa nu bεεn yenusu mwεeri.

Kon bεεn damgibun tii suabu kpeesia.
Kpa n de bu bεεn sãa yenu disi doke.

25 Kam kobu wee.

I ko i faaba kasu, adama i ñ wasi.

26 Kōsa ya koo sosi kōsa sō.

Meya labaari kōsi yi ko yi n nōoramō yi n dō.

I ko i Gusunōn sāmōbu bikia bu kāsiru kasu kpa bu
bεε sō ye ya koo na.

Adama yāku kowobu ba ñ ko n Yinni Gusunōn
wooda yē.

Bεen guro gurobu ba ñ maa bwisi gεε mō bu tōnu
kē.

27 Bεen sina boko u koo gōō sina

kpa sina bibu ba n wurure.

Tōmbu kpuro ba ko n diirimō.

Kon bu kuawa nge mε ben kookoosu nε.

Saa ye sōra ba koo gia ma nena na sāa Yinni
Gusunō.

8

Ba būnu sāamō

Yinni Gusunōn sāa yero

¹ Wōō nōōba tiasen suru nōōba tiasen sōō nōōbuse
sōō, Esekieli u sō win dirō ka Yudan guro gurobu.
Yera Yinni Gusunōn dam nūn yōōwa. ² Yera u mεera
u wa gāanu kurama nu ka tōnu weenε. Win pōran
tem gia ya sāa nge dōō ma win wōllu gia ya ballimō
nge sii gan te ba wōriasia. ³ Ma u gāanu demia
nge nōma u ka wi, Esekielin seri nenua. Kāsi te
sōō, Gusunōn Hunde nūn sua wōllō ma u ka nūn da
Yerusalemō. U deema yen kōnnō ge ga wāa sōō
yēsan nōm geu gia ba bwāaroku gagu yōrasie ge
ga Gusunōn nisinu seeye. ⁴ Ma Gusunō Isireliban
Yinnin yiikon yam bururam nūn kure mi nge mε u

raa mu wa wɔwaa. ⁵ U nɛɛ, tɔnun bii, a mɛɛrio sɔɔ yɛsan nɔm geu gia.

Ma u mɛɛra. U wa yāku yerun duu yerɔ bwāaroku gaga yɔ ge ga Gusunɔn nisinu seeye.

⁶ Ma Yinni Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, a wa ye ya kooramɔ mi? Wee Isireliba ba būnu sāamɔ bu ka man gira nɛn sāa yerun di. N n̄ maa ye tɔna, kon kɔam nun gam sɔɔsi.

⁷ Ma u maa n̄n sua u ka da tɔwɔ sāa yerun yaaran kɔnnɔwɔ. Ma u wɔru gagu wa ganaɔ.

⁸ Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, a gana ye yabo.

Ma u ye yaba u deema kɔnnɔ gaga wāa mi. ⁹ U nɛɛ, a duo kpa a wa kom kɔsum mɛ tɔn be, ba m̄ mini.

¹⁰ U dua mi. Ye u wa wee, yɛɛ yi yi ra kabiri ka yɛɛ kɔsi gɛɛn weenasii ba kua gani sɔɔ ba ka sikerena ka sere maa būnu kpuro ni ba ra sā. ¹¹ Ma u Isireliban guro gurobu wa tɔnu wata ka wɔkuru yɛɛn weenasii yi kpuron wuswaaɔ. Ma Yaasania Safanin bii u wāa be sɔɔ. Bukuro ben baawure u turare ka gāanu nɛni yɛ sɔɔ ba ra turare dɔɔ doke. Ma turaren wiisu bɔkua wɔllɔ tuku tuku. ¹² Yinni Gusunɔ u bikia u nɛɛ, tɔnun bii, a wa ye Isireliban guro gurobu ba m̄ asiri sɔɔ? Ben baawure u win būu yeru m̄. Ma ba tii gafara kuammɛ ba m̄, nɛ, Yinni Gusunɔ na n̄ bu waamɔ. Domi na ben tem deri.

¹³ U nɛɛ, a na a maa wa ye ba m̄ ye ya yeni kere.

¹⁴ Ma u ka n̄n da win sāa yerun kɔnnɔwɔ ge ga sɔɔ yɛsan nɔm geu gia mɛɛra. U deema tɔn kurɔba sɔ ba būu wi ba m̄ Tamusi swīiyammɛ. ¹⁵ Yera u maa nɛɛ, a wa nge mɛ mi n sāa? T̄ɛ, a na a maa gam wa ye ya yeni kere.

16 Ma u nùn sua u ka da sãa yerun yaaraa yãku yeru ka dii dɛɛrarun kɔnnɔn baa sɔɔ. Miya u tɔmbu yɛnda nɔɔbu wa ba sãa yeru biru kisi ba yiire sɔɔ yari yeru gia ba sɔɔ sãamɔ. 17 Gusunɔ u maa nɛɛ, wunen tii a wa ye ba mɔ. Yeniba kpuron kobu ya n̄ Yudaba tura, ma ba maa kɔsa mɔ ba goonamɔ tem mɛ sɔɔ bu ka nen mɔru seeya. Adama beya ba tii wɛru dɛka sɔkumɔ. 18 Nɛn tii kon bu ye ba kua kɔsie ka nen mɔru baka. Na n̄ bu mɛrimɔ ka wɔnwɔndu. Ba koo wuri kowa ka dam bu ka man somiru kana. Adama na n̄ bu swaa dakimɔ.

9

Yerusalemun seeyasiabu

1 Yen biru Esekieli u Yinni Gusunɔn nɔɔ nua. U nɛɛ, i susima bɛɛ be i ko i Yerusalemugibu seeyasia. Baawure u n win tabu yãnu neni ni u koo ka bu kam koosia.

2 Yera u wa wee tɔmbu nɔɔba tia ba yarima saa sãa yerun kɔnnɔ ge ga wãa gungunu wɔllu gian di, sɔɔ yɛsan nɔm geuɔ. Ma ben baawure u win tabu yãnu neni ni u koo ka tɔmbu kam koosia. Ma ben suunu sɔɔ goo u wãa u yãku kowon yaberu doke ba gãanu sɔre win kpaka sɔɔ n̄ sɔɔ u koo yore. Yera u na u yãra yãku yerun bɔkuɔ te ba kua ka sii gandu.

3 Ma Gusunɔn yiiko ye ya raa wãa wɔllun kɔsobun weenasibu sɔɔ, ya seewa ya da sãa yerun kɔnnɔ gia. Ma Yinni Gusunɔ u durɔ wi soka wi u yãku kowon yãnu doke mi, ka gãa n̄ sɔɔ u koo yore. 4 U nùn sɔɔwa u nɛɛ, a doo wuu suunu sɔɔ a tɔmbu yĩreru koosi sirikanɔɔ be ba weeweenu mɔ kɔsa ye tɔmba mɔ Yerusalemun sɔ.

5 Ma Esekieli u nua durɔ wi, u be ba tie sɔɔmɔ u mɔ, i durɔ wi swĩiyɔ wuu ge sɔɔ kpa i tɔmbu so

i go. I ku bu mɛeri ka wɔnwɔndu. I ku tii nenɛ.
⁶ I bu goowo mam mam tɔkɔnu ka aluwaasiba ka wɔndiaba ka tɔn kurɔbu ka bibu. Adama i ku be ba yireru koosi mi baba. I toruo saa nen sɔa yerun di.

Ma ba torua ka Isireliban guro gurobu be ba wɔa dii ten kɔnnɔwɔ. ⁷ U nɛɛ, i sɔa yee te disi dokeo i ten yaari tɔn gonu yibie. Yen biru kpa i da tɔwɔ i tɔmbu go.

Ma ba yara tɔwɔ ba tɔmbu sɛsuka ba go.

⁸ Sanam mɛ tɔmba tɔn be goomɔ, Esekieli u yɔ mi. Yera u yiira u siriru tem girari, u nɔɔguru sua wɔllɔ u nɛɛ, Yinni Gusunɔ kaa Isireli be ba tie kpuro gowa wunɛn mɔru yen sɔ?

⁹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, be Isireliba ka Yudaban torana nu kpɛa. Wee ben tem mɛ sɔɔ, tɔn gobera ta wɔa, gem sari. Domi ba mɔ, nɛ, Yinni Gusunɔ na ben tem deri. Na n maa waamɔ ye ba mɔ. ¹⁰ Yen sɔna nen tii nɔ n bu sɛyɔsiamɔ, na n bu mɛerimɔ ka wɔnwɔndu. Na n maa tii nɛnumɔ. Kon bu ben daa kɔsiewa ye ba kua.

¹¹ Durɔ wi u yɔku kowon yɔnu doke mi, u Yinni Gusunɔ sɔɔwa u nɛɛ, wee, na kua kpuro ye a man sɔɔwa.

Yinni Gusunɔ

*u maa Esekieli tii sɔɔsi
 (I maa mɛerio 1:1-28)*

10

¹ Esekieli u mɛera wɔllun kɔsobun weenasii ben wɔllɔ. Ma u kpee gobiguru wa ta ka sina kitaru weenɛ. ² Ma Gusunɔ u durɔ wi u yɔku kowon yɔnu doke mi sɔɔwa u nɛɛ, a duo uruu ben baa sɔɔ, be ba wɔa wɔllun kɔso ben temɔ. Kpa a dɔɔ gɛɛ gure

wunen nōmaɔ wəllun kōso ben suunu sɔɔn di kpa a da a dɔɔ gɛɛ yi wisi wuu ge sɔɔ.

Yera Esekieli u wa durɔ wi, u da u dɔɔ gɛɛ yi sua. ³ Sanam mɛ u tura s̄a yee ten mi, wəllun kōso be, ba yɔ ten nɔm geu gia. Ma guru wiru ta dii te yiba. ⁴ Ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ya seewa wəllun kōso ben wəllun di ya da s̄a yee ten kɔnnɔwɔ. Ma s̄a yee te, ta wiisu yiba. Yera Yinni Gusunɔn yiikon giriman yam bururam s̄ɔsira sere ka ten yaaraɔ. ⁵ Ma wəllun kōsobun kasenun wəkinu nu nɔra sere s̄a yee ten yaaraɔ. Ma n s̄are nge Gusunɔ Dam kpurogiin nɔwa ga gari m̀. ⁶ Yera Yinni Gusunɔ u wi u yāku kowon yānu sebua mi s̄ɔwa u nɛɛ, a doo a dɔɔ sua uruu be sɔɔ, wəllun kōso ben baɔ sɔɔ. Ma durɔ wi, u da uruu ben b̄akuɔ. ⁷ Ma kōso ben turo u nōma demie dɔɔ gia, wi u w̄a ben suunu sɔɔ. Ma u ka ye dɔɔ gura u durɔ wi w̄. Ma durɔ wi, u ka doona.

⁸ Ma n s̄are tɔnun nōma yarima saa kōso ben kasan tem di. ⁹ Ma Esekieli u maa uruu nne wa, yen baayere ya w̄a wəllun kōso ben turon b̄akuɔ. Uruu yen baayere ya ballimɔwa nge kpee gobigiru. ¹⁰ Ye kpuro ya weenɛwa ma n s̄are tia w̄a tian sɔɔwɔ. ¹¹ Ya koo kp̄i yu s̄i beri nne kpuro ya kun tii s̄iye. Ma ya dɔɔ m̀ gia wəllun kōsobun wira w̄a. ¹² Kōso ben wasi ka biru ka nōma ka kasenu, ye kpuro ya nɔni m̄wa. Nge m̄ya maa uruu nne ye kpuro ya m̄. ¹³ Ma Esekieli u nua ba uruu be sokumɔ woo guna. ¹⁴ Wuswaa nnewa wəllun kōso ben baawure u m̄. Wuswaa gbiikaa ya ka Gusunɔn gɔradogia weenɛ. Yiruse ya ka tɔnugia weenɛ. Itase ya ka gbee sunɔgia weenɛ. Nnɛse maa ya ka gunɔ bakerugia weenɛ. ¹⁵ Ma wəllun kōso be, ba yɔwa

wəllə. Ba sāare nge hunde koni ye u wa Kebarin daarun bəkuə. ¹⁶ Bā n swaa wəri, uruu be, ba ra n maa swaa wəriwa. Bā n seewa bu ka yō, uruu be, ba ku ra bu deri. ¹⁷ Bā n yōra, uruu ben tii ba ra yōrewa. Bā n yōwa ba ra ka bu yōwa. Domi hunde koni beya, ba uruu be gawe.

Yinni Gusunən yiiko

ya sāa yee te derimə

¹⁸ Yera Yinni Gusunən yiikon girima ya doona dii kənnə gen min di ma ya na ya sina wəllun kəso be səə. ¹⁹ Yera Esekieli u wa kəso be, ba ben kasi deria ba seewa ba yōwa ka uruu be. Ma ba da ba yōra sāa yerun kənnəwə ge ga wāa səə yari yeru gia. Ma Gusunə Isireliban Yinnin yiikon girima ya ballimə ben wəllə. ²⁰ Hunde koni ben bwesera Gusunə u dera u raa wa Kebariə. Ma u gia ma wəllun kəsoba. ²¹ Ben baawure u wuswaa nne mə ka kasenu nne. Ma ba noma mə nge tənugia ya wāa ben kasan temə. ²² Ben wuswəe yi, yi ka hunde koni ye u wa Kebariə migii weene. Ben baawure u dəwa deedeeru mi u wuswaa kisi.

11

Yinni Gusunə

u koo Yerusalemugibu siri

ben toranun sə

¹ Yinni Gusunən Hunde u Esekieli sua ma u ka nən da sāa yerun kənnəwə ge ga wāa səə yari yeru gia. Kənnə gen miya u təmbu yenda nəəbu wa. Be səə, u Yaasania Asurin bii tuba ka Pelatia Benayan bii. Be kpuro ba sāawa Isireliban wirugibu. ² Yinni Gusunə u nne, tənun bii, tən be a wa mi, ba sāawa be

ba kōsa bwisikumə ma ba tambu bwisi kōsi kēmə Yerusalemu. ³ Ba m̀, ǹ ǹ m̀ tē sa ko dinu bani. Domi Yerusalemu ya s̄awa nge wekeru. Ma bese yen tambu sa s̄a nge yaa ye ya w̄a te s̄o. ⁴ Yen s̄o, tē t̄onun bii, a bu gerusio.

⁵ Ma Yinni Gusunən Hunde u n̄n ȳowa u nee, a bu s̄owa a nee, ne, Yinni Gusunə na yē ye be Isireliba ba bwisikumə ka ye ba gerumə. ⁶ Wee ba begibu goomə dabi dabinu wuu ge s̄o. Ma gonu yiba ben sw̄e s̄o. ⁷ Yen s̄o, begii be ba go mi, ba s̄awa nge yaa. Ma wuu gen tii ga s̄a nge wekeru. Adama be ba tie ba wasi, ba koo bu yarawa bu ka doona. ⁸ Wee ba tabun berum m̄. Adama kon de taa bi, bu bu deema. Ne, Yinni Gusunəwa na ye gerua. ⁹ Kon de bu yari wuu gen di. Kpa n bu t̄n tukobu n̄mu beria. Nge meya kon ka bu s̄irina. ¹⁰ Tabu s̄ora ba koo gbi. Kon bu s̄iri be Isireliba, ben tem n̄o bura yer̄o. Saa ye s̄ora ba koo gia ma n̄na na s̄a Yinni Gusunə. ¹¹ Wuu ge, ga n̄ bu n̄enumə nge wekeru. Ba n̄ ko n̄ maa s̄a nge yaa te s̄o. Ben tem n̄o bura yer̄owa kon bu s̄iri. ¹² Saa ye s̄o, ba koo gia ma n̄na na s̄a Yinni Gusunə w̄n gere ba n̄ mem n̄owe, ka w̄n woodaba ba n̄ sw̄i. Ma ba sere bwese tuku ni nu ka bu s̄ikerenen gari sw̄i.

¹³ Sanam m̄ Esekieli u Yinni Gusunən gari yi gerumə, yera Pelatia Benayan bii u kpuna u gu. Saa ye s̄ora Esekieli u wuswaa tem girari u n̄ogiru sua u nee, Yinni Gusunə, kaa dewa Isireli be ba tie bu gbisuku?

Yinni Gusunə u koo win t̄n

be ba yarinε m̄enna

14 Yinni Gusunɔ u nɛɛ, 15 tɔnun bii, wee, be ba wãa Yerusalemuɔ ba Isireliba, wunen mero bisibu, ka be ba tie bwisi kɛmɔ ba mɔ, bu yɔro mi ba yoru dimɔ mi, ba n ka Yinni Gusunɔ tonde, domi be, be ba wãa Yerusalemuɔ mi, beya ba tem mɛ wɛ. 16 Adama a bu sɔɔwɔ a nɛɛ, baa mɛ na dera ba yarine mi, ba wãa tem tukumuɔ, sɔɔ teeru ko na n ka bu wãa nge mɛ na ra n wãa sãa yerɔ. 17 Kpa n bu menna n yara bwese nin suunu sɔɔn di mi ba yarine mi, n bu Isireliban tem wɛ. 18 Mɛya ba koo na kpa bu bũu ni kpuro wuna ni ba ra raa sã mi, ni nɛ, Yinni Gusunɔ na ñ kĩ. 19 Kon bu gɔru teu wɛ kpa n bu bwisiku kpaanu wɛ. Kon ben gɔru ge ga raa bɔɔbu nge kperu mi wuna, kpa n bu gɔru kpɔɔ wɛ ge ga du. 20 Kpa bu ka nɛn gere mem nɔɔwa, bu nɛn woodaba swĩ. Ba ko n sãawa nɛn tɔmbu, kpa na n maa sãa Gusunɔ ben Yinni. 21 Adama be ba yɔrari ba ben kĩru swĩ ba da ba bũnu sãamɔ ni nɛ, Yinni Gusunɔ na ñ kĩ mi, kon bu ben kookoosun are kɔsia. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔn yiikon girima

ya yara Yerusalemun di

22 Yen biruwa wɔllun kɔso be, ba kasi dɛria ba seewa ka ben uruu be sannu. Ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ya sɔɔsire ben wɔllɔ. 23 Ma win yiikon girima ye, ya seewa wuu suunun di ya da ya wãa guuru garun wɔllɔ, wuun sɔɔ yari yeru gia. 24 Ma Gusunɔn Hunde u Esekieli sua kãsi te sɔɔ, u ka wurama Babiloniɔ mi Isireliba ba yoru dimɔ. Saa yera kãsi te u waamɔ mi, ta kpa. 25 Ma u Isireli be ba yoru dimɔ mi, sɔɔwa kpuro ye Yinni Gusunɔ u dera u wa.

12

Ba koo Isireliba yoru mwεeri

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nεε, ² tɔnun bij, wee a wãa mɛm nɔɔ sariban suunu sɔɔ. Ba nɔni mɔ adama ba ñ kī bu ka yam wa. Ba swasu mɔ, adama ba ñ kī bu ka gari nɔ yèn sɔ ba bɔ. ³ Yen sɔ, a sɔɔru koowo kpa a se a doona sɔɔ sɔɔ ben baawuren nɔni biru a da a n wãa gam. Sɔɔkudo ba koo gia ma ba sãa bwese mɛm nɔɔ sariba. ⁴ Yen biru Yinni Gusunɔ u nεε, a wunen yãnu mɛnnɔ a yara wunen dirun di sɔɔ sɔɔ gbãara. Kpa a yari wuu gen min di yoka ben baawuren nɔni biru nge wi ba yoru mwa. ⁵ Kpa a gana yaba ben nɔni biru a wunen yãnu yara min di. ⁶ U maa nεε, a yãa ni sɔɔwo ben nɔni biru kpa a ka nu yari wɔkuru. Kpa a tii wɔke ka yasa a ku ka tem mε mεeri. Domi na kīwa a n sãa yīreru Isireliban sɔ.

⁷ Ma u kua ye Yinni Gusunɔ u nùn sɔɔwa. U yara sɔɔ sɔɔ gbãara ka win sɔɔru nge wi ba yoru mwa. Yoka u da u gbāraru yaba ka nɔma u win yãa ni sua u yara wɔkuru tɔmbun nɔni biru. ⁸ Buru buru Yinni Gusunɔ u ka nùn gari kua u nεε, ⁹ Isireliba, mɛm nɔɔ sari be, bà n nun bikia ba nεε, mba a mò mi, ¹⁰ a bu wisio a nεε, Isireliban sunɔ wi u wãa Yerusalemuɔ mi, wiya ye a mò ya ka yã, ka sere maa Isireliba kpuro be ba wãa mi. ¹¹ A sãawa yīreru te ta sɔɔsimɔ ma ba koo yoru da tem gam. Ya koo maa kooru. ¹² Sunɔ wi u wãa ben suunu sɔɔ u koo win yãnu gura wɔkuru kpa u yari. Ba koo gbāraru yabawa bu ka yari min di. Kpa u tii wɔke u ku ka win tem wa. ¹³ Nε, Yinni Gusunɔ kon nùn yina beria kpa u wɔri ye sɔɔ. Kon ka nùn da Babilonin temɔ. Adama u ñ tem mε wasi. Miya u koo gbi. ¹⁴ Win sina asakpɔbu ka win kɔsobu ka win tabu kowobu

be kpurowa kon yarinasia kpa n de bu bu takobi sɔkiri. ¹⁵ Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ, nà n bu yarinasia bwese tukunun suunu sɔɔ. ¹⁶ Adama kon de gabu bu kisira tabun di ka gɔɔrun di ka bararun di kpa bu wa bu ka gere kɔsa ye ba nɛ, Yinni Gusunɔ kua. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

¹⁷ Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, ¹⁸ tɔnun bii, ka nandaba kaa wunɛn pɛɛ di kpa a n diirimɔ a n ka nim nɔrumɔ. ¹⁹ Kpa a Isireliba sɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, be, Yerusalemugibu ba koo ben dīanu diwa ka bɛrum kpa bu nim nɔ ka nuku sankiranu. Domi ben tem mu kua bansu. Gãa ni nu wãa mi kpuro, nu koo kam kowa ben tɔn dam dɔrebun sɔ. ²⁰ Wuu si su tɔmbu dabi su koo kowa bansu, kpa tem mɛ kpuro mu kam ko. Saa ye sɔɔra Isireliba ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

Yinni Gusunɔn gari

yi koo kooraa

²¹ Yinni Gusunɔ u maa Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, ²² mban sɔna Isireliba ba ra n mɔndu mɔ ba n mɔ, wee tɔra dɛnyamɔ, adama kãsi nin gara kun kooramɔ. ²³ Yen sɔ, a bu sɔɔwɔ a nɛɛ, nɛ, Yinni Gusunɔ kon de mɔn te, tu kpe. Ba n maa tu gerumɔ Isireliɔ. Adama a bu sɔɔwɔ a nɛɛ, tɔra turuku mɔ. Kãsi nin baatere ta koo koorawa. ²⁴ Domi nin garu sari te ta koo kam ko. Nɛn gari gɛɛ maa sari yi ba gerua bu ka bu nɔni wɔke Isireliɔ. ²⁵ Nɛ, Yinni Gusunɔ, ye na gerua kon ye ko. Ya koo koorawa ya n tɛɛmɔ. Be, mɛm nɔɔ sariba, ka gem ben nɔni bira kon de gari yi, yi kooraa.

26 Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, 27 tɔnun bii, wee Isireliba ba nɛɛ, kãsi ni a wa mi, nu ñ kooramɔ tẽ. Nu koo koorawa sere saa gaa. Yen sɔ, a bu sɔwɔ a nɛɛ, 28 nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, gari yi na gerua kpuro yi koo koorawa tẽ, ya ñ tɛmɔ.

13

Sɔmɔ weesugibu

1 Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, 2 tɔnun bii, a tɔn be gerusio be ba tii kua nen sɔmɔbu. A de bu swaa daki ye kon bu sɔ. 3 Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na bu sɔmɔ. Na nɛɛ, kɔsa koo bu deema be, be ba sãa gari bakasu. Domi ben tiin bwisikuna ba swĩi ba ka gari gerumɔ, ba ñ gãanu ganu waamɔ. 4 Bɛɛ Isireliba bɛɛn sɔmɔbu ba sãawa nge gbɛeku bõnu ni nu bɔsu bansɔ. 5 Wee ba ñ dere bu gbãrarun kuunu kɔre. Ba ñ maa gbãraru banɛ tu ka bu ganɛ nɛ, Gusunɔn mɔrun saa sɔɔ. 6 Wee ba kãsi weesuginu saarimɔ, ma ba gari gerumɔ yi yi ñ sãa gem. Ba mɔ, wee nɛ, Yinni Gusunɔwa na bu ye kpuro wẽ. Adama na ñ bu gɔre. Ma ba tamaa kon ben garin dam sirewa. 7 Adama na nen sɔmɔ be sɔmɔ ma ben kãsinu nu sãawa ni ben tii ba seka. Ben gari yi maa sãawa weesu. Ba tamaa nen gariya ba tɔmbu sɔmɔ. N deema na ñ mam ka bu gari koore. 8 Yen sɔ tẽ, kon bu wɔrima domi ba kãsinu seka ma ba weesu kparamɔ. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerumɔ.

9 Kon bu nen dam sɔɔsi be, be ba weesu kparamɔ mi. Ba ñ ayeru wasi nen tɔmbun suunu sɔɔ. Ba koo ben yĩsa go mi nen tɔmbun yĩsa yorua. Ba ñ maa wurɔ ben temɔ. Nge mɛya ba koo ka gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

10 Wee ba nen tambu nani wōkumō ba m̀, b̄ari yenda wāa. Adama b̄ari yendu garu sari. Nen tamba gani seeyamō. Ma s̄amō be, ba ye soo t̄enimō. 11 Adama a be ba soo t̄enimō mi s̄ōwō a n̄e, gana ye, ya koo w̄aruma. Guru baka ya koo n̄e ka kpenu sannu kpa woo b̄akō gu se. 12 Gana ye, yà n w̄aruma saa yera tamba koo bikia bu n̄e, mba soo yen arufaani ye ba t̄eni mi. 13 Yen s̄ō, wee ye n̄e, Yinni Gusunō na gerumō. Na n̄e, kon de nen m̄aru yu woo b̄akō seeya, kpa guru baka yu n̄e. Kpa guru kpenu nu n̄e ka dam nu ḡāanu kpuro go. 14 Kon gana ye sura yu w̄aruma temō, kpa yen kp̄ek̄p̄eku gu s̄ōsira. Ya koo b̄e w̄ari kpa i gbisuku. Saa yera ba koo gia ma n̄ena na s̄ā Yinni Gusunō. 15 N̄e, Yinni Gusunō kon nen m̄aru ȳsuwa mam mam gana yen s̄ō ka be ba ye soo doken s̄ō. Saa ye s̄ō, ba koo gere bu n̄e, gana ye, ya w̄aruma. Be ba raa ye soo doke, ben goo kun maa wāa! 16 S̄amō weesugii be, ba kpa be, be ba raa gari gerumō Yerusalemun s̄ō, be, be ba ra n waamō k̄āsiru s̄ō ma b̄ari yenda wāa, adama b̄ari yendu garu sari. N̄e, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

S̄amō t̄an kurō weesugibu

17 Yinni Gusunō u maa n̄e, t̄anun bii, a Isireliban t̄an kurō be ba tii kua nen s̄am̄bu s̄ōwō a n̄e, 18 b̄ruroba ba s̄ā. Domi ba k̄īasu gb̄inumō t̄ambun n̄am w̄īnu s̄ō nge b̄aki ma ba t̄ambu kpuro yasi s̄̄kemō wirō bukurobu ka bibō kpa bu wa ba n ka t̄an be taare. Ba k̄īwa bu nen t̄ambun w̄āaru k̄peesia kpa na n begiru berua. 19 Wee ba ñ man b̄eere w̄̄emō nen t̄ambun wuswaa d̄īa n̄am w̄̄nun s̄ō. Ma ba t̄ambu goomō be n ñ weene bu go. Ma ba gabu deri be n weene bu go. M̄eya ba ra nen t̄ambu

weesu kue kpa ba n ben wee si swaa daki. ²⁰ Yen sōna ne, Yinni Gusunō na nee, kon bu wari ben kīa sin sō, si ba ka tōmbun wāaru mwεerimō mi. Kon bu si mwaariwa n gēeku kpa n be ba raa mwa yakia. ²¹ Kon ben yasi yi gēeku kpa n nen tōmbu yakia ben nōman di. Ba ñ maa kpē ba n bu mō. Ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunō. ²² Ben weesun sō, ba gemgibu nukuru sankā, be, be na ñ daa kī n kōsa kua. Ba yina bu tōn kōsobu kirō ko bu ka ben kom kōsum deri kpa bu ben wāaru yakia. ²³ Yen sō, ba ñ maa kāsīnu ka gari weesugii mō. Kon nen tōmbu yakia ben nōman di. Nge meya ba koo ka gia ma nena na sãa Yinni Gusunō.

14

Gusunō u būu sāaru yina

¹ Sōo teeru Isireliban guro gurobu gabu ba na ba Esekieli deema u ka bu bikiaru kua Gusunōn mi. ² Yera Yinni Gusunō u nee, ³ tōnun bii, tōn be, ba būu sāmōwa ben gōruō, ma ba tii nu wē, ma nu dera ba wāa durum sōo. Yera ba tamaa kon ben bikiaru wura? ⁴ A bu sōwō a nee, amēniwa ne, Yinni Gusunō na gerua. Na nee, Isireli goo ù n tii wē būu sāaru sōo, ma ta dera u toramō, ma u na nen sōmō goon mi u ka nùn bikiaru kua ne, Yinni Gusunōn mi, nen tiiwa kon yēro wisi nge mēn nōo win būnu dabiru ne. ⁵ Nen wisi biya bu koo de Isireliba bu bwisiku ben gōruō be, be ba man yina ben būu sāarun sō. ⁶ Yen sō, a bu sōwō a nee, nena na nee, bu gōru gāsio kpa bu ben būnu deri ka maa kom kōsum me ba mō, me mu ñ ne, Yinni Gusunō wēremō.

⁷ Isireliban goo ñ kun me sōo goo ben suunu sōo ù n man deri u būnu sāmō ma ta dera u toramō ma u

na nen sãmøn mi u ka bikiaru ko nen mi, nε, Yinni Gusunøn tiiwa kon nùn wisi. ⁸ Kon yēro wəriwa n seeyasia kpa u n sãa seeda ye ba ko n da ka mändu ko. Kon nùn wunawa nen tãmbun suunu sãon di, kpa i gia ma nena na sãa Yinni Gusunõ.

⁹ Nen sãmõ goo ù n wura durõ wi, u nùn nõi wõkua, ma u nùn bikiaru kua, nε, Yinni Gusunõwa na dera u kua mε. Nen tiiwa kon sãmõ wi wunã nen tãmbun suunu sãon di. ¹⁰ Sãmõ wi ka durõ wi u bikiaru na mi, be kpurowa ba ko n sãa torobu. Ba koo maa ben tora nin are sõbe. ¹¹ Nge meya be Isireliba ba ñ maa tondamõ nen swaan di. Ba ñ maa ben tii disi dokemõ ka ben tora dabi ni. Ba ko n sãawa nen tãmbu kpa na n sãa ben Yinni. Nε, Yinni Gusunõwa na yeni gerua.

Gãanu sari ni nu koo Gusunøn siribu yãrasia

¹² Yinni Gusunõ u maa gerua u nεε, ¹³ tãnun bii, su tẽ nεε, tem gam tãmbu ba man mem nõobu sariru kua. Ma na bu nen dam sãosi na ben dĩanu kam koosia na bu gõõru kpẽε ba gbisukumõ be ka ben yaa sabenõ kpuro, ¹⁴ baa tãmbu ita beni Nõwe ka Danieli ka Yoobu bà n wãa mi, ba ñ kpẽ bu tem men tãmbu kpuro faaba ko ben gem sõ. Ben tii tãnawa ben gem mu koo de bu faaba wa. Nε, Yinni Gusunõwa na yeni gerua.

¹⁵ N kun mε nà n dera gbeeku yεε yi tem mε wəri yi bu go kpuro kpa tem mε, mu ko bansu sere goo kun maa sarõ mi, gbeeku yεε yin sõ, ¹⁶ sere ka nen wãaru, baa tãmbu ita be, bà n wãa tem mε sõ, tem megibu ba ñ kpẽ bu faaba wa. Tãmbu ita be tãnawa ba koo faaba wa, baa ben tiin bibu ba ñ kpẽ bu faaba wa. Ma tem mε, mu koo kowa bansu.

17 N kun me nà n dera ba tòn be tabu wərima, ma ba bu kam koosia sere ka ben yaa sabenə, 18 baa tambu ita be, bà n wāa mi, be tənawa ba koo faaba wa. Sere ka ne, Yinni Gusunən wāaru, ba n kpē bu mam ben tiin bibu faaba ko.

19 N kun me nà n dera barara dua tem me sɔɔ, ma ba gbisuka be ka ben yaa sabenə, 20 baa Nəwe ka Danieli ka Yoobu bà n wāa tem me sɔɔ, tem men tambu ba n kpē bu faaba wa ben sɔ. Be ita ye tənawa ba koo faaba wa ben gem sɔ. Baa mam ben tiin bibu ba n kpē bu faaba ko ben gem sɔ.

21 Yen biruwa Yinni Gusunə u nee, wee na Yerusalemu wahala baka nne yeni kpēe n ka yen tambu ka ben yaa sabenu go. Yera tabu ka gɔru ka gbeeku ye gɔbi ka baranu. 22 Adama gabu ba koo tiara kpa bu bu yara wuun di, kpa bu be deema kpiki yeru mi. Saa ye sɔɔ, i n ben daa ka ben kookoosu wa, biti kun maa be mɔ kɔsa ye na Yerusalemu kuan sɔ. 23 Ya koo been nukuru yemiasia i n ben daa ka ben kookoosu wa. Saa ye sɔɔ, i ko i gia ma n n kam sɔɔ na bu wahala yeba kpēe. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

15

Resem dāa te ba dɔɔ doke

1 Yinni Gusunə u nee, 2 tɔnun bii, resem dāa ya dāa ye ya tie beere kere? Yen dāa kāasa ya dāa kāasi yi yi tie kere? 3 Ba koo kpī bu ye dendi bu ka sɔmburu garu ko? Ba koo kpī bu ka ye gabatia ko? 4 Geema ya wāawa bu ka ye dɔɔ sɔre adama yen nɔsu yiru kpuro ka yen suunu sɔɔ yà n dɔɔ mwaara sɔmbu terà ya koo maa kpī yu ko. 5 Sanam me ya n dɔɔ

mwaare ba ñ ka ye gāanu kue. Kaa sere gere ye ya den dǎo mwaara, ya ñ maa garu koorǎ?

⁶ Wee ye nε, Yinni Gusunǎ na gerumǎ. Nge mε dānu sǎo resem dāa ba ra dǎo doke, nge mεya kon maa Yerusalemugibu sεεyasia. ⁷ Kon bu wǎrima. Ba tamaa ba yara dǎon di. Adama dǎo wi, u koo na u bu di, kpa bu gia ma nεna na sǎa Yinni Gusunǎ. ⁸ Kon de ben tem mε, mu ko bansu, domi ba man mem nǎobu sariru koosi. Nε, Yinni Gusunǎwa na yeni gerua.

16

Yerusalemu ya raa sǎawa

nge bii wi ba kǎ

¹⁻² Yinni Gusunǎ u Yerusalemu yen kǎsa sǎosi saa Esekielin nǎon di, u nεε, ³ Yerusalemu, ba nun marawa Kananin temǎ. Wunen tundo u sǎawa Amǎreban bweseru. Ma wunen mero u sǎa Hetiban bweseru. ⁴ Dǎma te ba nun mara ba ñ nun bwia bure. Ba ñ maa nun wobura a ka dεera. Ba ñ nun sǎire ka bǎru. Ba ñ maa nun bekuru tǎkusi. ⁵ Goo kun wunen wǎnwǎndu kue u sere nun gǎa nin gaa kua. Adama ba nun kǎwa yakasǎ dǎma te ba nun mara, domi ba nun tusa. ⁶ Saa ye nε, Yinni Gusunǎ na sarǎ wunen bǎkuǎ, na wa a wǎri mǎ wunen maru yǎnu sǎo. Ma na gerua na nεε, bu de a n wǎa baa mε a yem wobura. ⁷ Ma na dera a kpǎa nge dǎa yakasǎ. A kpǎa a kua kurǎ burǎ. Wunen bwǎsu su ye. Ma wunen seri yi kpǎa. Adama terera a sǎimǎ mam mam. ⁸ Ma na sara wunen bǎkuǎ na nun mεera ma na wa saa ya tura su ka kǎru ko. Ma na nen yaberun soo sua na ka wunen tereru wukiri. Ma na ka nun

arukawani bøkua ka bōri na nεε, a kua nεgii. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

⁹Ma na nun wobura ka nim, na yem me a mwaare wuna, ma na nun gum sawa. ¹⁰Ma na nun yabe te ba sōma kua dokea ka bara ni ba kua ka gōna ba buraru koosi, ka sēkatia ye ba kua ka wēε damgii, ka sere yabe geeru. ¹¹Ma na nun bura yānu dokea ka sumi nōmaō ka saba wīirō. ¹²Ma na taabu doke wunen wērō ka swaa tonkunu ka sere yasi bεεregia wunen wirō. ¹³Nge mēya na nun buraru kua ka wura ka sii geesu ka sere beku geeru te ba kua ka wēε damgii ka yabe te ba sōma dokea. Dīa ni a ra maa di, nu sāawa som gem ka tim ka olifin gum. Ma a buram sosimō a dōō nge sina kurō. ¹⁴Ma a yīsiru yara bwesenun suunu sōō wunen buram sō. Wunen buram me, mu yibawa nen bura yāa ni na nun kuan sō. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

Yerusalemu

ya tii kurō tanaru kpēε

¹⁵Yinni Gusunō u maa nεε, Yerusalemu, a wunen naane doke wunen buram sōō. Ma a tii kua nge kurō tanō yīsi te a yaran sō. Tōnu baawure wi u sarō mi kpuro, a ra nūn tii wēwa. ¹⁶Ma a wunen yāa nōniginu sua a ka da a wunen gungunu mi a ra būnu sā buraru kua. Miya a tii wē. Ye a kua mi, goo kun yen bweseru waare. Mēya yen bwesera kun maa kooramō. ¹⁷Ma a wunen bura yāa ni ba kua ka wura ka sii geesu sua a ka būu tōn durōbu seka ma a nu sakararu koosi. ¹⁸Ma a wunen yāa ni ba sōma doke sua a būu ni wukiri. Ma a maa nen gum ka nen turare sua a nu wē. ¹⁹Ma a maa dīa ni na ra ka nun diisie sua a ka būu ni yākuru kua nge me ba ra

man yāku nubu durorugiru kue. Dīa niya som ka gum ka tim. Yeniwa ya koorā. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. ²⁰ Adama sakara te, ta ñ nun tura. Ma a wunen bii be a man marua mwεera a ka būu ni yākuru kua. ²¹ Wee a nen bibu sakira a ka būnu yāku dōō mwaararugiru kua. ²² Yen kom kōsum mε sōō, a ñ maa wunen wāndiaru yaaye ka sanam mε a wāa tereru wunen maru yem sōō.

²³ Nε, Yinni Gusunō na gerumō ma a kua bōrura kōsa ye a kuan sō. ²⁴ Wee a tii sakara kunu gira ka maa būu turanu baama kpuro. ²⁵ Wee swaa kεenanu baama a būu turanu kua, ma a kom kōsum kua a tii tōmbu kpuro wē. Be ba gesi sarō mi kpuro, ba ra ka nun dendiwa. Ma a wunen sakararu kpēasia. ²⁶ A ka wunen berusebu Egibitigibu be ba wasin dam mō mi, sakararu kua. Ma a wunen sakararu kpēasia a ka nen mōru seeya. ²⁷ Yera na nun nen dam sōōsi na nun nōma demie. Ma na nun doke nen yiberεban nōmu sōō. Yiberε bera, Filisitiba be ba biti soora wunen daa kōsan sō. ²⁸ Yen biru ma a da a ka Asirigibu sakararu kua, domi a ñ deba. A da a tii bu wē. Adama ka mε, a ñ deba. ²⁹ Ma a da a ka Kananiba sakararu kua ka Babilonigibu. Ka mε, a ñ deba. ³⁰ Anna a dam sariru wa mi. A tii kuawa nge sakara kowobun yinni. ³¹ Domi a sakara kunu gira swaa kεenanō ma a būu turanu kua baama kpuro, a ku ra mam maa kurō tanō gobi mwε. ³² A sāawa nge kurō tanō sakara kowo wi u durō tukobu mwaamō win durōn ayerō. ³³ Kurō tanō baawurewa ba ra gāanu kē. Adama wunε, a durō tanōbu gāanu wēemō kpa a ka bu gawama beri berika kpuron di. ³⁴ Ye kurō tanōbu ba ku ra ko yera a kua sakararu sōō, domi ye kaa ka durō tanōbu

kēnu mwaari, wunen tiywa a ra bu wē.

³⁵ Tē, nε, Yinni Gusunə na nεε, Yerusalemu, a man swaa dakio wunε wi a sāa nge kurə tanə. ³⁶ Wee a dera ba wunen dukia yarinasia baama, ma ba wunen tereru wa sanam mε a sakararu mɔ ka būnu ni a kī, ni nu kun mam waabu wā. Ma a wunen bibun yem yari a ka būu ni yākuru kua. ³⁷ Yen sōna kon wunen kīnasi be menna ka sere maa be a tusa. Be kpurowa kon mennama baama kpuron di, kpa n nun yōsu tereru ben wuswaaɔ. ³⁸ Kon nun seeyasiawa nge mε ba ra tən gowobu ka kurə tanəbu seeyasie. Yem mu koo nun wukiri nen mɔru ka nen nisinun saabu. ³⁹ Kon nun bəri wunen kīnasi be nɔmaɔ. Ba koo wunen kunu ka wunen gunguu ni kəsuku. Ba koo wunen bura yāa ni a doke potiri kpa bu nun yōsu tereru. ⁴⁰ Saa ye sɔɔ, kon tambu seeya bu nun seesi bu kpenu kasuku kpa bu nun takobiba səkiri. ⁴¹ Ba koo wunen dia dɔɔ meniki kpa bu nun seeyasia kurə dabinun wuswaaɔ kpa n de wunen sakararu tu kpe. A n̄ maa ben goo gāanu wēemɔ. ⁴² Nen mɔru koo sure. Na n̄ maa ka nun nisinu mɔ. Meya na n̄ maa ka nun mɔru mɔ. ⁴³ Ka mε, yèn sō a n̄ yaaye nge mε na nun nɔri wunen birun di, ma a nen mɔru seeya ka wunen kookoosu, yen sō, kon de a yen are wa. Domi a sekuru sari kom kua ma a būnu sāwa.

Yerusalemuwa ya daa kōsa bo

⁴⁴ Wee be ba ra mən teni ko bu nεε, nge mε mero u sāa, nge meya win bii wəndia u ra n sāa, ba koo nεε, wuna ta ka yā. ⁴⁵ A sāawa wunen meron bii wi u durə ka bibu yina. A sāawa nge wunen maabu be ba durə ka bibu yina. Bēen mero u sāawa Hēti. Ma bēen tundo u sāa Aməregii. ⁴⁶ Wunen mɔɔ wi

u wāa sōo yēsān nām geu gia, wiya Samari ka yen bii wāndiaba. Wunen wānō wi u maa wāa sōo yēsān nām dwaru gia wiya Sodomu ka yen bibu. ⁴⁷ N n mō ben yira a swīi tōna. Ye a kua ya kpā. Wee a sankira a bu kere wunen swεε kpuro sōo. ⁴⁸ Sere ka nen wāaru Sodomu ye ya sāa wunen wānō ya n̄ kue nge mε a kua wunε ka wunen bibu. ⁴⁹ Tora ni ya kua wee. Ya tii sue ma ya wāa doo nōoru ka bōri yendu sōo. Ya ku ra wānwāndobu ka sāarobu somi. ⁵⁰ Wunen mero bisi be, ba tōnu bie ba kōsa kua nen nōni sōo. Ye na wa mε, yera na bu gira. ⁵¹ Wunen mōo Samari kun mam wunen torarun saka kue. Wunen kōsa ya wigia dabinu kera. Ma wunen kom kōsum mu dera ba nun sanō kera. ⁵² Wunε wi a ra raa bu taare wē wee a sekuru wa. Domi wunen kom kōsum mu begim kera. Bā n wunen daa ye mēera ba ra deemewa be, ba mam dεere. Tē a kua sekurugii yèn sō bā n wunen daa mēera ba ra wa ba sanō sāa.

Sodomu ka Samari

ya koo wurama nge yellu

⁵³ Yinni Gusunō u Yerusalemu sōowa u nεε, kon Sodomu ka Samari ka ben bii wāndiaba seeya ka sere maa wunε Yerusalemugibu. ⁵⁴ Wunen mōo Samari ye, ka wunen wānō Sodomu ben nukura koo yemia yèn sō wunen tii a sekuru wa. ⁵⁵ Ba koo wurama nge yellu be, ka ben bibu. Meya maa wunen tii kaa wurama nge yellu wunε ka wunen bibu sannu. ⁵⁶ Sanam mε a tii sue, a ra ka Sodomu gari kowa ka tii suabu wunen kōsa yu sere sōosira batuma sōo. ⁵⁷ Tē, wuna Edōmuba ka Filisitiba ba koo yēε. Wee ba nun gema yam kpuro. ⁵⁸ Ma a wunen sekuru sariru ka daa kōsan are sōowa. Ne Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

59 Ne, Yinni Gusunɔ na neε, wee a man gema. A n̄ nen arukawani yibie. Yen s̄, kon nun kasie ye a man kua. 60 Adama ka me, na n̄ nen arukawani ye duarimɔ ye na ka nun b̄kua wunen w̄ndiarun di. Kon maa ka nun arukawani b̄ke ya n w̄a sere ka baadommaɔ. 61 Kaa bwisiku ye a kua kpa sekuru tu nun mwa n̄ n nun wunen maabu ka w̄nɔbu n̄mu beria bu nun wiru kp̄iya nge wunen bibu. Adama na n̄ ye m̄ arukawani ye na ka nun b̄kuan s̄. 62 Kon kpa ka nun nen arukawani b̄ke kpa a gia ma n̄na na s̄a Yinni Gusunɔ. 63 Kpa a yaaya ye a kua gasɔ, kpa sekuru tu nun mwa sere a kpana a gari gere. Adama ne kon nun wunen toranu kpuro suuru kua. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

17

Gunɔ bakeru ka resem

1 Yinni Gusunɔ u gerua u neε, 2 t̄nun bii, a Isireliba m̄ndu kuo. 3 A neε, ameniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerua. Na neε, gunɔ bakeru gara w̄a ta kasa d̄u ma ta san bakasu m̄ si su n̄ni bwese bweseka m̄. Ma ta ȳɔwa ta da sere Libanin guurun wii kpiirɔ. Ma ta da ta d̄a ye ba m̄ sedurun wii kpiiru w̄a. 4 Ma ta d̄a ten k̄asa ye ya gunum bo w̄a ta ka da ta yi tem mi ba ra tenkuru ko, wuu ḡe s̄ɔ tenkuba ba w̄a. 5 Ma ta d̄a kp̄ii p̄tura gaa sua ta da ta gira nge d̄a ye ya ra n w̄a nim b̄kuɔ mi tem gem mu w̄a, mi nim mu yiba. 6 Kp̄ii p̄tura ye, ya seewa ya kp̄ea nge resem koru te ta yasia adama ta n̄ gunu. Ma ten k̄asi yi m̄era gunɔ bake ten bera gia. Ma ten gbini yi dua tem m̄en s̄ɔwɔ. Ma d̄a ye, ya ḡsia resem, ya kpara ya k̄asi kua. 7 Yen biruwa gunɔ bakeru gara na ta kasa d̄u. Ten sansu taasine. Ma resem koo te,

ta ten gbini ka ten kãasi gɔsie gunɔ bake ten mi gia, domi ta tamaa ta koo nim wa mi gia. ⁸ N deema ta raa girewa tem gem sɔɔ mi nim yiba kpa tu kãasi geenu ko tu bii geenu ma kpa ta n sãa resɛm gea.

⁹ Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na bikia. Na nɛɛ, resɛm yen bweseru ya koo kpĩ yu kuura? Gunɔ bake gbiikii te, ta koo wura tu ye deri ta kun yen gbini wukura? Ta koo wura ta kun yen marum go, kpa ten kpara kpɛm mɛ, mu gbera? N n mɛn na, n ñ maa tilasi tɔn dabinu bu na bu ka ye wuka. ¹⁰ Wee ta duura, adama ta koo kuura? Sɔɔ yari yerun woo gà n tu baba, ta ñ koo gbera? Geema ta koo gbera mi ta duura.

Mɔn ten tubusianu

¹¹ Yinni Gusunɔ u maa nɛɛ, ¹² a Yudan mɛm nɔɔ sari be bikio a nɛɛ, ba mɔn ten tubusianu yɛ? A bu sɔɔwɔ a nɛɛ, wee Babilonin sina boko u da Yerusalemuɔ. U ben sina boko mwa ka win sina asakpɔbu ma u ka bu da Babiloniɔ. ¹³ Ma u turo gɔsa wi u sãa nge kpɪi pɔtura sina bibu sɔɔ, u ka nùn arukawani bɔkua. U nùn bɔrusia. Ma Babilonin sina boko wi, u ben bukurobu gura u ka da win temɔ. ¹⁴ Kpa Yudaban tem mu biru wura, mu ku maa kuura. Kpa bu win arukawani ye mɛm nɔɔwa. ¹⁵ Adama be Yudaba ba Babilonin sina boko wi seesi ba sɔmɔbu gɔra Egibitiɔ bu ka dumi kasuma ka sere maa tɔn dabinu. Wi u yen bweseru kua, u koo kisira? Domi u arukawani kusia.

¹⁶ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, sere ka nɛn wãaru, sina boko wi, u koo gbiwa sunɔ wi u nùn bandu wɛn temɔ. Domi u ñ win nɔɔ mwɛɛru yibie. Babiloni miya u koo gbi. ¹⁷ Baa Egibitin sunɔ ù n tabu kowo dabiru mɔ be ba dam mɔ, u ñ kpɛ u bu

somi bu ka tii yina sanam me Babilonin sina boko u koo na u wɔrusu gbe u tabu sĩa kpĩ u ka tɔn dabinu go. ¹⁸ Domi durɔ wi, u maa win nɔɔ mwɛɛru atafiiru kua, ma u arukawani kusia ye sɔɔ u raa win nɔɔ mwɛɛru doke. Yen sɔ, u n̄ kisiramɔ.

¹⁹ Yen sɔna ne, Yinni Gusunɔ na neɛ, sere ka nen wãaru, nen arukawaniwa Isireliban sina boko u atafiiru kua u kusia. Yen sɔ, u koo yen are wa. ²⁰ Kon n̄n yina beria kpa u wɔri ye sɔɔ. Kon ka n̄n da Babiloniɔ. Miya kon n̄n siri win naane sari te u kuan sɔ. ²¹ Win tabu kowo be ba koo duki su, kon bu naa swĩiwa n go ka takobi. Be ba tiara kpa bu yarina nge woo. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma n̄na na yeni gerua.

Yinni Gusunɔn nɔɔ mwɛɛru

²² Ameniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerua. Na neɛ, nen tiiwa kon dãa kãasa kpema mɛeri seduru yen wii kpiirɔ kpa n ye bura, kpa n da n ye gira guuru garun wɔllɔ te ta gunu. ²³ Kon ye girawa guuru garun wɔllɔ te ta gunum bo Isireliɔ. Ten kãasi yi koo kuurawa kpa tu binu ma ta n sãa dãa te ta waabu wã. Gunɔ bwese bweseka ya koo sokuru ko ten kãasi sɔɔ. Kpa su n kukua ten saarɔ. ²⁴ Saa yera d̄anu kpuro nu koo gia ma n̄na na sãa Yinni Gusunɔ. N̄na na ra dãa ni nu gunu kawɛ, kpa n ni nu piiburu bo gunum sosi. Mɛya na ra ni nu wuru bekusu sãa gberasie, kpa n ni nu gbere bɔrɔm dokea. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. Mɛya ya koo maa koora.

18

Gusunɔ u ra baawure siriwa

nge me win daa ya ne

¹ Yinni Gusunə u gerua u neε, ² Esekieli, mban sōna Isireliba ba ra mən teni ko bu neε, baababa ba resem birenu di, ma ben bibun nəsuyaa.

³ Adama ne, Yinni Gusunə, na beε sōmə ma sere ka nen wāaru, i n̄ maa mən teni gerumə Isireliə.

⁴ Geema, nena na baawuren wāaru neni, baaba ka bii. Yen s̄, wi u tora wiya u koo gbi.

⁵ Su t̄ neε, goo u wāa u gea m̄, win daa ya wā.

⁶ U ku ra de gungunə u būu s̄. U ku ra maa būu yākunu di. U ku ra ka goon kurə m̄ne. Meya u ku ra maa ka tən kurə m̄ne sanam me u yasa m̄. ⁷ U ku ra goo gbeni. U ku ra maa goo s̄mburu koosie kam. U ra wi u win dibu neni win t̄ruba wesie. U ra wi ḡōra m̄ d̄ianu w̄. Kpa u wi u tereru s̄imə yānu w̄. ⁸ U ku ra t̄nu gobi b̄kure u nim doke. U ku ra n maa wāa weesun swaa s̄. U ra siriwa dee dee, u baawure n̄n win gem w̄. ⁹ U ra nen woodaba mem n̄wε mam mam. T̄nu win bwesera ne, Yinni Gusunə na ra soku gemgii. Win wāara ta koo daka da.

¹⁰ Su maa t̄ neε, durə wi, u bii m̄ wi u ra t̄mbu w̄ri u go, u ben yānu gura, n̄ kun me u ra daa k̄sa gaa ko. ¹¹ N deema win baaba ku ra yen bweseru ko. Bii wi, u ra būu yākuru de gungunə. U ra ka gabun kurəbu m̄ne. ¹² U ra bw̄εbw̄ε s̄mburu koosie kam. U ra t̄mbu gbeni. U ku ra be u t̄ruba mwaari ye wesie. U ra būnu s̄, kpa u n kom berεtεε m̄. ¹³ U ra t̄mbu gobi b̄kure u nim doke. N weenε t̄nu win bweseru u n wāa? Aawo, u koo gbiwa. Domi u daa k̄sa kua. Win yem mu koo w̄riwa win tii s̄.

14 Su tē nεε, bii wi, u seewa u mara. Ma win bii u seewa u win tundon toranu kpuro wa. Adama u n win tundon yira ye swīi. 15 U ku ra būu yākuunu de gungunə. U ku ra būnu sā ni Isireliba ba sāamə. U ku ra ka goon kurə mēnnε. 16 U ku ra goo səmburu koosie kam. U ku ra be ba win dibu neni təruba mwaari. U ku ra gbēni. U ra wi gōora m̀ dīanu wē. Kpa u wi u tereru sīimə yānu wē. 17 U ku ra n wāa weesun swaa səə. U ku ra tən u gobi bəkure u nim doke. U ra nən woodaba mēm nəəwε. Bii wi, u n gbimə win tundon toranun s̄. U ko n wāawa ka gem. 18 Adama tundo wiya u koo gbi win toranun s̄ domi u təmbu tōya kua u gbēna.

19 I bikiamə i m̀, mban s̄na bii kun win tundon durum are səəmə. Geema, bii kun ye səəmə yèn s̄ u gea kua. Ma u s̄a dee dee nən yira səə, u nən woodaba mēm nəəwa mam mam. Yen s̄na u ko n wāa. 20 Wi u tora, wiya u koo gbi. Bibu ba n ben baababan toranun are səəmə. Meya baababa ba n maa ben bibun toranun are səəmə. Kon gemgii ǹn win are wē yèn s̄ u kom gem kua. Kpa n maa tən k̄so sεeyasia yèn s̄ u k̄sa kua.

K̄san kirə

21 Tən k̄so ù n win daa k̄sa deri, ma u gem swīi nge mε nən wooda ya gerua kpuro, u n maa gbimə. 22 Kon win toranu kpuro duari, kpa n de u n wāa gea ye u m̀n s̄. 23 I tamaa nε, Yinni Gusunə na kī tən k̄so u gbi? Aawo. Ye na kī, yera u gōru ḡsia kpa u n wāa. 24 Adama wi u gem deri, ma u daa k̄sa m̀ nge tən k̄so, i tamaa u ko n wāa? Aawo. Kon win yellun daa gea ye duariwa kpa n de u gbi win daa k̄sa ka win mēm nəə sarirun s̄. 25 Bεε Isireliba, i m̀, nən gere ye, ya n s̄a dee dee. I swaa dakio i

nɔ. Nɛn gerewa ya n̄ s̄a dee dee? Nge bɛɛya i saka saramɔ. ²⁶ Gemgii ù n gea deri, ma u k̄sa m̄, u koo gbiwa k̄sa yen s̄. ²⁷ Tɔn k̄so ù n maa win daa k̄sa deri, ma u daa gea m̄, u win w̄aru w̄aramɔwa. ²⁸ U ko n w̄a, domi u gia ma k̄sa u raa m̄, ma u ye deri. N n mɛn na, u n̄ maa gbimɔ. ²⁹ Bɛɛ Isireliba i m̄, nɛn gere ya n̄ s̄a dee dee. Adama n̄ n̄ mɛ, bɛɛya i saka saramɔ. ³⁰ Yen s̄, kon baawure siriwa nge mɛ win daa ya s̄a. N n mɛn na, i bɛɛn daa k̄sio i k̄sa deri. I ku de bɛɛn daa k̄sa yu bɛɛ kam koosia. ³¹ I bɛɛn daa k̄sa derio kpa i bɛɛn ḡrun bwisikunu ḡsia. Mban s̄na i ko i tī go. ³² I ȳ ma nɛ, Yinni Gusunɔ, na n̄ goon ḡɔ k̄i. N n mɛn na, i ḡru ḡsio kpa i wa i n w̄a.

19

Ba Isireliban sinambu

ḡɔ wuri kuamme

¹ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, a ḡɔ sw̄iyɔ Isireliban sina bibun s̄, a nɛɛ,

² ben m̄ero u s̄awa nge gbee sunɔ niu geu ge ba ȳ gbee sinansun suunu s̄ɔ.

Ga ra n gen binu kpunɛwa ga n nu diisiamɔ.

³ Ma ga gen buu teu seeya ga kua kpɛmbu.

Ga gu yaa mwaabu s̄ɔsi, ma ga t̄ambu s̄sukum w̄ari.

⁴ Ye s̄aba gen gari nua, ma ba gu yina beria.

Yera ba gu mwa ka k̄k̄aru ba ka da Egibitiɔ.

⁵ Ma gen mero ga mara gu wurama.
Adama ga temanabu kpana,
ga wa n ñ kooro.

Yen biruwa ga maa gen buu teu sua
ga seeya ga dam kua,
ga kua gbee suno kpembu.

⁶ Ma ga wari gbee sinansun wuuru soo.
Ga yaa mwaabu merra.
Ma ga tambu sesukum wari.

⁷ Ga tem min sina kpaaru wari ga sura.
Ma men wusu kua bansu.
Ma tambu ka ye ya waa tem me soo kpuro
ya berum soora gen kukiribun so.

⁸ Ma bwesenu nu menna
nu ka gu tabu kua.
Bwese ni, nu nawa yam kpuron di.
Ba gu suura kua ga wari.

⁹ Ma ba gen weru yaba
ba taabu doke
ba gu sari diru garu soo.
Yen biru ba ka gu da Babilonin sina bokon mi.
Ma ba gu kenusi
sere ba ñ maa gen kukiribu noomoo Isireliban
guuno.

¹⁰ Yinni Gusuno u maa nee,
ben mero u saawa nge resem
ye ba duura daa toran bokuo.
Resem ye, ya ra ma.

Ya maa kaasi yiba nim me ya waamon so.

¹¹ Ya kaasi dangii mo yi ba koo kpi bu ka sina deki
ko.

Ya waabu wa, yen gunum ka yen kaasi dabinun so.

¹² Adama ba ye wuka ka moru

ba sura temo.

Woo ge ga wee sɔɔ yari yerun di,

ga yen marum gberasia.

Yen kãasi dangii yi, yi gbera yi dɔɔ mwaara.

¹³ Tɛ ya gire tem ghebun sɔɔ

mi gãanu ku ra kpi.

¹⁴ Ma dɔɔ u yara saa yen kãasin di

u yen marum mwa.

Ya n̄ maa kãasa dangia mɔ

ye ya koo ko sina deka.

Womu geni ga sãawa gɔɔ wuri. Geya ba ko n da ko

bà n gɔɔ wuri mɔ.

20

Isireliba

ba Yinni Gusunɔ seesi

¹ Sanam mɛ Isireliba ba wãa yoru sɔɔ Babiloniɔ, yoo ten wɔɔ nɔɔba yirusen suru nɔɔbusen sɔɔ wɔkuruse sɔɔra ben guro gurobu gabu ba na Es-ekieli mi u ka bu bikiaru kua Yinni Gusunɔn mi. Ma ba na ba sina win wuswaaɔ. ² Yera Yinni Gusunɔ u nɛɛ, ³ tɔnun bii, a tɔn beni sɔɔwɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, n n̄ Isireliba ba nawa bu ka nen kīru bikia? Sere ka nen wãaru na n̄ wuramɔ bu man gãanu bikia.

⁴ Tɛ a sɔɔru koowo a ka bu siri. A bu yaayasio kom kɔsum mɛ ben baababa ba man kua. ⁵ Ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ wee. Na nɛɛ, sanam mɛ na be, Isireliba gɔsa be, be ba sãa Yakɔbun bweseru na bu nɔɔ mwɛɛru kua ka b̄ri. Ma na bu tii sɔɔsi Egibitiɔ, na bu sɔɔwa na nɛɛ, nena na ko n sãa ben Yinni. ⁶ Yen dɔma tera na bu nɔɔ mwɛɛru kua ka b̄ri na nɛɛ, kon bu yara Egibitin di. Kpa n ka bu da tem mɛ na bu gɔsia sɔɔ mi tim ka bom mu yiba. Tem

mε, mu sãawa mε mu tem kpuro buram kere. ⁷ Na bu sãowa na nεε, baawure u win bũu ge u kɔde sãa derio kpa u ku raa tii disi doke ka Egibitin bũu ni. Domi nɛna na sãa Gusunɔ ben Yinni.

⁸ Ka mε, ba man seesi ba yina bu man swaa daki. Ben goo kun bũu ni deri, nì sɔɔ ben kɔde wãa. Ba ñ Egibitin bũu ni deri. Ma na bwisika n bu mɔru kpuro seesi n bu wɔri Egibitiɔ. ⁹ Adama na bu deri, domi na ñ kī nen yĩsiru tu sankira bwese tukunun suunu sɔɔ yèn sɔ na tii bwese tuku ni sɔɔsi ¹⁰ sanam mε na Isireliba yara Egibitin di na ka da gbaburɔ. ¹¹ Ma na bu sãowa ye ba koo ko ka sere nen woodaba ye ba koo swĩi ba n ka wãa. ¹² Na bu tɔɔ wɛrarugiru wɛ ta n sãa yĩreru te ta sɔɔsimɔ ma nε, Yinni Gusunɔwa na bu wuna nɛnɛm. ¹³ Adama be Isireliba ba man seesi gbaburɔ ba ñ nen woodaba ka nen gere mɛm nɔɔwε ye bà n swĩi ba ko n wãaru mɔ. Mɛya ba ñ maa nen tɔɔ wɛrarugiru mɛm nɔɔwε sere na bwisika n ka bu mɔru ko n bu kpeerasia gbaburɔ. ¹⁴ Adama nà n ye kua, bwese tukunu nu koo nen yĩsiru gɛm, nì n nani biru na bu yara Egibitin di. ¹⁵ Yen sɔna gbaburɔ na nɔmu sua na bɔrua na nεε, na ñ maa ka bu dɔɔ tem buram mε sɔɔ, mi tim ka bom mu kokumɔ mε na bu nɔɔ mwɛɛru kua. ¹⁶ Domi ba ñ nen woodaba ka nen gere mɛm nɔɔwε. Mɛya ba maa nen tɔɔ wɛrarugii te disi doke yèn sɔ ben gɔru ga woo bũnun mi gia. ¹⁷ Ka mε, na ben wɔnwɔndu wa na ñ bu go gbaburɔ.

Isireliba ba ñ ben

mɛm nɔɔbu sariru deri

¹⁸ Na ben bibu sãowa gbaburɔ na nεε, bu ku ben baababan yira swĩi, bu ku ko ye ba bu sãowa, bu ku maa tii disi koosi ka ben bũnu. ¹⁹ Adama bu

ne Gusunɔ ben Yinnin woodaba ka nen gere swĩiyɔ kpa bu ka ye kpuro sɔmburu ko. ²⁰ Bu nen tɔɔ wɛrarugiru wunɔ nenem kpa ta n sãa yĩreru ne ka ben baa sɔɔ, te ba koo ka gia ma na sãawa Gusunɔ ben Yinni. ²¹ Adama ka mɛ, bii be, ba man seesi, ba ñ nen woodaba ka nen gere mem nɔɔwɛ ye bà n swĩi ba ko n wãaru mɔ. Ba nen tɔɔ wɛrarugiru disi doke. Ma na bwisika n ka bu nen mɔru seesi gbaburu mi. ²² Adama bwese tukunu nu ku ka nen yĩsiru gem sɔ, na ñ bu gãanu kue. Domi bwese nin wuswaaara na be, Isireliba yara Egibitin di. ²³ Gbaburu miya na nɔma sua wɔllɔ na bɔrua na nɛɛ, kon bu yarinasia bwesenu sɔɔ ka tem tukumɔ. ²⁴ Domi ba ñ nen woodaba ka nen gere mem nɔɔwɛ. Ma ba nen tɔɔ wɛrarugii te disi doke. Ma ba ben kɔdɛ doke ben baababan bũnu sɔɔ. ²⁵ Nena na maa bu wooda wɛ ye ya ñ bu gea maruammɛ ka ye ya ñ bu wãaru wɛɛmɔ. ²⁶ Na dera ba disi duura ye ba ka ben bii gbiikobu yãku dɔɔ mwaararugiru mɔ, kpa nanum bu mwa kpa bu gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

Gusunɔ u koo Isireliban

bũu sãaru kpeesia

²⁷ Yinni Gusunɔ u nɛɛ, tɔnun bii, a Isireliba sɔɔwɔ a nɛɛ, wee ye ne, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, ben baababan tii ba man tora, ba ñ nen arukawani yibie. ²⁸ Na ka bu da tem mɛ sɔɔ mɛ na bu nɔɔ mwɛɛru kua na sire ka bɔri. Miya ba ben bine doke gungunu gia ka dãa kubenu gia. Ma ye kpuro ya kua ben bũu yãku yenu. Miya ba ra yãku dɔɔ mwaararuginu ko ka sere ni ba ra ko ka gberun dīanu ka tam kpa bu turare dɔɔ doke. Ye kpuro ya dera nen mɔru seewa. ²⁹ Ma na bu bikia na nɛɛ,

mba gunguu ni, nìn mi i ra n naamō. Saa yen dōma ten di, ba ben yāku yenu sokumō gungunu. ³⁰ Yen sō, a bu sōwō a nēε, ameniwa nε, Yinni Gusunō na gerua. Na nēε, bu ku tii disi koosi nge ben baababa. Bu ku maa būnu gasiri bu sā. ³¹ Wee tē, ba tii disi mē ba būnu gasirimō ba ka nu kēnu daawammε ma ba ka nu ben bibu yākunu kuammε. Yera ba tamaa ba koo bikiaru ko nēn mi? Aawo, sere ka nēn wāaru na ñ wuramō bu bikiaru ko nēn mi. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. ³² Ba tamaa ba koo ko nge bwese ni nu tie, kpa ba n dānu ka kpenu sāamō. Adama n ñ koorō. ³³ Sere ka nēn wāaru ka dama kon bu wōri kpa n bu seesi, kpa na n bandu dii be sō. ³⁴ Kon bu yara bwese tuku nin suunu sōon di mi ba yarinε kpa n bu mēna n bu nēn dam ka nēn mōru sōasi. ³⁵ Kon ka bu da gbaburō be tōna mi goo kun wāa. Miya kon bu siri. ³⁶ Kon bu siri nge mε na ben sikadoba siri gbaburō sanam mε ba wee Egibitin di. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. ³⁷ Saa ye sō, kon bu tilasi ko ka sēna ba n ka sāa nge nēn yāa gōō kpa bu arukawani ye mēm nōowa ye na ka bu bōkua. ³⁸ Kon bu wuna ben suunu sōon di be ba man seesi ka be ba sāa tōn kōsobu kpa n bu yara tem mi ba wāan di. Adama ba ñ dōō Isireliō. Saa ye sōra be, Isireliba ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō. ³⁹ Tē, wee ye nε, Yinni Gusunō na maa gerua ben sō. Na nēε, bu doo bu ben būnu sā. Adama amēn biru, ba koo man mēm nōowa. Ba ñ maa nēn yīsiru sankumō ka ben būu sāaru. ⁴⁰ Domi Isireliba kpurowa ba koo man sā Isirelin guurō te na gōsa nēn sō. Miya kon ka bu nōnu geu mēeri. Kpa n bu yākunu bikia ka kēε gee ni ba sōru kua nēn sō. ⁴¹ Nà n bu yara bwese tukunun suunu sōon di

mi ba raa yarinε ma na bu mennama, saa yera kon bu mwa nge yāku nubu durorugiru. Bwese tuku ni, nù n wa mε, kpa nu gia ma nεna Yinni Gusunō Dεero. ⁴² Mεya ben tii ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunō nà n bu kpara na ka da Isireliō mi na ben baababa nōō mwεεru kua. ⁴³ Ba koo bwisiku daa kōsa ye ba kua yellu, yè sōō ba tii disi doke kpa bu tii tusi kōsa ye ba kuan sō. ⁴⁴ Saa ye sōō, ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunō nà n bu sεeyasia nεn yĩsirun bεeren sō. N n̄ mō ben daa kōsa ye ba kuan sō. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

21

Labaari kōsa Isireliban sō

¹ Yinni Gusunō u gerua u nεε, ² t̄n̄nun bii, a mεerio sōō yēs̄an n̄m dwarō, kpa a bu gerusi be ba wāa dāa sōō mi. ³ A de bu n̄n gari swaa daki yi kon gere dāa sōō ge ga wāa sōō yēs̄an n̄m dwaru gia mi. A nεε, kon gu dōō doke, kpa dōō wi, u dāa bekunu ka gbebunu mwa. Dōō wi, kun gbimō. T̄mbu kpurowa ba koo dōō soora saa sōō yēs̄an n̄m dwarun di n ka da n̄m geuō. ⁴ T̄mbu kpurowa ba koo wa ma nε, Yinni Gusunōwa na dōō wi sōrua, u n̄ maa gbimō.

⁵ Ma Esekieli u Yinni Gusunō sōōwa u nεε, wee ba ra n ka man w̄aki ba n m̄, suka na ra n bu kuamme.

⁶ Ma Yinni Gusunō u n̄n sōōwa u nεε, ⁷ wunε, t̄n̄nun bii, a mεerio Yerusalemu gia kpa a Isirelin tem ka m̄n sāa yenu gerusi. ⁸ A Isireliba sōōwō a nεε, wee ye na gerumō ben sō. Na nεε, kon bu deema, kpa n n̄n takobi woma yen kararun di kpa n gemgii ka t̄n̄ kōso go. ⁹ Kon bεε kpuro kpeerasia. Yen sōna kon n̄n takobi woma saa yen kararun di,

kpá n tǎmbu go saa sǎo yěsan nǎm dɔwáru gian di n ka da nǎm geuǎ. ¹⁰ Tǎmbu kpuro ba koo gia ma na nɛn takobi woma saa yen kararun di, na ñ maa ye wesiamǎ mi. ¹¹ Yen sǎ, wunɛ tǎnun bii, a yǎaro a weeweenu ko nge wìn gabu ga bǎara. ¹² Bà n nun bikia mban sǎna a weeweenu mǎ, kaa bu wisiwa a nɛɛ, labaari kǎsa a nua. Ya koo maa tunuma. Kpa tǎmbun toronu nu kara. Ba koo gǎma dwiia. Kpa ben wǎrugǎru tu kpe, bu dũunu soona. Wee, ya koo na ya mam tunuma. Nɛ, Yinni Gusunǎwa na yeni gerua.

Takobi ya wee

¹³ Yinni Gusunǎ u maa nɛɛ, ¹⁴ wunɛ tǎnun bii, a tǎmbu gerusio. A bu sǎwǎ ye nɛ, Yinni Gusunǎ na gerua. Na nɛɛ,

takobi gaa wee ya wee,
ya nǎo dǎɛrawa mam mam.

¹⁵ Ya ballimǎ,
yera ba koo ka tǎmbu go.

I tamaa bɛɛn bandu ta ñ kpeemǎ,*

¹⁶ adama ba takobi ye nǎo dǎɛrawa ba nɛni.

Ba ye tǎn gowo nǎmu bɛrie.

¹⁷ A gbǎro, kpa a weeweenu ko, wunɛ tǎnun bii.

Domi ba ye nɛn tǎmbu Isireliba ka ben sinambu suesi.

¹⁸ Wee ba be kpuro yibereba nǎmu bɛria.

A wunɛn nǎma bǎkuo,

nǎni swǎa bakara wee.

Bɛɛn bandu tà n wǎruma maa ni.

Nɛ, Yinni Gusunǎwa na yeni gerua.†

¹⁹ Tǎ wunɛ tǎnun bii, a bu gerusio.

* **21:15** - Naa sin sukum Heberum sǎo mu ñ dɛere. † **21:18** - Naa sin sukum ka Heberum mu ñ dɛere.

A taka koowo nɔn teeru,
 yen biru nɔn yiru, yen biru nɔn ita,
 a ka takobi yen dam sɔɔsi.

Domi ya sɔawa takobi
 ye ya ka gɔɔ wee.

Gɔɔ bokowa ya ka wee baaman di.

²⁰ Ya baawuren wɔrugɔrun dam buamɔ.

Ya dera ba wɔrukumɔ.

Wee na dera ya wɔa baawuren kɔnnɔwɔ.

Wee ya ballimɔ nge guru maakinu,
 ya sɔɔru sɔa yu ka go.

²¹ Na maa ye sɔɔmɔ na mɔ,

yu soowo nɔm geu gia, kpa yu wura nɔm dwaru gia.

Takobi nɔɔ durora wunɛ,

a doo mi ba nun tii.

²² Nɛ, Yinni Gusunɔn tii, kon taka ko kpa n nɛn
 mɔru kpuro sɔɔsi mam mam sere yu ka sara. Nɛ,
 Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Babilonin sina boko

u koo Yerusalemu wɔri

²³ Yinni Gusunɔ u kɔam gerua u nɛɛ, ²⁴ wunɛ
 tɔnun bii, a swaa yiru yabo ye ya koo sɔɔsi mɔn di
 Babilonin sina boko u koo ka tabu duuma. A de
 ye yiru ye, yu yari wuu teun di kpa a yen baayere
 yɔreru ko yu ka sɔɔsi wuu gɛn mi ya dɔɔ. ²⁵ Kaa swaa
 yiru ye kowa, tia ya n dɔɔ Raba gia, ye ba koo swɔi
 bu ka Amɔniba tabu wɔri, tia maa Yerusalemu gia
 ye ba koo swɔi bu ka Yudaba tabu wɔri. ²⁶ Domi
 wee Babilonin sina boko u wɔa swaa yiru yen
 kɛɛnanɔ u bikiaru mɔ bɔu ni ba mɔ Terafimun mi,
 ka sɛɛnu ka yaa woru. ²⁷ Ma bikia te, ta Yerusalemu
 sɔɔsi win nɔm geu sɔɔ. Tɛ, u koo wooda wɛ bu
 Yerusalemu wɔri ba n tabun kuuki mɔ. U koo tabu

¹ Yinni Gusunə u gerua u neε, ² wune tənun bii, a səuru koowo a ka Yerusalemugibu siri be ba sāa tən gowobu mi. A ku sika ko. A de bu bwisiku ben daa kōsa ye ba kuan sō. ³ A bu sōwə a neε, ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. Wee ba tumbu goomə. Yera ya koo de ben wuu Yerusalemun tii yu kam ko. Wee ba bwāarokunu sekumə ma ba ben tem disi doke. ⁴ Tən be ba go mi, ben taarəwa. Ba tii disi doke ye ba ka tii bwāarokunu kua. Nge meya ba ka ben wāarun tōnu kawa. Yen sōna kon de bwese tukunu nu bu yē. ⁵ Be ba toma ka be ba wāa turuku ba koo bu yē yèn sō ben wuu Yerusalemun yīsira beεre bia, ma ya burisire.

⁶ Wee be, Isireliban sinambu ba tumbu dam dəremə ba goomə Yerusalemu ye sə. ⁷ Ma yen tumbu ba ben merobu ka ben tundobu gema. Gaba səbu dam dəremə. Gaba maa gobekuba ka gəminibu taki dimə. ⁸ Tumbu ba n nen sāa yeru daabu kī. Ba n maa kī bu nen tō wērarugiru mem nəwa. ⁹ Gaba wāa ba ben winsim kōsa gerumə bu ka nùn go. Meya maa tumbu ba ra būnun dīanu di gungunun wəllə kpa ba n sekuru sari kookoosu mə. ¹⁰ Gabu ba wāa ba ra ka ben tondon kurəbu kpune. Gabu ba ra mam tən kurəbu gabe sanam me ba yasa mə. ¹¹ Gaba maa wāa ba sakararu mə ka ben bensim kurəbu, n kun me ka ben biin kurə n kun me ka ben sesu tundo turosibu. ¹² Gaba maa wāa be ba ra wure bu gobi mwa bu ka tumbu go. Gaba wāa ba ra are beke kasu bə n ben winsim gobi bəkura. Gaba wāa be ba ben winsim taki dimə bu ka gobi ko. Ma ba ne, Yinni Gusunə duari mam mam. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹³ Wee kon bu so be, Yerusalemugibu ben gbena

ka tən be ba gon sō. ¹⁴ Nà n bu wəri yen tō te, ba n ko n maa dam ka mwia mō. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. Ya koo maa koorā. ¹⁵ Kon de bu yarina ba n wāa bwese tukunu sō. Kpa bu da baama. Nge meya kon ka ben disi yi wuna Yerusalemu ye sōn di. ¹⁶ Bwese ni nu tie, nu koo bu gem. Saa ye sō, ba koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunō.

¹⁷ Yen biru, Yinni Gusunō u maa nee, ¹⁸ tənun bii, wee nen nōni sō Isireliba ba sāa nge sii bisu n kun me nge sii gandu n kun me nge sii kpikisu n kun me nge pēerum n kun me nge sii wōkusu si ba doke sōwatia sō bu ka su sōwa. Ba sāawa nge sii geesun bisu. ¹⁹ Yen sōna ne, Yinni Gusunō na nee, kon bu menna Yerusalemu sō. ²⁰ Nge me ba ra sii geesu ka sii gandu ka sii wōkusu ka sii kpikisu ka sii pēerum mēne bu doke sōwatia sō, kpa bu dō doke su ka yanda, nge meya kon bu menna nen mōru sō, kpa n bu deri bu yanda. ²¹ Kon bu menna sube teeru sō, kpa n bu kpēe nen mōrun sundu sō kpa bu yanda nge sisu. ²² Nge me sii geesu su ra yande dō sō, nge meya ben tii ba koo yanda Yerusalemun suunu sō. Saa yera ba koo gia ma na ka bu mōru seewa.

²³ Yinni Gusunō u maa gerua u nee, ²⁴ tənun bii, a Yerusalemugibu sōwō a nee, ben tem mu sāawa nge mi gura ku ra ne. Yen sō, kon de mu kam ko nen mōrun saa sō. ²⁵ Ben sōmōbu ba sāawa nge gbee sinan si su kukirimō sanam me su yaa wa su sēre. Domi ba tōmbu goomō. Ma ba gabun gobi ka dukia wōramō. Ma ba derimō kurō gōminibu ba dabiamō. ²⁶ Ben yāku kowobu ba ku ra nen woodaba mem nōwē. Ba ku ra maa nen sāa yeru beere wē. Ba ku ra wunanē ye ya sāa negia ka ye ya n sāa negia. Ba ku ra maa tōmbu sōsi ye ya dēere ka ye ya n dēere.

Ba ku ra mam nen tōo wērarugii te mem nōowe. Ye kpuro sōora ba ku ra man bεεε wē. ²⁷ Ben sinambu ba sāawa nge gbeeku yeε. Domi ba tōmbu goomō bu wa bu ka ben binε suresia. ²⁸ Ben sōmōbu ba ye kpuro wukirimō nge gāa ni ba soo tēni. Wee ba bu kāsi weesuginu ka gari weesugii sōomō. Ba gerumō ba mō, gari yi ba tōmbu sōomō yi weewa nen min di. N deema nε, Yinni Gusunō na n bu gāanu sōowa. ²⁹ Tem men tōmbu ba dam dārenamō ba gbēnimō ba sāarobu ka be ba n dam mō taaremō. Ma ba sōbu taki dimō ba gem biramō. ³⁰ Wee na goo kasu ben suunu sōo u gbāraru bani u ka sikerena, n kun mε u yōra kururu mi, u ka tem mε yina n ku ka mu kam koosia. Adama na n goo wa. ³¹ Kon bu mōru seesiwa. Na n yōramō sere nen mōru yu ka kpe. Kon de bu bu ben daan are kāsie. Nε, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

23

Samari ya sāa nge kurō tanō

¹ Yinni Gusunō u nεε, ² tōnun bii, kurōbu yiruwa ba wāa be kpuro mero turo. ³ Ma ba da ba kurō tanaru di Egibitiō ben wāndiaru sōo. Miya ba ben bwāsu sēkura. Ba ben toronu bōkasi. ⁴ Mōon yīsira Ohola. Wōnōgira maā Oholiba. Ohola u sāawa Samari. Oholiba u maā sāa Yerusalemu. Na bu sua kurōbu ma ba man bii tōn durōbu ka tōn kurōbu marua. ⁵ Ohola wi, u kua naanε sarirugii, u kurō tanaru wōri. Ma u Asirigibu kīa too too be ba wāa win bōkuō. ⁶ Tōn be, ba yāa wunōmginu doke domi ba sāawa tem yērobu ka siri kowobu. Ba sāawa aluwaasi durō burabu. Ma ba maasōru yē. ⁷ Beya Ohola u tii wē. Be ba sāa Asirin wirugibu mi, be

kpurowa u ka sakararu kua. U bu kĩa too sere u ben bũnu sãwa. ⁸ U ñ win sakara te deri te u raa kua Egibitiã. Domi sanam me u sãa wãndia, ba ra n ka nũn kpunamã ba n win bwãsu babirimã, ma ba nũn sakararu kpẽẽ. ⁹ Yen sõna na nũn deri win kĩnasi Asirigii ben nãmuã. ¹⁰ Ma ba win yãnu potira ba nũn yõsu tereru. Ma ba win bibu gura ba ka doona. Yen biru ba win tii go ka takobi. U sɛɛyasiabu wa bi bu kua seeda tãn kurã be ba tien sã.

Yerusalemu ya sakararu kua

¹¹ Yinni Gusunã u maa nɛɛ, Oholan wãnã Oholiba u win mãon sakara kookoo si wa. Ka me, wigira ta boya sere ta ñ ka não gerurã. ¹² Ma win tii u Asirin tem yẽrobu kĩa ka ben siri kowobu. Tãn be, ba sãawa aluwaasi durã burabu. Ba yãa buranu doke, ba maa maasaru yẽ. ¹³ Ne, Yinni Gusunã na wa ma Oholiban tii u disi mã. Be kpuro swaa tia yera ba swĩ mi. ¹⁴ Oholiba wi, u mam kua ye ya sakararu kere. São teeru u tãmbun weenasibu wa ba yorusi gani são. Ba bu kuawa ka gãa swãanu. Tãn be, ba sãawa Babilonigibu. ¹⁵ Ba kpaki sẽke pãraã, ma ba dawani nãni bwese bwesekagii bøkua wirã. Be kpuro ba sãawa nge sinambu ba ka Babilonigibu weenɛ. ¹⁶ Ye u bu wa me, yera u bu kĩa sere u sãmãbu gãra Babiloni mi. ¹⁷ Ma ba na win mi ba ka nũn kpuna ba nũn sakararu kpẽẽ sere win bwẽra yõowa ben min di. ¹⁸ U win sakara te sãosi batuma são. Ma nen gõru ga doona win min di nge me ga raa doona win mãon min di. ¹⁹ Ka me, u sakara te m̀ u dõwa nge me u kua win wãndiarun saa são Egibitiã, ²⁰ mi u tii kurã dama kowobu wẽ be ba ra n kurãbu yõomã nge ketekunu ñ kun me nge dumi.

Yerusalemun seeyasiabu

21 Yinni Gusunɔ u maa neɛ, Oholiba, wee a maa wure a wura sekuru sariru sɔɔ te a raa kua wunen wɔndiaru sɔɔ sanam me a dera Egibitigibu ba wunen bwɔsu babura. 22 Wee ye ne, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Kon de wunen yellun kɔnasi be a tusa mi tɛ bu nun seesi kpa bu na baama kpuron di bu nun wɔri. 23 Beya Babilonigibu ka Pekodigibu ka Koagibu ka sere maa Asirigibu. Ben aluwaasi durɔ burɔ be ka ben tem yɛrobu ka ben sinambu ka ben tabu durɔbu be kpuro ba yɔɔwa dumin wɔllɔ. 24 Wee ba nun wɔrim wee ba tabu yɔnu neni ka tabu kekɛba yi dumi gawe. Ba menna ba dabi ba ka nun sikerene yam kpuro. Be kpuro ba sii furɔsu doke ma ba tɛɛnu neni. Kon bu siribu nɔmu sɔndia kpa bu nun siri ka ben wooda. 25 Kon nun mɔru seesi kpa n de bu nun wɔri ka dam. Ba koo wunen wɛru ka wunen swasu bɔɔri kpa bu nun dakura tabu sɔɔ, kpa bu wunen bibu gura. Be ba tiara kpa bu be dɔɔ mɛni. 26 Ba koo wunen yɔnu gura kpa bu wunen bura yɔnu wuna. 27 Kon wunen sekuru sariru kpeesia te a mɔ saa yee yellun di Egibitiɔ. Wunen nɔni kun maa wurɔ ben mi gia. A n maa bu yaayamɔ.

28 Ne, Yinni Gusunɔ na neɛ, wee na nun beri be a tusan nɔmuɔ, bɛn mi wunen bwɛra kun maa waa. 29 Ba koo nun nɔni sɔ tusirun sɔ kpa bu wunen dukia gura bu nun deri ka nɔm dira basi mam mam. Wunen sekuru sariru ka wunen sakara te, ta koo sɔɔsira. 30 Ye kpurowa ya koo nun deema domi a ka bwese tukunu sakararu kua ma a tii disi doke bɔu sɔarun swaa sɔɔ. 31 A wunen mɔɔn yira swi. Yen sɔna kon de a nen mɔrun nɔra ye nɔ nge

wi. ³² Nε, Yinni Gusunɔ na maa nεε,
 kaa ka nɔra ye nɔ
 ye wunen mɔɔ u ka nɔra.
 Nɔra ye, ya yasɔ, ya maa dɛu.
 Yera ya koo de bu nun yɛε
 bu yaakoru koosi.

Nɔra ye, ya nen mɔru yibawa sere ka nɔɔwɔ.

³³ Ya koo nun go nge tam
 kpa yu nun nɔni sɔ.

Nɔra ye, ya ra ka nuku sankiranu ka kam kobu
 nεwa.

Yera wunen mɔɔ Samari u nɔra.

³⁴ Kaa ye nɔwa mam mam
 sere a ye kɔra ka donnu

kpa a wunen tororu mɛera ko ka yen kɛki.

Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

³⁵ Wee a man duari ma a man deri. Tɛ, a wunen
 sekuru sarirun are sɔɔwo.

Gusunɔ u Yerusalemu

ka Samari taarε wɛ

³⁶ Yinni Gusunɔ u maa man sɔɔwa u nεε, tɔnun
 bii, a Ohola ka Oholiba sirio. A bu sɔɔwɔ kɔsa ye
 ba kua. ³⁷ Wee ba sɔawa kurɔ sakara kowobu ma
 ben nɔma yem yiba. Domi ba da ba bɔnu sɔamɔ
 ma ba ka ben bibu yɔku dɔɔ mwaararuginu mɔ. N
 deema nɛna ba raa bii be wɛ. ³⁸ Wee ye ba maa
 man kua. Ba nen sɔa yeru disi doke, ma ba n̄ nen
 tɔɔ wɛrarugirun wooda mem nɔɔwε. ³⁹ Domi dɔma
 te ba dua nen sɔa yerɔ ba ka ben bibu bɔu yɔkunu
 kua ma ba tu disi doke. Yenin bwesera ba kua nen
 sɔa yerun sɔɔwɔ. ⁴⁰ Yen biru, ba maa sɔmɔbu gɔra
 bu bu durɔbu kasuama saa tontonden di. Ma durɔ
 be, ba seema ba na. Saa yera ba wobura ma ba kiro

doke ma ba ben bura yānu doke durɔ ben sɔ. ⁴¹ Ma ba da ba sina kita buranu sɔɔ. Tabulu ya yii ben wuswaaɔ yèn wɔllɔ ba nɛn turare ye ba ra dɔɔ doke ka gum nubu durorugim sɔndi. ⁴² Ma tɔn dabira bu naawa te ta ñ gāanun bwisikunu mɔ, ta wure. Tɔn be, ba sãawa Sebagibu be ba na saa gbaburun di. Ma ba kurɔ be sumi dokea nɔm wĩinɔ, ma ba maa bu sina furɔ burasu dokea winɔ. ⁴³ Yera na nɛɛ, baa ka wi u tɔkɔ kua sakara te sɔɔ, u ko n tu mɔwa u n dɔɔ? Durɔba ko n maa nùn naawammɛ? ⁴⁴ Wee durɔbu ba ra nɛ bu ka nùn dendi nge kurɔ tanɔ. Nge mɛya ba Ohola ka Oholiba kua be, be ba sankire. ⁴⁵ Adama gemgibu ba koo kurɔ be siri bu bu taare wɛ ben sakararun sɔ ka tɔn be ba gon sɔ. Domi ben nɔma ya yem yiba.

⁴⁶ Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, kon de tɔn dabiru tu da tu bu wɔri kpa tu bu nɔni swāaru kpɛɛ, kpa tu ben dukia gura. ⁴⁷ Kpa tu bu kpenu kasuku tu go, kpa tu bu bɔtiri ka takobi. Kpa tu ben bibu go tu ben yɛnusu dɔɔ mɛniki. ⁴⁸ Nge mɛya kon ka sakararu kpeesia tem mɛ sɔɔ. Kon tɔn kurɔ baawure sɔ u ku maa ben maabu yiru yen yira swĩi. ⁴⁹ Domi ba sakararu kua ba bũnu sãwa. Yen sɔ, ba koo ben toranun are sɔbe. Nge mɛya ba koo ka gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

24

Yerusalemu ya sãa

nge weke te ta wuuru diira

¹ Isireliban yorun wɔɔ nɔɔba nɛsen suru wɔkurusen sɔɔ wɔkuruse sɔɔra Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, ² wunɛ tɔnun bii, a gisɔn tɔɔ te yoruo. Domi gisɔra Babilonin sina boko u koo

Yerusalemu tarusim tore. ³ A nen tɔmbu mem nɔɔ sari be mɔn teni sɔɔwɔ a ka bu kirɔ ko. A nɛɛ, nɛna na nun yiire na nɛɛ,
a sii wekeru suo kpa a tu nim doke.

⁴ Kpa a yaa taarun yaa gea ka yaa nɔmun yaa gea sua
a doke mi.

Yen biru, kpa a yaa kuku bɔrɔkɔba sɔndi yen wɔllo.

⁵ A maa yāa geeru gɔsio wunen yāa gɔɔn di
kpa a ten yaa doke weke te sɔɔ.

Kpa a doo dāa doke
a yaa ye kpuro yike yu ye
sere ka yen kukunɔ.

⁶ Kpa a yaa ye wuna tia tia.

Baa yen tia a ku ra deri mi.

Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua.

Na nɛɛ, Yerusalemu ya sāawa bɔrura yen tɔn gob-
erun sɔ.

Ya sāawa nge sii weke te ta wuuru diire,
te ba n̄ kpē bu tea bu naamwɛ.

⁷ Yem mɛ Yerusalemu ya yari mi,
mu wāawa yen suunu sɔɔ.

Ya mu yariwa kperu wɔllo,
n n̄ mɔ tem dirɔ sɔɔ tua yu sere mu wukiri.

⁸ Tē kon yem mɛ deri kpee ten wɔllu mi,
mi mu n̄ berurɔ,

kpa nen mɔru yu ku ka se
n Yerusalemu ye mɔru kɔsie.

⁹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ,

Yerusalemu ya sāawa bɔrura yen tɔn goberun sɔ.

Nen tii kon dāa sube bakaru ko.

¹⁰ A dāa taasio kpa a dɔɔ doke
kpa a de yaa ye, yu ye mɛtɛ mɛtɛ.

A ye kpee yānu dokeo

kpa a de yen kukunu nu dɔɔ mwaara mam mam.

11 Yen biru, a weke dii te sãndio dãõ gẽε sãõ sere tu swĩa tu swẽra. Kpa disì ni nu raa wãa te sãõ nu kpe ta kun maa wuuru diire.

12 Ka mε, kookari ye, ya koo kam kowa, domi dãõ kun kpẽ u wuu diiram mεn bweseru kpeesia.

13 Nge mεya Yerusalemu ya disì duura yen tora ni ya kuan sã. Wee na kĩa n ye dεerasia adama ya ñ wure. Yen sã tẽ, ya ñ maa kpẽ yu dεera sere nεn m̃oru yu ka sure. 14 Nε, Yinni Gusunõwa na yeni gerua. Kon ye siriwa nge mε yen daa ya nε, na ñ yen w̃onw̃andu m̃. Ya koo maa koorã. Kon ye kowa na ñ sika m̃. Na ñ biru wuram̃.

Esekielin kur̃n g̃õ

15 Yinni Gusunõ u Esekieli sãõwa u nεε, 16 t̃onun bii, kon nun wi a kĩru bo goori subaru sãõ. Adama a ñ yẽron g̃õ yeru m̃. A ñ win g̃õ sinam̃. A ñ maa g̃õ sum̃ win sã. 17 A weeweenu koowo wunεn tii sãõ a ku de goo u ñ. A ku g̃õ sina. A wunεn dawani b̃okuo kpa a wunεn baranu doke nge mε a ra ko. A ku wunεn wuswaa wukiri. A ku maa g̃õ dĩanu di.

18 Yera Esekieli u ye t̃ambu sãõwa bururu ma yen yoka win kur̃ u kpuna u gu. Yen sisiru bururu ma u kua nge mε Yinni Gusunõ u ñn yiire. 19 Yera t̃ambu ba ñn bikiam̃ ba m̃, u bu tubusio ye u m̃ mi. 20 Yera u bu wisa u nεε, Yinni Gusunõwa u ñn sãõwa u nεε, 21 u be Isireliba gari yini sãõwa u nεε, wi, Yinni Gusunõ u koo de bu win sãa yeru k̃suku t̃en sã ba tii sue ka te bà n m̃εera ba ra n nuku dobu m̃ ka t̃e sãõ ba ben ỹiỹobu doke. Ba koo ben bii be ba tie Yerusalem̃ m̃wεeri bu go. 22 Ba koo kowa nge mε Esekieli u kua. Ba ñ ben wuswaa wukirim̃ nuku sankiranun sã, ba ñ maa g̃õ dĩanu dim̃. 23 Ba

koo ben dawani bəkewa kpa bu ben baranu doke. Ba ñ koo gəə yeru ko, ba ñ koo maa gəə swĩ. Adama ba koo woora ben toranun sō kpa ba n weeweenu m̀. ²⁴ Wi, Esekieli u ko n s̄awa yĩreru ben suunu s̄ə. Ba koo kowa nge m̄ u kua. Sanam m̄ yeba kpuro ya koo bu deema, saa ye s̄əra ba koo gia ma Gusun̄ə u s̄awa Yinni.

²⁵ Yen biruwa Yinni Gusun̄ə u Esekieli s̄əwa u n̄ε, u koo de Isireliba bu win s̄a yeru bia te ta s̄a ben kuku yeru mi, te b̄a n m̄εra ta ra bu nuku dobu w̄ε mi, ka t̄en s̄ə ba tii sue mi, ma ba ben yĩyobu doke te s̄ə. Yen biru kpa u de ben bibu bu gbisuku.

²⁶ Sanam m̄ k̄esi ni, nu koo bu deema, goo u koo nu kisirari kpa u na u nun s̄. ²⁷ Yen t̄ə te, wunen̄ n̄ə ga koo wukiara kpa a ka ȳero gari ko. Wuna kaa n s̄a yĩreru wunen̄ t̄ambun s̄. Saa ye s̄ə, ba koo gia ma n̄ε Gusun̄ə na s̄awa Yinni.

25

Gari yi ba gerua Am̄niban s̄

¹ Yinni Gusun̄ə u Esekieli s̄əwa u n̄ε, ² t̄onun bii, a wuswaa s̄iyə Am̄niban mi gia. ³ Kpa a bu s̄ a n̄ε, bu n̄ε, Yinni Gusun̄ən gari swaa dakio bu n̄. Ȳen s̄ə ba ȳε sanam m̄ n̄en s̄a yera disi duura ka ȳen s̄ə Isireliba ba kam kua ma ba Yudaba yoru mwa ba ka doona, ⁴ yen s̄ə t̄ē, kon bu s̄ə yari yerugibu n̄mu beria, kpa bu ben karaba gira ben tem suunu s̄ə, kpa bu ben w̄a yenu ko mi. Beya ba koo ben d̄aa marum di kpa bu ben sabenun bom n̄. ⁵ Kon de Raba yu ko ȳoyoosun kpara yeru kpa ben tem kpuro mu n s̄a ȳaanun w̄a yeru. Saa ye s̄əra ba koo gia ma n̄na na s̄a Yinni Gusun̄ə.

⁶ Wee ye ne, Yinni Gusunɔ na maa gerua. Na nee, yèn sɔ ba taki kua, ba yɔka ma ba nuku dobu kua sanam me Isireliba ba nɔni sɔre, ⁷ yen sɔna tɛ, kon bu nɔmu demie, kpa n bu bwesenu ganu nɔmu beria nge gbeeku yee. Kon bu kpeerasia bwesenun suunu sɔn di kpa bu kam ko mam mam. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

Gari yi ba gerua Mɔabuban sɔ

⁸ Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nee, yèn sɔ Mɔabuba ka Edɔmuba ba nee, Isireliba ba sãawa tia ka bwese ni nu tie handunia ye sɔɔ, ⁹ yen sɔ tɛ, u koo wuu si wɔri si su dam mɔ mi, si su n derimɔ bu Mɔabuban tem du. Wuu si, su koo wɔrukuwa tia tia baa ka si su buram bo nge Bɛti Yesimɔti ka Baali Mɛni ka Kiriataimu. ¹⁰ U koo dewa sɔɔ yari yerugibu bu bu wɔri nge me ba Amɔniba kua sere ba n maa bu yaayamɔ sere ka baadommaɔ. ¹¹ Ba koo win siribu wa. Saa ye sɔra ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunɔ.

Gari yi ba gerua Edɔmuban sɔ

¹² Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nee, yèn sɔ Edɔmuba ba tora ba Yudaba mɔru kɔsie, ¹³ yen sɔ tɛ, u koo bu nɔmu demie kpa u tɔmbu ka sabenu go. U koo de ben tem mu ko bansu saa Temanin di n ka da Dedaniɔ, kpa men tɔmbu bu gbisuku tabu sɔɔ. ¹⁴ U koo de win tɔmbu Isireliba bu bu mɔru kɔsie. Ba koo bu kua nge me win mɔru ya kpãaru ne kpa bu gia ma ba ku ra nùn tore kam. Wi, Yinni Gusunɔwa u yeni gerua.

Gari yi ba gerua Filisitiban sɔ

¹⁵ Wee ye Yinni Gusunɔ u gerua. U nee, wee Filisitiba ba Isireliba mɔru kɔsie ka dam domi ba

sāawa ben yiberɛba saa yellun di. ¹⁶ Yen sã tẽ, u koo bu win nōmu demie kpa u be kpuro kpeerasia be, be ba wee Keretin di ba ka wāa nim wōkun goorɔ. ¹⁷ U koo bu sɛyasia u mōru kōsia ka dam. Saa ye sōra ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunɔ.

26

Gari yi ba gerua Tirin sã

¹ Isireliban yorun wōɔ wōkura tiasen surun tōɔ gbiikiru sōra Yinni Gusunɔ u ka Esekieli gari kua. U nɛɛ, ² tōnun bii, wee Tirigibu ba Yerusalemu yẽemɔ ba m̀, wee ya kam kua yèn mi gia tōmbu ba ra raa kpe bà n gam dɔɔ. Tẽ ben mi gia tōmba koo wura kpa be, bu gobi ko. Domi Yerusalemu ya kua bansu. ³ Yen sã tẽ, Yinni Gusunɔ u koo Tiri ye mōru seesi u de bwese dabinu nu ye wōri nu tɛria nge mɛ daara ra nim yibu. ⁴ Kpa nu yen gbāranu kōsuku ka yen tabu durɔbun kuku yenu. Nu koo ye kpuro kerawa mam mam kpa Tiri ye, ya n sãa nge kpee saara. ⁵ Ya koo kowa nge tem bureru te ta wāa nim wōku sɔɔ mi surɔkɔba ba ra ben yāakoronu kewe. Yinni Gusunɔwa u yeni gerua. Bwese tukunu nu koo na nu wuu ge wōri. ⁶ Kpa nu be ba wāa gen turuku go go. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma wiya u sãa Yinni Gusunɔ.

⁷ Wee ye Yinni Gusunɔ u maa gerua. U nɛɛ, u koo de Babilonin sina boko wi u sinambu kpuro dam kere u na saa sōɔ yẽsan nōm geu gian di u Tiri ye wōri. U koo na ka dumi ka tabu keke be dumi gawe ka sere maasɔbu ka tabu kowo dabi dabinu. ⁸ U koo Tirin baru kpaanu kpuro kpeerasia. Tabu kowobu ba koo kuku yenu gbe kpa bu tabu sãa

kpĩ ba n tɛrɛnu nɛni bu ka tii ganɛ. ⁹ Ba koo Tiri yen gb̄aranu k̄osuku bu suriri ka ben tabu ȳanu. ¹⁰ Kpa ben dumi dabi dabi ten tua yu ye wukiri kpa yen gani yi n diirim̄o maas̄obun w̄akinun s̄o ka tabu k̄ɛk̄ɛ ben w̄akinun s̄o. Domi ba koo Tiri ye w̄ariwa nge wuu ge ba kamia k̄o. ¹¹ Ba koo ka dumi sw̄ɛɛ kpuro sw̄iwa kpa ba n t̄ambu goom̄o ka takobi kpa bu yen b̄uu s̄aa yenun gb̄ereba suriri b̄ɛn s̄o ya woo kanam̄o. ¹² Ba koo yen dukia ka yen kia ni ya d̄oram̄o gurawa nge ye ba tabu diima kpa bu yen gb̄aranu ka yen dii geenu k̄osuku bu suriri kpa bu yen kpenu ka yen d̄aa ka yen k̄ɛki gura bu sure nim w̄ɔku s̄oo. ¹³ U koo de ben womusu su n̄oru k̄o. Ba ñ maa m̄ar̄kunun sw̄i n̄oom̄o mi. ¹⁴ U koo de yu kowa nge kpee saara ȳɛn w̄oll̄o sur̄ak̄aba ba ko n da ben ȳakoronu kewe. Ba ñ yen bansu seeyam̄o. Wi, Yinni Gusun̄owa u yeni gerua.

¹⁵ Wee ye Yinni Gusun̄o u gerum̄o Tiri yen s̄o. U n̄ɛɛ, be ba w̄aa n toma nim w̄ɔkun goor̄o, b̄a n nua Tiri ya bansu kua ma ba be ba m̄ɛɛra wan weeweenu n̄oom̄o, ba koo diiri. ¹⁶ Wee tem m̄ɛn kparo be ba w̄aa nim w̄ɔkun bera gia kpuro ba koo se ben sina kitanun di bu ben yabe bakanu ka ben yabe ni ba s̄ama doke potiri ba n wurure ba n s̄o tem̄o. Saa kpuro s̄oo, ba ko n b̄erum soorewa kpa ba n nuki sankire Tirin s̄o. ¹⁷ Ba ko n ḡoo wuri m̄o Tirin s̄o ba n m̄o, wee ya kam kua ye, ye ya raa ȳisuru yara mi. Ye, ȳɛn t̄ambu ba raa dabiru bo nim w̄ɔkun bera mi gia.

Beya ba raa maa dam bo,
ma be ba ka bu sikerɛnɛ ba bu nasie.

¹⁸ Wee be ba w̄aa tem bureno

ba diirimɔ Tiri yen kam kobun sɔ̄.
 Be ba toma ba ka wãa nim wɔ̄kun goorɔ̄
 ba nande yen kpeerun sɔ̄.

¹⁹ Wee ye Yinni Gusunɔ̄ u maa gerua. U nɛɛ, u koo de Tiri yu ko bansu kpa goo u kun maa wãa mi. Sanam mɛya u koo de nim wɔ̄kun nim mu ye wukiri kpa ye kpuro yu num ya n wãa gɔ̄ribun wãa yerɔ̄ mi yeruku tɔ̄mba kpĩ. ²⁰ U koo de yu da sere tem sɔ̄wɔ̄ mi yeruku tɔ̄mba wãa kpa ya n kɔ̄ore mi. U koo de ya n wãa mi ka gɔ̄ribu. Goo kun maa sinamɔ̄ ye sɔ̄. Ya ñ maa ayeru wasi wasobun suunu sɔ̄. ²¹ Tɔ̄mba koo nanda ye ya koo ye deeman sɔ̄. Ya ñ ko ya n maa sãa gãanu. Domi ba koo ye kɔ̄sukuwa mam mam kpa bu ye kasu bu bia. Yinni Gusunɔ̄wa u yeni gerua.

27

Wuri yi ba kua Tirin bansun sɔ̄

¹ Esekieli u nɛɛ, Tiri, Yinni Gusunɔ̄ u man sɔ̄wɔ̄wa u nɛɛ, ² n nun gɔ̄ɔ wuri kuo, ³ n nun sɔ̄ n nɛɛ, wunɛ Tiri a wãawa nim wɔ̄kun goorɔ̄ ma a ka bwese dabinu tenkuru mɔ̄. Ye Yinni Gusunɔ̄ u gerua wee. U nɛɛ, wunɛ Tiri, a ra raa nɛɛ, a sãawa wuu burɔ̄.

⁴ Wunɛn dam mu wãawa sere nim wɔ̄kuɔ̄.
 Be ba nun bana, ba nun kuawa nge goo nimkuu burɔ̄.

⁵ Ma ba wunɛn wasi kua ka dãa ye ba mɔ̄ sipɛrɛ ye ya wee Senirin di.

Ma ba dãa ye ba mɔ̄ sɛduru ye ya wee Libanin di sua ba ka wunɛn beku sɔ̄retiru kua.

⁶ Ma ba wunɛn sɛsɛnu kua ka Basanin dãa gea ye ba mɔ̄ sɛɛni.

Ma ba wunɛn kitanu kua ka dãa ye ba mɔ̄ buyi

ye ba ka na saa Kitimun di
ma ba nu suunu donnu mani.

⁷ Ma ba beku ni ba koo nun karea kua Egibiti^o ka
wēε damgii

ba sōma doke.

Beku ni, nu sāawa nge wunen gidi bōra.

Ma ba beka ye ya ra wunen kianu wukiri kua ka wēε
gaaduragii,

ka maa wēε wunōmgii yi yi wee saa tem bure te ba
mò Sipun di.

⁸ Sidonigibu ka Aafadiba ba ra wunen sesenu bwie
kpa wunεgii be ba yēru bo ba n bu kpare.

⁹ Gebalin nōman sōm kowo be ba sōma ye yē sāa sāa,
bera ba ra wunen wōrusu kōre.

Be ba tenkuru mò ka goo nimkusu kpuro,

ba ra yōrewa wunen mi bu wunen kiaru dwe.

¹⁰ Pēesiba ka Ludiba ka Putigibun tii ba raa sāawa
wunen tabu kowobu.

Ba sāawa tabu durōbu ka gem.

Wunen miya ba ra ben tērenu ka ben sii furō
kōkōnu bwē

kpa ye kpuro ya n nun bēεε doke.

¹¹ Aafadiba ka wunen tiin tabu kowoba ba ra
wunen gbāraru kōsu bu ka sikerena. Tabu kowo
damgibu gaba ba ra maa wunen kuku yenu kōsu.

Wunen gbārarōwa ba ra ben tērenu bwē kpa nu n
nun bēεε doke.

Tiri ya sāawa wuu bōkō

gèn mi ba ra tenkuru ko

¹² Tiri, wunen arumani bakan sōna Taasisigibu
ba ra tenkuru nε wunen mi. Beya ba ra n ka
kianu naamō wunen yaburō. Niya sii geesu, ka sii
wōkusu, ka sii kpikisu, ka sii pēεrum. ¹³ Wunε

ka Gerekiba, ka Tubaligibu, ka Mesekigibun tii i ra tenkuru koosine. Ba ra ka nun yobu ka gaa ni ba seka ka sii gandu kiaru dweeri. ¹⁴ Togaamagibu ba ra maa dumi yi ba ra ka samburu ko ka yi ba ra ka tabu de ka ketekunu dram ne wunen yaburo. ¹⁵ Wune ka Dedanigibu ka be ba waa tem bureru gia kpuro i ra maa tenkuru koosine. Ba ra nun wunen dibu kose ka suunu donnu ka daa ye ba mo ebeni. ¹⁶ Wune maa ka Sirigibu i ra tenkuru koosine. Gaa dabina ba ra nun dweeri kpa bu ka nun kpee gobiginu naawa ni nu saa nge yaka bekusu, ka beku gaaduraginu, ka beku ni ba soma dokea, ka beku ni ba kua ka wee dangii, ka nim wokun kpee buranu,* ka kpee gobigii ni nu sori. ¹⁷ Wune ka Yudaba ka Isireliba i ra tenkuru koosine. Ba ra ka nun alikama ye ya wee Minitin di ka pee bwese bweseka ka tim ka gum ka sere gum sawaram kiaru dweeri. ¹⁸ Wune ka Damasigibu i ra tenkuru koosine wunen arumani bakan so. Ba ra ka nun tam me mu wee Helubonin di ka wee kpiki yi ba kua ka yaa sansu kiaru dweeri. ¹⁹ Saa Usalin di, Yafanigibu ka Gerekiba ba ra ka kianu ne wunen yaburo. Niya, sisu ka daa gaa ka sere daa kiki nubu durorugisu kpa bu ka nun ye kpuro kiaru dweeri. ²⁰ Wune ka Dedanigibu i ra tenkuru koosine kpa bu nun gaari beka dare. ²¹ Wune ka Daarububa ka Kedaan wirugibu i tenkuru koosinamo. Ba ra nun kiaru dweeriwa ka yaa kpeemminu ka yaa kinenu ka sere maa bonu. ²² Wune ka Seban tenkuba ka Ramagibu i ra tenkuru koosine. Ba ra ka turare ye ya gea bo ne wunen yaburo ka kpee gobiginu bwese

* **27:16** - nim wokun kpee buranu Ya sawa yaa piibu gagun kukunu ni ba ra ka bura yanu ko.

bweseka ka sere maa wura. ²³ Wunε ka Haranigibu ka Kannεgibu ka Edenigibu ka Seban tenkuba ka Asirigibu ka Kilimadigibu i ra tenkuru koosinε. ²⁴ Yāa gobigina ba ra ka nun kiaru dweeri. Yāa ni ba ra ka nε wunen yaburɔ niya, yabe gaaduraginu ka yabe ni ba sɔma doke ka beka ye ba sɔma doke ka sere maa wēε dangii yi ba tara.

Ba Tiri gɔɔ swīyammε

²⁵ Taasisin goo nimkusa su ra n wunen kianu sɔɔwa.

Ma wunen dukia ka wunen beεεε ya kpεa nim wɔkun bera mi gia.

²⁶ Goo temɔbu ba ka nun bɔsu nim bakam sɔɔ. Adama woo gaga koo na saa sɔɔ yari yerun di gu nun kɔsuku nim wɔku gen suunu sɔɔ.

²⁷ Wunen dukia ka wunen kianu ka be ba ra wunen sesenu bwie ka be ba ra bu kpare ka be ba ra wunen wɔrusu kɔre ka wunen kia dɔrobu ka wunen tabu kowobu ka sere be kpuro be ba wāa wunen tii sɔɔ

ba koo num nim wɔkun sɔɔwɔ dɔma te a wɔruma.

²⁸ Be ba ra nun kpare ba koo kuuki ko kpa nim wɔkun goonu nu diiri.

²⁹ Be ba wunen sesenu bwiamɔ ka be ba bu kpare, be kpuro ba koo sarawa wunen min di bu na tem diraa.

³⁰ Ba koo nɔɔgiru sua bu nun wuri kɔsi koosi kpa bu tii tua wisi winɔ bu bindi torom sɔɔ nuku sankiranun sɔ.

³¹ Ba koo ben winu kɔni wunen sɔ, kpa bu saakiba dewe bu nun gɔɔ swīiya nuku sankiranun sɔ.

32 Ben nuku sankira ni sɔɔ,
ba koo nun womu koosi bu nɛɛ,
wunɛ Tiri, a n̄ ka wuu gagu weenɛ.

Wee a kam kua nim wɔ̄kun suunu sɔɔ.

33 Sanam mɛ a wunen tenkuru m̀ tɔn dabira a ra
diisie.

Wunen dukia ka wunen kianun kp̄aarun s̄ɔ,
a dera sinamba kua dukiagibu.

34 Adama a kɔsikira a w̄ori nim wɔ̄kun sɔɔwɔ
ma wunɛ ka wunen kianu ka wunen tɔn dabi te
kpuro i nim diira.

35 Be ba w̄aa tem burenu sɔɔ ba nuki sankire wunen
s̄ɔ.

Ma ben sinambu ba b̄erum soore ba wuswaa
burisine.

36 Tem tukum tenku be ba koo sara mi, biti koo bu
mwa

kp̄a bu nun wia koosi.

Domi a kam kua.

A n̄ kaa n maa w̄aa sere ka baadomma.

28

Gari yi ba gerua

Tirin sunɔn s̄ɔ

¹ Yinni Gusunɔ u gerua u nɛɛ, ² tɔnun bii, a Tirin
sunɔ s̄ɔwɔ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na
gerumɔ. Na nɛɛ, wee u tii sua sere u gerumɔ u
m̀, wiya u s̄aa Gusunɔ. Ma u s̄ɔ Gusunɔn sina
kitaru w̄allɔ nim wɔ̄kun suunu sɔɔ. Adama u n ȳɛ
ma u s̄awa tɔnu, n n̄ mɔ Gusunɔ, baa mɛ u tamaa
win bwisikunu s̄awa teenu ka nɛ Gusunɔginu.

³ U tamaa u Danieli bwisi kere ma asiri gaa kun
n̄n berue. ⁴ Win ȳɛru ka win bwisin s̄ɔ u tii kua
dukiagii. U wura ka sii geesu yibia win arumanin

beru yerɔ. ⁵ Win bwisi beke ka win tenkurun sɔ, win dukia ya kuura. Ma u tii sua dukia yen sɔ.

⁶ Yen sɔna ne, Yinni Gusunɔ na nee, yèn sɔ u tamaa win bwisikunu nu sãawa teenu ka neginu, ⁷ yen sɔna kon nùn tɔn tukobu kparema be ba nuki sosum bwesenu kpuro kere. Ba koo nùn takobi sɔkiri bwisi beke yin sɔ kpa bu win beere ye disi doke. ⁸ Ba koo nùn surewa gɔribun wãa yerɔ, kpa u gbi nim wɔkun suunu sɔɔ nge wi ba sɔkura. ⁹ Saa ye sɔɔ, b̀a n nùn goobu (200) na, u koo kp̄i u maa nee, u sãawa Gusunɔ? Aawo, u ko n sãawa tɔnu, n n̄ mɔ Gusunɔ, wi u nùn goomɔn nɔmaɔ. ¹⁰ U koo gbiwa nge wi u kun Gusunɔ yẽ. Tɔn tukoba ba koo nùn go. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

¹¹ Yinni Gusunɔ u maa nee, ¹² tɔnun bii, a maa gɔɔ sw̄iyo Tirin sunɔn sɔ. A nùn sɔɔwɔ a nee, ameniwa ne, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nee, wee u raa sãa wi u yiban ȳireru bwisi sɔɔ ka buram sɔɔ. ¹³ U raa wãawa Edeniɔ, Yinni Gusunɔn gbaarɔ. Ma ba nùn kpee gobigii bwese bweseka dokeye ni nu nɔni swãaru mɔ ka dɔm buuru ka digi ka wuru beku ka swãaru ka boogu ka swãaru ka sere maa wuru beku ka wura. Ma ba nùn gãasu ka guunu soowamme ni ba ka wura. Ma ba nùn gãasu ka guunu soowamme ni ba sɔɔru kua win marubun t̄orun sɔ. ¹⁴ U raa sãawa nge wɔllun k̄so ma u kasa derie. Ma na dera u wãa nen guu d̄erara u s̄imɔ kpee ni nu ballimɔn wɔllɔ. ¹⁵ Saa min di ba nùn taka kua, win daa ya wãwa sere n ka girari t̄ɔ te ba daa k̄sa gaa wa wi sɔɔ. ¹⁶ Win tenkurun kp̄aru ta dera u bɔbunu ka keeta w̄ari. Yen sɔ, kon nùn sura saa nen guu d̄era ten min di, wi, wi u sãa nge wɔllun k̄so mi. Kon de u doona saa kpee ni nu ballimɔ

min suunu sɔɔn di. ¹⁷ U tii sua win buram sɔ ma u win bwisi ka win bɛɛɛ ye kpuro sankā. Yen sɔ, kon nùn kɔ temɔ kpa sinam be ba tie bu nùn ka. ¹⁸ Win durum kpāaru ka win keeta ye u m̀ tenkuru sɔɔn sɔ, u win wuun sāa yenu disi doke. Yen sɔ, kon de dɔɔ u se win tiin min di kpa u nùn gɔsia torom tɔn be ba nùn mɛɛran nɔni biru. ¹⁹ Saa ye sɔɔ, bwese ni nu nùn yɛ kpuro nu koo biti kowa, domi u koo kam ko. U ñ ko n maa wāa sere ka baadommaɔ.

Gari yi ba gerua Sidonin sɔ

²⁰ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, ²¹ tɔnun bii, a mɛɛrio Sidonin bera gia kpa a ye gerusi. ²² A nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, wee kon ye wɔri. Kon ye nɛn dam sɔɔsi kpa bu man bɛɛɛ wɛ yen suunu sɔɔ. Nà n ye siri, ma na ye sɔɔsi ma na sāawa Dɛɛro, saa yera ba koo gia ma nɛna na sāa Yinni Gusunɔ. ²³ Kon de baranu nu ye wɔri. Kon de bu tɔmbu go yen swɛɛ sɔɔ. Tɔmba koo wɔruku bu gbisuku taa bi ba koo ye wɔrima beri berikan din sɔ. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nɛna na sāa Yinni Gusunɔ.

Isireliba

ba ko n wāa bəri yendu sɔɔ

²⁴ Bwese ni nu Isireliba sikerene nu bu gema nu ñ ko n maa sāa nge saku ni nu bu mɛɛra m̀ nu gɛɛkumɔ. Saa yera ba koo gia ma nɛna na sāa Yinni Gusunɔ.

²⁵ Ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na maa gerua. Na nɛɛ, sanam mɛ kon Isireliba mennama bwese tuku-nun suunu sɔɔn di mi ba yarine, kon sɔɔsi bwese tuku nin nɔni biru ma na sāawa Dɛɛro. Saa ye sɔɔra Isireliba ba koo da bu sina ben temɔ mɛ na ben

baaba Yakɔbu wɛ. ²⁶ Ba koo sina bɔri yɛndu sɔɔ. Ba koo dia bani kpa bu resɛmba duure. Ba ko n wɔa bɔri yɛndu sɔɔ domi kon be ba ka bu sikerenɛ ba bu gɛma siri n sɛɛyasia. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nɛna na sɔa Gusunɔ ben Yinni.

29

Gari yi ba gerua Egibitin sɔ

¹ Isireliban yorun wɔɔ wɔkurusen suru wɔkurusen sɔɔ wɔkura yiruse sɔɔra Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, ² tɔnun bii, a wunɛn wuswaa kisio Egibiti sunɔn mi gia kpa a wi, ka win temgibu kpuro sɔ ³ a nɛɛ, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, wee kon nùn wɔrima wi, wi u sɔa nge karaku ge ga nanum mɔ ga kpɔ daa te ba mɔ Niluɔ. Ma u gerumɔ u mɔ, daa te, ta sɔawa wigiru domi wiya u tu kua. ⁴ Kon kɔkɔnu sɔre win baa saburosu sɔɔ kpa n de daa ten swɛɛ yi n sɔre sɔre win koko wɔrukisɔ. Kpa n nùn gawa n yara daa ten min di ka swɛɛ yi sannu. ⁵ Kpa n nùn sua n kɔ gɔbaburɔ ka swɛɛ yi kpuro. U koo wɔriwa yakasɔ. Goo kun nùn seeyamɔ, goo kun maa nùn dɔbamɔ. Gbeeku yɛɛ ka gunɔsa su koo win goru di. ⁶ Saa ye sɔɔra Egibitigibu kpuro ba koo gia ma nɛna na sɔa Yinni Gusunɔ.

Domi somi te u Isireliba kua ta sɔawa nge kabaru, ta ñ dam mɔ. ⁷ Ba nùn tɔsisi ma u bɔɔra ben nɔmamɔ u ben senu mɛɛra kua ma u dera ba suba. ⁸ Yen sɔ, wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, kon de bu nùn wɔrima ka takobi kpa n de bu win tɔmbu ka yɛɛ kpuro go. ⁹ Egibitin tem mu koo ko bansu kpa bu gia ma nɛna na sɔa Yinni Gusunɔ.

Domi yen suno u nee, wiya u daa te ba mɔ Nilu mɔ. Wiya u maa be tu kua. ¹⁰ Yen so, kon wi ka win daa te wɔrima. Kpa win tem mu ko bansu saa Migidolin di n ka da Asuanio ka Etiopin tem noo bura yeno. ¹¹ Tɔnu kun maa sarɔ mi, meya yaa gaa kun maa sarɔ mi. Ya koo kowa woɔ weeru goo kun maa wa mi. ¹² Woɔ weerun baa so, kon de Egibitin tem ka yen wusu su ko bansu n kere bansu kpuro. Kon bu yarinasia n de ba n wa bwese tukunun suunu so.

¹³ Amenywa ne, Yinni Gusuno na maa gerua. Na nee, woɔ wee ten biru, kon Egibitigibu mennama bwese tukunun suunu so n di mi ba yarine. ¹⁴ Be, Egibitigii be ba raa yoru dimo kon ka bu wurama ben temo bera mi ba mɔ Paturasi. Miya ba koo bandu swii te ta n dam mɔ. ¹⁵ Ta ko n sawa ban te ta piiburu bo kpa ta kun dam mɔ bwese ni nu tie so. Kon tu kawawa kpa tu ku raa ka bwese ni nu tie taare. ¹⁶ Isireliba ba n maa tu naane mɔ. Ba n maa do ten mi, bu somiru kana ye ya ko n sawa ben durum. Saa ye so, ba koo gia ma nena na Yinni Gusuno.

Nebukanesa u koo Egibiti

tabu wari u mwa

¹⁷ Isireliban yorun woɔ yenda noobu ka yirusen suru gbiikoon to gbiikiru soora Yinni Gusuno u nee, ¹⁸ tonun bii, wee Nebukanesa Babilonin sina boko u dera win tabu kowobu ba sam sesoginu kua bu ka Tiri kamia. Adama win tabu kowo be kpuro ba wii kpaki kua ma ben senu potikira. Ka me, Babilonin sina bokon tii ka win tabu kowo be, ba n arufaani gaa wa sambu te so, te ba kua. ¹⁹ Yen sɔna ne, Yinni Gusuno na nee, kon Babilonin sina boko Egibitin dukia kpuro we. U koo ben yanu gura kpa

nu n sãa win tabu kowobun kãsiaru. ²⁰ Kon nùn Egibiti wẽwa ya n sãa win sãmbu te u kuan kãsiaru. Domi nẽna, wi ka win sãm kowobu ba sãmburu kua.

²¹ Yen tão te, kon Isireliba dam kẽ kpa n maa wunẽ tãnun biin não wukia a ka bu gari ko kpa bu gia ma nẽna na sãa Yinni Gusunã.

30

Yinni Gusunã

u koo Egibiti sɛɛyasia

¹ Yinni Gusunã u nɛɛ, ² tãnun bii, a Egibitigibu gerusio kpa a bu sã a nɛɛ, amɛniwa nɛ, Yinni Gusunã na gerua. Na nɛɛ, wee tão kãsura wee. Bu weeweenu koowo. ³ Tão te, ta sisi tẽ são nɛ, Yinni Gusunã kon bu wãri. Wee ta mam turuku kua. Ta ko n sãawa yam wãkuru. ⁴ Tabu koo na Egibitiã kpa bu tãn dabiru go mi, bu ben dukia gura kpa tem mɛ, mu ko bansu, kpa nuku sankira bakanu nu n wãa Etiopiã. ⁵ Etiopigibu ka Putigibu ka Ludiba ka Daarububa kpuro ka Libigibu ka sere maa nɛn tãmbu Isireli be ba ka bu não tia sãa ba koo wãruku bu gbisuku taa bi são. ⁶ Nɛ, Yinni Gusunã na maa gerua na nɛɛ, be ba ka Egibitigibu yinamã mi, ba koo bu go tabu são saa Migidolin di n ka girari Asuanã kpa dam mɛ Egibitigibu ba raa ka tii sue mi, mu kpe. Nɛ, Yinni Gusunãwa na yeni gerua. ⁷ Ben tem mɛ, mu koo ko bansu n kere tem mɛ n tie handunia são. Ben wusu su koo kowa bansu mam mam n kere wuu si su tie. ⁸ Nã n Egibitigibu dão sãkuma ma na dera be ba ka bu yinamã min dam mu kpa, saa ye sãara ba koo gia ma nẽna na sãa Yinni Gusunã. ⁹ Yen tão te são, kon sãmabu gãri goo nimkusu são bu Etiopigiã be ba raa

wãa b̄ari yendu s̄o nandasia kpa bu berum soora Egibitigibun wahalan t̄o te s̄o, te ta sisi.

¹⁰ Ne, Yinni Gusun̄o na n̄e, kon sina boko Nebukan̄esaa dendi n ka Egibitin t̄on dabi te kpuro kpeerasia. ¹¹ Wi, ka win tabu kowo w̄onw̄ondu sarirugii be, ba koo na bu tem m̄e w̄ari bu kpeerasia. Ba koo Egibitigibu go ka takobi kpa gonu nu yibu tem m̄e kpuro s̄o. ¹² Kon de daa te ba m̄o Nilun k̄eri yi gbera kpa n Egibitin tem t̄on k̄sobu n̄omu beria. T̄on tukobu ba koo na bu ye kpuro kam koosia. Ne, Yinni Gusun̄owa na yeni gerua.

¹³ Ne, Yinni Gusun̄o na maa gerua na n̄e, kon N̄ofun b̄u turanun bw̄arokunu kpuro k̄suku. Goo kun maa bandu dim̄o Egibitīo. Kon dewa tem m̄e, mu berum duura. ¹⁴ Kon Patur̄osi kpeerasia kpa n Soani d̄o meni kpa n maa Tebesi siri. ¹⁵ Kon ka Sini m̄aru ko ye, ye ya s̄aa nge Egibitigibun gb̄ara bakaru kpa n Tebesin t̄on dabi dabi te go. ¹⁶ Kon Egibiti d̄o s̄oku kpa Sini yu burisina. Ba koo Tebesin gb̄araru k̄ra kpa yiber̄eba bu N̄ofu kamia s̄o s̄o gb̄ara. ¹⁷ Ba koo Onin aluwaasiba ka Pibes̄etigibu go ka takobi. Wuu si kpuron t̄omba ba koo yoru mwa. ¹⁸ N̄a n Egibitigibun dam bua m̄e ba m̄o ba ka t̄ambu yoru diisie, ma dam m̄e ba raa ka tii sue mi, mu n̄aru kua, yam mu koo t̄ira Tapanesīo kpa bu yen t̄ambu yoru mw̄eri. ¹⁹ Kon Egibitigibu siri kpa bu gia ma n̄ena na s̄aa Yinni Gusun̄o.

Babilonin sina boko

u s̄awa Gusun̄on denditia

²⁰ Isireliban yorun w̄o w̄okura tiasen suru gbi-ikoon s̄o n̄oba yiruse s̄ora Yinni Gusun̄o u gerua

u nεε, ²¹ tɔnun bii, na Egibitin sunɔn gāseru bua. Wee, ba ñ wa wi u koo nùn bekia. Domi ba ñ win mεεra ye bɔkue u sere nεε, u koo kpī u takobi nεnε. ²² Wee na Egibitin sunɔ wi wɔrim wee. Kon win gāsenu kpuro bɔɔku te ta gea sãa ka te ta ñ gea sãa. Kon de takobi yu wɔruma win nɔman di. ²³ Kon Egibitigibu yarinasia bu da bwese tukunun suunu sɔɔ. Kon de bu da tem baamere sɔɔ. ²⁴ Kon Babilonin sina boko dam wē kpa n nùn nen takobi nɔmu beria. Adama kon Egibitin sunɔn gāseru bua kpa u weeweenu ko Babilonin sina bokon wuswaaɔ nge u gɔɔ dɔɔ. ²⁵ Kon Babilonin sina boko dam wē kpa Egibitin sina bokogim mu kpe. Nà n nen takobi Babilonin sina boko nɔmu beria, ma u ka ye Egibitigibu wɔri, saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ. ²⁶ Kon Egibitigibu yarinasia bu da bwesenu kpuro sɔɔ. Kon dewa bu da tem baamere sɔɔ. Saa ye sɔɔra ba koo gia ma nena na sãa Yinni Gusunɔ.

31

Egibitin sina boko u sãawa

nge dãa ye ba m̀̀ sɛduru

¹ Isireliban yorun wɔɔ wɔkura tiasen suru itasen tɔɔ gbiikiru sɔɔra Yinni Gusunɔ u nεε, ² tɔnun bii, a Egibitin sunɔ ka win tɔn dabi dabi te sɔɔwɔ a nεε, wara ka nùn weene win kpāaru sɔɔ.

³ Wee u sãawa nge Libanin dãa ye ba m̀̀ sɛduru. Yen kãasi yi wã ma yen wurusu kubenu sãa.

Ma ya gunu ya guru winu girari.

⁴ Gura ya ye kpēasia.

Nim mε mu dua tem sɔɔ mu dera ya gunia.
 Nim mε kpuro mu kokumɔwa mi yen gbini yi wãa.
 Min diya mu kokumɔ mu daamɔ dãa ni nu tien mi.
⁵ Yen sãna ya kpẽa ya dãnu kpuro gunum kera.

Yen kãasi yi dabia ma yi tɛria.

Domi ya nim waamɔ too.

⁶ Gunɔsu na su sin sokunu kua yen kãasiɔ.

Ma gbeku yεε na yi maruramɔ yen kɔkɔrɔ.

Ma bwese dabira na ta sɔ yen saarɔ.

⁷ Ya sãawa dãa buraru

ma ya gunu ya kãasi dẽu.

Domi yen nuwi yi duawa sere tem sɔɔwɔ mi nim
 mu kpã.

⁸ Baa nε, Gusunɔn dãa gbaa te ba mɔ Edeni sɔɔ,

sɛduru gaa sari ye ya ka ye weenε.

Meya dãa ye ba maa mɔ sipere yen gaa sari ye ya
 kãasi bure mɔ nge ye.

Dãa wuru bakasu gasu maa sari si su ka yegisu
 weenε.

Dãru garu sari te ta ka ye buram nε.

⁹ Kãasi bureya na ye wẽ sere dãa ni nu wãa nε,
 Gusunɔn dãa gbaa te ba mɔ Edeniɔ nu nisinu
 seewa.

Egibitin sunɔ u koo bɔra

nge dãa ye ba mɔ sɛduru

¹⁰ Wee ye nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε,
 sɛduru ye, ya kpẽa ya guru winu girari. Ma ya tii
 sua. ¹¹ Yen sãna kon ye gira kpa n ye sina boko wi
 u sinambu kpuro dam kere nɔmu beria kpa u ye
 kua nge mε yen torara nε. ¹² Tɔn tuko be ba nuku
 kɔsuru bo ba koo ye k̄i bu sura bu k̄ɔ. Kpa yen kãasi
 yi wɔri guunu ka wɔwi sɔɔ kpa yi bɔɔkira tem mε
 kpuron wɔwi sɔɔ. Kpa tɔn be ba raa wãa yen saarɔ

bu yarina bu ye deri. ¹³ Yen bīrun wəlləwa gunəsu su koo na su sina. Kpa gbeeku yeε yi yin wāa yeru ko yen kəkərɔ. ¹⁴ Yeni ya koo koorawa kpa dāa ni nu nim waamə nu ku raa ka gunia nu guru winu girari nu sere tii sua nin gunum sō. Domi dānu ka tambu kpuro ba koo gbiwa bu da bu gəribu deema.

¹⁵ Wee ye nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεε, dōma te sɛduru ye, ya koo du gəribun wāa yerɔ, kon de taka koorə ye ya wāa yam mi kpuro yu gəɔ wooru sina. Kon nim yōrasia yen sō, kpa n de daanu nu kokubu yāra. Kon maa de yam mu tīra Libaniɔ, kpa n dānu gberasia yakasə. ¹⁶ Sanam mε kon de sɛduru ye, yu wəruma yu da gəriɔ ka tən be ba dəɔ mi sannu, be ba koo yen wərumaan damu nə ba koo diiri bεrum sō. Gbaa te ba m̀ Edenin dāa ni nu buram bo ka ni nu gea sāa ni kpuro ni nu gesi nim waamə Libaniɔ nu ko n nuku dobu məwa sere tem səwə. ¹⁷ Nin tii nu koo sara nu da gəribun wāa yerɔ nu bu deema be ba go ka takobi. Ba raa sāawa yen dam ma ba wāa yen saarə təmbun suunu səɔ.

¹⁸ Edenin gbaa te səɔ, dāa gaa kun ka Egibitin sina boko nε buram səɔ ka kpāaru səɔ. Ka mε, ba koo ǹn surewa gəribun wāa yerɔ tem səɔ səwə ka dāa ni nu wāa Edeni mi sannu kpa u n kpī ka be ba go tabu səɔ ka takobi, be ba ǹ Gusunə yēn suunu səɔ. Yeniwa ya koo Egibitin sina boko ka win tən dabi te kpuro deema. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni kpuro gerua.

32

Ba koo Egibitigibu

ka ben sina boko gəɔ swīya

¹ Isireliban yorun wɔ̃ wɔ̃kura yirusen suru wɔ̃kura yirusen tɔ̃ gbiikiru sɔ̃ra Yinni Gusunɔ u nɛɛ, ² tɔ̃nun bii, a gɔ̃ɔ swĩiyɔ Egibitin sunɔn sɔ̃. A nùn sɔ̃ɔwɔ a nɛɛ,

wee u sãawa nge gbee sunɔ kpɛmbu bwesenun suunu sɔ̃ɔ.

Ma u maa sãa nge karaku nim wɔ̃ku sɔ̃ɔ.

U ra tii kpɛre daa ten nim sɔ̃ɔ

kpa u ten nim buri ka naasu

kpa ten kurenu nu soona.

³ Yen sɔ̃, ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, kon nùn nɛn yãakororu surema sanam mɛ tɔ̃n dabinu nu mɛnnɛ kpa bu nùn gawa bu yarama.

⁴ Kon nùn yarawa kasaɔ kpa n nùn kɔ̃ yakasaɔ. Kon dewa gunɔsu su na su sina win wɔ̃llɔ kpa gbeeku yɛɛ yi nùn di. ⁵ Kon win yaa yariwa guunu wɔ̃llɔ

kpa n ye ya tie taasi wɔ̃wi sɔ̃ɔ. ⁶ Kon de win yɛm mu n yari tem mɛ sɔ̃ɔ u wãa sere ka guunɔ kpa yɛm mu n yiba mɛn wɔ̃wi sɔ̃ɔ. ⁷ Sanam mɛ u koo gbi,

kon de wɔ̃llu tu tĩra. Kon kperin yam bururam go kpa guru wiru tu sɔ̃ɔ wukiri, kpa suru u ku maa yam bururasia. ⁸ Kon wɔ̃llun fitilanu kpuro go win sɔ̃ɔ. Kpa n de yam mu tĩra win tem sɔ̃ɔ. Nɛ, Yinni

Gusunɔwa na yeni gerua. ⁹ Kon de bwese dabinu nu biti soora nù n win kpeerabun labaari nua, baa ka tem mɛ u n̄ yɛ̃. ¹⁰ Kon de bwese ni, nu n biti soore win sɔ̃ɔ. Kpa nin sinambu ba n diirimɔ bɛrum sɔ̃ɔ

sanam mɛ kon nɛn takobi fĩa ben wuswaaɔ. Sanam mɛ u koo kpeera mi, ba ko n diirimɔwa saa kpuro sɔ̃ɔ, ben baawure u n ka win wãaru nande.

¹¹ Domi ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, Babilonin sina bokon tabu kowobu ba koo nùn wɔ̃ri ka takobi. ¹² Kon nùn tabu kowo damgibu

be ba nuku kōsuru bo surema bu win tən dabi te go. Kpa Egibitin tii suabu bu kpe. ¹³ Kon win yaa sabenu go nim bakam bōkuo kpa tōmbu ñ kun me yaa sabenun naasu su ku maa nim me buri. ¹⁴ Kon de mu kpunawa kpa mu n kokumō nge gum yarum. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua. ¹⁵ Nà n dera Egibiti ya kua bansu ma na yen dukia gura mam mam, na yen tōmbu kam koosia, saa ye sōra ba koo gia ma nēna na sāa Yinni Gusunō.

¹⁶ Womu geniwa bwesenu kpuron tən kurōbu ba koo ko Egibiti ka yen tən dabi ten sō. Ne, Yinni Gusunōwa na yeni gerua.

Ba koo bwese ni ba kamia

gōō swīya

¹⁷ Isireliban yorun wōō wōkura yirusen suru wōkura yirusen sōō wōkura nōobuse sōō, Yinni Gusunō u nee, ¹⁸ tōnun bii, a gōō wuri koowo Egibitigibun sō kpa a de wunen gōō wuri yi, yi bu sure sere tem sōōwō gōribun wāa yerō be ka bwese ni nu dam mən tōmbu. ¹⁹ A bu sōōwō a nee, ba tamaa ba gabu bēere kerewa? Aawo! Ba koo dawa gōribun wāa yerō ba n kpī mi sannu ka be ba kun Gusunō yē. ²⁰ Ba koo wōrukuwa bu kpuna ka be ba go tabu sōō sannu. Wee, ba takobi woma kararun di bu ka be kpuro go. ²¹ Tabu durō damgii be ba wāa gōribun wāa yerō ka be, Egibitigibun somio be ba gu, ba koo nōōguru sua bu bu dam koosia bu nee, be wee ba sarama be, be ba ñ Gusunō yē. Wee ba kpī. Ba bu gowa ka takobi.

²² Mēya Asirin sina boko ka win tən dabinu ba kpī ma ben sika ya nūn sikerene. Be kpurowa ba gu tabu sōō. ²³ Siki ni, nu wāawa sere tem sōō sōōwō,

ma nu ka ben sina bokogiru sikerene. Tabu sɔra ba be kpuro go be, be ba raa nasie.

²⁴ Meya maa Elamun sina boko ka win tabu kowobu ba kpĩ. Ma win tabu kowobun sikinu wigiru sikerene. Be kpurowa ba go tabu sɔ be, be tamba raa nasie. Ba ñ Gusunɔ yẽ. Wee ba wãa sikaɔ sere tem sɔwɔ. Ba sekuru sɔwa gɔribun wãa yeru mi. ²⁵ Elamun sina boko ka win tabu kowobu ba kpĩ ka be ba go tabu sɔ. Win tabu kowobun sika ya wigiru sikerene. Be, be ba ñ Gusunɔ yẽ ba gu tabu gberɔ. Beya tamba raa nasie. Be wee tẽ ba kpĩ ba sekuru sɔwa ka be ba gu taa bii sɔ.

²⁶ Meseke ka Tubali ba kpĩ ka ben tabu kowobu kpuro. Ma tabu kowo ben sika begia sikerene. Be, be ba ñ Gusunɔ yẽ mi, ba guwa tabu sɔ. Beya tamba raa nasie. ²⁷ Be, be ba ñ Gusunɔ yẽ mi, ba ñ ka bu yellun tabu durɔ damgibu menne ba sikua. Ba duawa gɔribun wãa yerɔ ka ben tabu yãnu ba kpuna ben toranun sɔ, ma ben takobiba ba kua ben leferi. N deema beya tambu ba raa nasie. ²⁸ Nge meya Egibitigibu ba koo maa ghisuku kpa bu bu sike tɔn be ba ñ Gusunɔ yẽn suunu sɔ be, be ba go tabu gberɔ.

²⁹ Edɔmuba ka ben sina asakpɔbu ben tii ba wãa gɔribun wãa yeru mi. Baa me ba wɔrugɔru mɔ, ba bu gowa. Wee ba bu sikua ka be ba ñ Gusunɔ yẽ sannu.

³⁰ Sɔɔ yẽsan nɔm geu gian sinambu ka sere Sidonigibu ba sara ba da gɔribun wãa yerɔ. Wee tɔn be, ba wãa sekuru sɔ baa me ba raa bu nasie ben wɔrugɔrun sɔ. Adama tẽ, ba da ba kpĩ ka be ba go tabu sɔ sannu be, be ba ñ Gusunɔ yẽ mi. Ba sekuru sɔwa gɔribun wãa yeru mi.

³¹ Egibitin sina boko u koo bu wa kpa win laakari yu kpuna win tɔn dabi ten sɔ ka win tabu kowobun sɔ be ba go tabu sɔɔ. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. ³² Na dera tɔmbu ba ra n bεrum soore Egibitin sina boko win sɔ. Adama tẽ, wi ka win tabu kowo be ba gu tabu sɔɔ, ba koo bu sikewa be ba n Gusunɔ yɛn suunu sɔɔ. Nε, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

Yinni Gusunɔ u Esekieli kua

*Isireliban kirɔ kowo
(I maa mεerio 3:16-21)*

33

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nεε, ² wunε tɔnun bii, a wunεgibu Isireliba sɔɔwɔ a nεε, tabu bɔ n wɔa ben tem sɔɔ, ba ra gbamgba sowo gɔsiwa. ³ Saa ye sɔɔ, gbamgba sowo wi, u n yiberεba wa kpa u gbamgba so u ka wigibu nɔɔsia. ⁴ Wi u gbamgba ye nua, ma u ye atafiiru kua, yiberε u n nɔn samba kua u go, saa ye sɔɔ, win yem mu koo wɔriwa win tii sɔɔ. ⁵ U koo gbiwa yɛn sɔ u gbamgba ye atafiiru kua. U kun daa ye atafiiru kue, u koo raa win wɔaru wɔra. ⁶ Su nεε, gbamgba sowo wi, u yiberεba waamɔ ba wee, ma u n gbamgba so u ka wigibu nɔɔsia. Saa ye sɔɔ, bɔ n goo samba kua ba mwa ba go, u koo gbiwa win durum sɔɔ. Adama gbamgba sowo win taarεwa. Wiya ba koo wi ba go min yem bikia.

⁷ Tɔnun bii, wuna na gɔsa nge gbamgba sowo Isireliban suunu sɔɔ a ka bu kirɔ ko. A de a nɛn gari ka nɛn kirɔba swaa daki kpa a bu ye nɔɔsia. ⁸ Nɔ n tẽ nεε, tɔn kɔso goo u koo gbi, ma a n nɔn kirɔ kue u ka win daa kɔsa ye deri, u koo gbiwa win durum sɔɔ

kpa n nun win yem bikia. ⁹ Adama à n nùn kirɔ kua u ka win daa kōsa deri, ma u yina u ye deri, yēro u koo gbiwa win durum sɔɔ. Kpa wunε a wunen wāaru wɔra.

Wi u win daa kōsa deri,

u koo wāaru wa

¹⁰ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nεε, tɔnun bii, a Isireliba yeni sɔɔwɔ a nεε, wee ba ra gere bu nεε, ben toranu ka ben durum ya bu wāasi. Yen sōna ba nɔni sɔɔre. Amɔna ba koo ka kpī ba n wāa. ¹¹ Adama a bu wisio a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε, sere ka nen wāaru, na n̄ tɔn kōson gɔɔ kī. Na kīwa u gōru gɔsia kpa u wa u n wāa. Yen sō, be, Isireliba bu gōru gɔsio. Mban sōna ba koo tii go.

¹² Tɔnun bii, a maa wunεgibu sɔɔwɔ a nεε, gemgii ù n kōsa m̀, win gea ye u raa kua ya n̄ win wāaru wɔramɔ. Tɔn kōso ù n maa win daa kōsa deri u gea m̀, win yellun daa kōsa ye, ya n̄ derimɔ u kam ko. Yen sōna gemgii ù n kōsa m̀, win yellun daa ya n̄ win wāaru wɔramɔ. ¹³ Nà n gemgii sɔɔwa na nεε, u ko n wāaru m̀ win daa gean s̄, ma u tamaa win daa gea ye, ya tura, ma u seewa u daa kōsa wɔri, u n yē ma kon win yellun daa gea ye duariwa. Kpa u gbi win daa kōsan s̄. ¹⁴ Nà n maa tɔn kōso sɔɔwa na nεε, u koo gbi, ma u gōru gɔsia u win daa kōsa deri, ma u gea m̀ u gem swī, ¹⁵ ma u tɔrubaye u raa goo mwaari ka sere maa gāa ni u raa gbena wesia, ma u nen woodaba mem nɔɔwammε be ba wāaru wεemɔ, u n̄ gbimɔ. U ko n wāawa ka gem, domi u gea m̀. ¹⁶ Kon win toranu kpuro duariwa kpa u n wāa domi u gea m̀.

¹⁷ Tɔnun bii, wunεgiba nεε, nen gere ye, ya n̄ s̄aa dee dee. Adama bera ba saka saramɔ. ¹⁸ Gemgii ù n win daa gea deri, ma u k̄ɔsa m̄ɔ, u koo gbiwa k̄ɔsa yen s̄ɔ. ¹⁹ Tɔn k̄ɔso ù n maa win daa k̄ɔsa deri, ma u gea m̄ɔ, u ko n w̄aawa yen s̄ɔ.

²⁰ Be, Isireliba ba nεε, nen gari yi, yi n̄ s̄aa dee dee. Ba n ȳε ma kon baawure siriwa nge mε win daa ya nε.

Ba koo Isireliban tem

kam koosia

²¹ Sanam mε Isireliba ba w̄aa yoru s̄ɔɔ, ten w̄ɔɔ w̄akura yirusen suru w̄akurusen s̄ɔɔ n̄ɔɔbuse s̄ɔɔ, yera goo u kisirama Yerusalemun di. Ma u na Esekielin mi u nεε, ba Yerusalemu mwa.

²² N deema yoka durɔ wi, u sere tunuma, Yinni Gusunɔ u Esekieli win dam w̄ε, ma win yara kusiara. Ye durɔ wi, u na sisiru bururu win mi, yera u ka n̄n gari kua.

²³ Yinni Gusunɔ u Esekieli s̄ɔɔwa u nεε, ²⁴ tɔnun bii, wee ye tɔn be ba tiara Yerusalemun bansɔ ba gerumɔ. Ba m̄ɔ, Aburhamu u w̄aawa wi turo. Ka mε, u tem mε mwa. Kaa sere gere bεεε be sa dabi, ma ba sun tem mε w̄ε? ²⁵ Yen s̄ɔ, a bu s̄ɔwɔ a nεε, wee ye nε, Yinni Gusunɔ na bu s̄ɔmɔ. Na nεε, ba yaa temmɔ ka yen yεm sannu. Ba b̄unu s̄aamɔ, ma ba t̄ambu goomɔ. Yera ba tamaa tem mε, mu ko n s̄aa begim? ²⁶ Ben tabu ȳana ba ra n naane s̄aa. Ba ra n daa k̄ɔsa m̄ɔwa, baawure u ka win winsim kurɔ kpunamɔ. Yera ba tamaa tem mε, mu ko n s̄aa begim?

²⁷ A maa bu s̄ɔwɔ a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε, sere ka nen w̄aarɔ, be ba w̄aa bansu s̄ɔɔ mi, ba koo bu gowa ka takobi. Be ba

wãa yakasu sɔɔ, gbeeku yεεya yi koo bu tem. Be ba maa kukua gbãra damginu sɔɔ ka kpee baaba sɔɔ, barara ta koo bu go. ²⁸ Kon tem mε gɔsia bansu. Mɛn dam mu koo kpe mɛn sɔ ba tii sue. Ba koo mɛn guunu deri. Goo kun maa sarɔ mi. ²⁹ Nà n tem mε bansu koosia mam mam n ka be, Isireliba sεεyasia ben daa kãsan sɔ, saa ye sɔara ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

³⁰ Tɔnun bii, wunεgibu Isireliba ba wunɛn faagi mɔ ganin bɔkuɔ ka dii kɔnnɔsɔ. Baawure u win winsim sɔmɔ u mɔ, a na su da su Yinni Gusunɔn gari nɔ.

³¹ Ma ba naamɔ dabi dabinu ba nun swaa daki. Adama ba ñ mɔ ye a bu sɔmɔ. Ba wunɛn gari yaakoru sãa ma ba ben tii tiin arufaani naa gire.

³² Wee a sãawa nge ben barɔ wi u dɔkɔru do. A maa bara soberu yɛ. Ba ra wunɛn kirɔba swaa daki kpa ba kun be mɛm nɔɔwε. ³³ Adama ye a bu sɔɔwa mi kpuro yà n koorɔ, ba koo gia ma nɛn sɔmɔ u wãa ben suunu sɔɔ.

34

Yinni Gusunɔ u Isireliban

kparobu gerusimɔ

¹ Yinni Gusunɔ u Esekieli sɔɔwa u nεε, ² wunε tɔnun bii, a Isireliban kparobu gerusio. A bu nɛn kirɔba sɔɔwɔ. Wee ye na bu sɔmɔ. Na nεε, be, Isireliban kparobu, ba kuawa bɔrurobu. Domi ben tiin gariya ba mɔ. Ba ñ yã gɔɔ nɔɔrimɔ. ³ Wee ba yã ni nu gum mɔ goomɔ ba temmɔ ma ba nin bom nɔrumɔ. Adama ba ñ nu kparamɔ. ⁴ Ba ñ ni nu kpanamɔ somi. Ba ñ ni nu barɔ nɔɔri. Ba ñ ni nu mεera wan bosu tim doke. Ba ñ ni nu gεramɔ sure

swaa gea sɔɔ. Mɛya ba ñ ni nu kɔra kasu. Adama ba nu dam dɔremɔwa. ⁵ Ma nu yarina domi nu ñ kparo mɔ. Nu kua gbeeku yɛɛn dīanu. ⁶ Ma nu sirene guunu ka gungunu wɔllɔ nu yarine tem kpuro sɔɔ. Goo kun nin bwisikunu kue u sere mam nu kasum da. ⁷ Yen sɔ, be, Isireliban kparobu bu swaa dakio bu nɔ ye na bu sɔmɔ. ⁸ Ne, Yinni Gusunɔ, sere ka nen wāaru, na wa ma ba nen yāanu wəri ba goomɔ. Ma nu kua gbeeku yɛɛn dīanu yèn sɔ nin kparoba kun nin bwisikunu kue bu nu nɔri. Ma ba sere ben tii nɔrimɔ. ⁹ Yen sɔ, bu swaa dakio bu nɔ ye na bu sɔmɔ. ¹⁰ Ne, Yinni Gusunɔ, na bu seesimɔ. Ba ñ ko n maa sãa nen yāanun kparobu bu sere nin arufaani di. Kon nu wɔra ben nɔman di, kpa nu kun maa sãa ben dīanu.

Yinni Gusunɔ u ko n sãa

win yāanun kparo

¹¹ Wee ye ne, Yinni Gusunɔ na gerumɔ saa tɛn di. Na neɛ, nen tiiwa kon nen yāanu menna n nu nɔri. ¹² Kon nu mennawa nge me yāa kparo u ra win yāanu menne nù n yarina. Tɔɔ te nu yarina ta sãawa yam wɔku bakaru. Kon da n nu kasuwa baama mi nu yarine. ¹³ Kon nu yarama tem tukum di. Kpa n nu menna n ka na nin temɔ Isireliɔ. Kon nu kpara guunɔ ka wɔwi sɔɔ ka sere mi tamba wāa kpuro. ¹⁴ Kon ka nu da kpara yee geeru sɔɔ. Kpa nu di nu wɛra. Nu koo yɔ Isireliban guunɔ kpa nu yaka geesu wa nu di. ¹⁵ Nen tiiwa kon nu kpara kpa n de nu wɛra. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. ¹⁶ Kon ni nu kɔra kasuma n ka na. Kpa n ni nu mɛera wan bosu tim doke. Kpa n maa ni nu barɔ nɔri nu dam

ko. Adama kon ni nu bɔ̃ru go. Nɛn tiiwa kon nɛn yāanu kpara gem sɔ̃.

Gusunɔ

u win tɔmbu somiru wee

¹⁷ Wee ye nɛ, Yinni Gusunɔ na Isireliba be ba sãa nge yāanu sɔ̃mɔ. Na nɛɛ, kon nin geenu ka kɔ̃sunu wunana. Kon yāanu ka bonu wunana. ¹⁸ Domi yaka gee si nin ganu di su nu tura sere nu si nu ñ di taakumɔ. Nu nim gem nɔra n nu tura ma nu mɛ mu tie taaka nu burisi. ¹⁹ Yaka si nu taaka mi, siya nɛn yāa ni nu tie nu dimɔ. Nim mɛ nu maa burisi mi, mɛya nu nɔrumɔ. ²⁰ Yen sãna nɛ, Yinni Gusunɔ na nu sɔ̃mɔ na mɔ, kon yāa ni nu bɔ̃ru ka ni nu woore wunana. ²¹ Domi ni nu bɔ̃ru nu ni nu woore ka kɔ̃bi bɔrikia nu yarinasia. ²² Wee na nu somiru wee. Kpa goo u ku raa maa nu mwɛɛri. Kon nu siria. ²³ Kon nu kparo turo wɛ wi u koo nu nɔ̃ri. U koo yariwa nɛn sɔ̃m kowo Dafidin bweserun di. U koo nu nɔ̃ri kpa u n sãa nin kparo geo. ²⁴ Nɛ Gusunɔ ko na n sãa nin Yinni. Kpa nɛn sɔ̃m kowo Dafidi u n sãa nin kparo. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

²⁵ Na nɔ̃ mwɛɛru kua ma kon nu bɔ̃ri yɛndu wɛ. Kon de gbeeku yɛɛ kpuro yi doona tem minin di. Saa ye sɔ̃, nu koo kpĩ nu kpuna gbaburɔ ka dāa sɔ̃wɔ. ²⁶ Kon de nu n wāa guu te na gɔsan bɔkuɔ. Kpa n nu domaru kua n de gura yu nɛ yen saa sɔ̃. ²⁷ Dānu nu koo binu ma. Tem mu koo de dīanu nu ma, kpa baawure u n wāa bɔ̃ri yɛndu sɔ̃. Kon nɛn tɔmbun yorun yɔ̃ni kasuku kpa n bu yakia be ba bu yoru mwɛɛran nɔ̃man di. Kpa bu gia ma nɛna Yinni Gusunɔ. ²⁸ Tɔn tukobu ba ñ maa bu dimɔ. Gbeeku yɛɛ yi ñ maa bu mwɛɛrimɔ. Ba koo yariwa karin di.

Goo kun maa bu narumə. ²⁹ Kon bu gbea wē ye ya koo yīsiru yari. Ba ñ maa gǝorun wahala mǝ ben tem sǝ. Tǝn tukobu ba ñ maa bu sekuru dokemə. ³⁰ Ba koo gia ma nε Gusunə na sǝawa ben Yinni. Nena na ka be, Isireliba wǝa. Ba sǝawa nen tǝmbu. Nena na yeni gerua.

³¹ Be nen tǝmbu, beya ba sǝa nen yǝa ni na nǝorimə mi. Domi na sǝawa ben Yinni. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

35

Gari yi ba gerua Edəmuban sǝ

¹ Yinni Gusunə u Esekieli sǝowa u nεε, ² tǝnun bii, a mεerio Seirin guurun bera gia, kpa a tu sǝ a nεε, ³ ameniwa nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, wee kon tu wǝrima. Kon tu nen nǝmu demie kpa n tu ko bansu. ⁴ Kon ten wusu bansu koosia, kpa tu yǝra diiru. Saa ye sǝra ta koo gia ma nena na sǝa Yinni Gusunə. ⁵ Wee ta ka Isireliba yiberε tεeru neni sere ka gisə. Isireliban wahalan saa sǝ, ta bu takobi sǝkura sanam mε ben durum ya yewa. ⁶ Yen sǝ, nε, Yinni Gusunə na nεε, sere ka nen wǝaru, kon ten yem yari. Yem mε ta raa yari mi, mu ko n tu swīi. Domi ta ñ tǝmbun yem yaribu yinε. Yen sǝ, ba koo ten tiin yem yari. ⁷ Kon de Seirin guu te, tu ko bansu. Kon be ba sarə mi kpuro go. ⁸ Tǝn be ba gon gonu nu ko n tǝriewa baama guunə ka gungunə ka wǝwi sǝ ka sere maa wǝrusə. ⁹ Kon de tu kowa bansu sere ka baadommaə. Goo kun maa sinamə ten wusu sǝ. Saa ye sǝra ba koo gia ma nena na sǝa Yinni Gusunə.

¹⁰ Seiri ya nεε, Isireli ka Yudan temgibu ba koo ko yegibu. Ya koo be kpuro mwa baa mε na wǝa

mi. ¹¹Yen sō, sere ka nε, Yinni Gusunōn wāaru, kon ye mōru ka nisinu ka tusiru kōsie nge mε ya raa bu kua. Kon bu tii sōosi sanam mε kon ye siri. ¹²Saa ye sōo, ya koo gia ma nε, Yinni Gusunō na nua wōma ye ya Isireliban guunu wōnwa. Ya nεε, wee nu kam kua. Wee ba ye nu nōmu sōndia nge gbeeku yεε. ¹³Ya tii sua nεn wuswaaō ka yen gari gerubu. Ya man tōn bia gari gerusi. Nεn tiiwa na ye nua.

¹⁴Nε, Yinni Gusunō na maa nεε, sanam mε tem kpuro mu ko n wāa nuku dobu sōo, yen tem mu koo ko bansu. ¹⁵Domi ya nuku dobu kua sanam mε ya Isireliban tem kam koosia. Nge mεya kon Seirin guuru ka Edōmun tem mε kpuro kam koosia kpa n ko bansu. Saa ye sōora ba koo gia ma nεna na sāa Yinni Gusunō.

36

Isireliba

ba koo wurama ben temo

¹Yinni Gusunō u Esekieli sōōwa u nεε, tōnun bii, a Isireliban guunu nεn gari sōōwō kpa nu yi swaa daki. Ma Esekieli u ka guu ni gari kua u nεε, i swaa dakio i nō ye Yinni Gusunō u gerua. U nεε, ²wee yiberēba ba gerumō ba mō, ehē, tē i kua beginu. ³Yen sō, ameniwa wi, Yinni Gusunō u nεε, n bεε sō. U nεε, u wa ma ba kīa bu bεε kpeerasia beri berika kpuro, bu bεε mwε. Kpa bwese ni nu tie nu n bεε mō. Mεya nu ra n bεε yēmō nu n ka faagi mō yam kpuro. ⁴Yen sō, u nεε, bεε guunu ka gungunu ka daanu ka wōwi ka bansu ka wuu si ba deri si yiberēba ba wōri ba yānu gura ma bwese ni nu ka su sikerene nu su yēmō, i swaa dakio i nō ye u gerumō bεen sō. ⁵Wi, Yinni Gusunō u gerua

u nεε, ka nisi bakana u ka Edəmuba kpuro gari m̀ ka bwese ni nu tie, ni nu tii win tem wē ka nuku dobu ka win gendu ma nu ka mēn yānu kpuro gura. ⁶ Bεε Isireliban tem guunu ka gungunu ka daanu ka wōwi, wee ye u nεε, n bεε sō. U nεε, wi wee u gari gerumō mōru ka nisinun sō. Domi bwese tukunu nu bεε sekuru doke. ⁷ Yen sōna u nōma yīya u bōrua u nεε, bwese ni nu ka bεε sikerene mi, niya nu koo sekuru wa. ⁸ Saa ye sō, bεε guunun dānu i ko kpara kpa i binu ma win tōmbu Isireliban sō. Domi ben wuramaru ta turuku kua kō. ⁹ Wi wee u ka bεε wāa. U koo bεε wuswaa kisima. Ba koo maa wuku bεen temō bu duure. ¹⁰ U koo de tōmbu bu dābia. Isireliba kpuro ba koo wurama mi, kpa ba n wāa bεen suunu sō. Kpa bu bansu sō dii kpaanu bani. ¹¹ U koo de tōmbu ka yaa sabenu bu dābia bu kōwara kpa bu sina mi nge yellu. Kpa u bu gea kua n kere ye u raa kua. Saa ye sō, ba koo gia ma wiya u sāa Yinni Gusunō. ¹² U koo de win tōmbu Isireliba bu sī bεen wōllo kpa ba n bεε mō. I ko n sāa ben tubi. Saa ye sō, i n maa derimō bu ben bibu bia. ¹³ Wee tōmba gerumō ba m̀, Isirelin tem mu sāa nge gbeku yaa ye ya yen tiin binu temmō. ¹⁴ Yen sōna i n maa tōmbu temmō. I n bεen tōmbu kam koosiamō. ¹⁵ U n maa derimō i bwese tukunun wōma nō. Ba n maa bεε sekuru dokemō. Meya i n maa derimō bεen tōmbu bu kam ko. Wi, Yinni Gusunōwa u yeni gerua.

Yinni Gusunō

u koo Isireliba menna

¹⁶ Yinni Gusunō u maa gerua u nεε, ¹⁷ tōnun bii, sanam mε Isireliba ba wāa ben temō, ba mu disi doke ben daan sō ka ben kookoosun sō. Ma na

ben kookoo si garisi disisi nge tən kurə wi u yasa m̀. ¹⁸ Yen sōna na bu mərə seesi yem mē ba yari ben tem sōn sō ka sere būu ni ba ka mu disisi doke. ¹⁹ Na bu siri ben daa ka ben kookoosun sō. Ma na bu yarinasia ba wāa wāa bwesenu ganu sō tem tukumə. ²⁰ Ye ba wāa bwese nin mi, ni ba tii wē, miya ba nən yīsi dɛɛra te sankā sere tamba m̀, Yinni Gusunən tamba. Win tem diya ba yarima. ²¹ Yen sōna na kī n nən yīsi dɛɛra te faaba ko te be, Isireliba ba sankumə bwesenun suunu sō mi ba wāa. ²² Yen sō, tənun bii, a kpaam Isireliba sōwə a nɛɛ, n n̄ ben sō na yeni m̀. Nən yīsi dɛɛra ten sōna te ba sankā bwesenu sō. ²³ Kon nən yīsi baka te bɛɛɛ wesia te ba sankā bwesenun suunu sō mi. Bwese ni, n̄ n̄ wa ba man bɛɛɛ wɛɛmə, nu koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunə.

²⁴ Kon bu wuna bwese nin suunu sōn di n bu menna n ka wurama ben temə. ²⁵ Kon bu nim dɛɛram wisi kpa bu dɛɛra. Kon ben toranu kpuro wəka kpa n ben būnu kpuro wuna n kō. ²⁶ Kon bu bwisiku kpaanu ka gōru kpaasu wē. Kon ben gōru si su bəəbu nge kperu wuna kpa n bu gōrusu wē si su du nge wasi. ²⁷ Kon bu nən Hunde wē kpa n de bu nən woodaba mɛm nəəwa ba n ka ye sɔmburu m̀. ²⁸ Ba koo sina tem mē na ben baababa nəə mwɛɛru kua sō, kpa bu ko nən tambu kpa na n maa sāa ben Yinni. ²⁹ Kon bu toranu kpuro gbara. Kon de bu dīanu wa nu n kpā. Na n̄ maa bu gōru kparemə. ³⁰ Kon de dānu nu ma, kpa gbea yu dīanu ko kpa bu ku maa sekuru wa gōrun sō bwesenu sō. ³¹ Saa ye sōra ba koo tubu ma ben kookoosu ka ben daa ya n̄ wā kpa bu tii tusi yen sō. ³² Adama be, Isireliba ba n yē ma n̄ n̄ ben sō na m̀ mē. Bu de sekuru tu bu mwa. Nɛ, Yinni Gusunəwa na yeni

gerua.

³³ Ne, Yinni Gusunɔ na maa neɛ, dɔma te kon bu deɛrasia ben toranu kpuron di, kon de tɔmbu bu yibu wusu sɔɔ kpa bu ben bansu seeya. ³⁴ Ba koo maa dɛanu yewe tem me sɔɔ, me ba raa deri tɔmbu kpuro bu ka wa ma gɛanu ku ra kpi mi. ³⁵ Kpa bu neɛ, tem mi gɛanu ku ra kpi mi, wee mu kua nge gbaa te ba mɔ Edeni. Men wuu si su raa bansu sɛa su tɛ tɔmbu yiba ma ba su gbɛranu toosi. ³⁶ Kpa bwese ni nu ka beɛ sikerene nu gia ma nena na ye ba raa sura seeya, ma na ye ba raa wuka gira. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. Kon maa ye ko.

³⁷ Wee ye kon maa wure n Isireliba kua. Kon bu dabiasia nge yɛa gɔɔ. ³⁸ Wuu si su raa bansu sɛa, su koo tɔmbu yibu nge yɛa gɔɔ si ba gɔsa yɛkurun sɔ, si ba ra ka ne Yerusalemuɔ tɔɔ bakarun sɔ. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nena na sɛa Yinni Gusunɔ. Ne, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

37

Esekieli u kuku gbebunu wa

kɛsiru sɔɔ

¹ Yinni Gusunɔn dam mu Esekieli nenua ma mu win bwɛra sua mu ka da wɔwa gaan suunu sɔɔ. Wɔwa ye sɔɔ, kukuna nu yiba. ² Ma dam me, mu dera u sɛa kuku nin suunu sɔɔ. U deema nu dabi wɔwa ye sɔɔ, ma nu gberɛ woko woko.

³ Ma Yinni Gusunɔ u neɛ, tɔnun bii, kuku ni, nu koo kpɛ nu wɛaru wa?

Ma u wisa u neɛ, wuna a yɛ me, Yinni.

⁴ Ma u nɔn sɔɔwa u neɛ, a gari geruo kuku gbebu nin sɔ a nu sɔ a neɛ, nu ne, Yinni Gusunɔn gari swaa dakio nu nɔ. ⁵ Na neɛ, kon nu hunde kpaa wɛ kpa

nu maa se nu n wãa. ⁶ Kon nu s̄i kpaanu wẽ kpa n de nu wasi kpara. Kon nu hunde kpa wẽ kpa nu se nu n wãa. Saa yera ba koo gia ma nena na s̄a Yinni Gusunɔ.

⁷ Ma Esekieli u gari yi gerua nge mε Yinni Gusunɔ u nùn s̄ɔwa. Sanam mε u gari yi m̀, yera u damu gagu ka ȳiribu gabu nua ma kuku ni, nu susina.

⁸ Yera u wa nu s̄inu kua ma nu wasi kpara, adama nu ñ gina hunde m̀. ⁹ Yinni Gusunɔ u maa nεε, t̄n̄un bii, a gari geruo a hunde s̄ɔ a nεε, ameniwa nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε, hunde yu na saa handunian goonu n̄en di kpa yu goo ni wom wure kpa nu se nu n wãa.

¹⁰ Ma u gari gerua nge mε Yinni Gusunɔ u nùn s̄ɔwa. Ma hunde ya na ni s̄ɔ, nu w̄aru wa ma nu seewa nu ȳra. Nu dabi nge tabu kowobu.

¹¹ Yinni Gusunɔ u maa nεε, t̄n̄un bii, kuku ni, nu s̄awa Isireliba. Wee ba m̀, ben kukunu nu gbera. Ben ȳiȳbu bu doona ma ba k̄ra. ¹² Yen s̄ɔ t̄, a bu s̄ɔw̄ a nεε, wee kon be, n̄en t̄mbun sika wukia kpa n bu yara min di n ka bu wurama ben tem̀.

¹³ Nà n bu kua mε, ba koo gia ma nena na s̄a Yinni Gusunɔ. ¹⁴ Kon bu n̄en Hunde dokea kpa bu wa ba n wãa. Kon de bu wura bu sina ben tem̀. Saa ye s̄ra ba koo gia ma nε, Yinni Gusunɔ na gari gerua na maa yi kua.

Yudaba ka Isireliban banda

koo ko teeru

¹⁵ Yinni Gusunɔ u maa nεε, ¹⁶ wunε t̄n̄un bii, a d̄a kukuru garu suo kpa a Yudaban bandun ȳsiru yore ten w̄ll̄. Kpa a maa d̄a kukuru garu sua a Isireliban bandun ȳsiru yore ten w̄ll̄. ¹⁷ Kpa a d̄a

kukunu yiru ye swεεna nu ko nge dāa kuku teeru wunen nōma sō. ¹⁸ Sanam mε tamba koo nun bikia bu nεε, a ñ kaa sun dāa yen tubusianu sō? ¹⁹ Saa ye sōra kaa bu wisi a nεε, amēniwa nε, Yinni Gusunō na gerua. Na nεε, kon Isireliban bandun dāa kuku te sua kpa n tu swεεna ka Yudaban bandugiru nu ko dāa kuku teeru nen nōma. ²⁰ Dāa kuku ni, nu ko n wāawa wunen nōma ba n waamō. ²¹ A maa bu sōwō a nεε, wee, kon Isireliba mennama beri berikan di mi ba yarinε bwesenu sō, kpa n de bu wurama ben temō. ²² Ba koo ko bwese teeru sere ka be ba wāa guunō kpa ba n sunō turo mō. Ba ñ ko n maa sāa bwesenu yiru. Ba ñ ko n maa sinambu yiru mō. ²³ Ba ñ maa tii disi dokemō ben būu sāanun sō ka ben toranun sō. Kon bu yaramawa mi ba wāa ba ka tora kpuron di. Kon bu dεerasiawa mam mam. Ba ko n sāawa nen tambu kpa na n maa sāa ben Yinni. ²⁴ Dafidi nen sōm kowon bibun bweseru sōra ba koo sunō wa. Kparo turowa ba ko n mō. Ba koo nen woodaba mēm nōwa kpa bu ka ye sōmburu ko. ²⁵ Ba koo wure ba n wāa tem mε sō mε na nen sōm kowō Yakōbu wē. Miya ben baababa ba sina. Ben tii ba koo maa sina mi sere ka ben bibun bibō ka baadomma. Dafidin bibun bwesera ta ko n bandu dii mi sere ka baadomma. ²⁶ Kon ka bu arukawani bōri yendugia bōke ye ya ko n wāa sere ka baadomma. Kon de bu sina tem mi, kpa bu dābia. Kpa n nen sāa yeru gira ben suunu sō sere ka baadomma. ²⁷ Nen wāa yeru ta ko n wāawa ben suunu sō. Ba ko n sāawa nen tambu kpa na n sāa ben Yinni. ²⁸ Nen sāa yeru tā n wāa ben suunu sō sere ka baadomma, saa ye sōra bwesenu nu koo gia ma nena na sāa Yinni Gusunō wi u Isireliba gōsa nenem.

38

Gari yi ba gerua Gəgun sã

¹ Yinni Gusunə u nεε, ² tənun bii, a mεerio Gəgun bera gia Magəgun temə wi, wi u sãa Mεseki ka Tubalin kparo kpa a nùn gerusi a nεε, ³ wee ye nε, Yinni Gusunə na gerumə. Na nεε, kon Gəgu wərima wi u sãa Mεseki ka Tubalin kparo. ⁴ Kon nùn gəsiamə kpa n kəkənu doke win baa saburosə, kpa n nùn gawama, wi ka win tabu kowobu ka dumi ka maasəbu, kpa win tən dabi te, ta n tabu yānu sebua ta n tere bakanu ka piiminu neni kpa ta n takobiba fiamə. ⁵ Peesiba ka Etiopigibu ka Putigibu be kpuro ba tere nu ka sii furə kəkənu doke, be kpuro wa ba koo ka nùn da. ⁶ Gomεen tabu kowobu ka Beti Togaamagii be ba wāa sōo yēsan nəm geun səə səə gia, be ka ben tabu kowobu kpuro ka sere bwese dabi dabinun tambu, be kpuro wa ba koo nùn swīi. ⁷ U gesi win səuru koowo wi ka tən be ba koo nùn swīi kpa u n səuru kpeere. Wiya u koo bu kpara. ⁸ Amen biru kon de u ko ben wirugii, kpa u Isireliba wəri be ba kisira tabun di. N deema ba raa yarinεwa tem tukumə ma ba seema tem kpuron di mi ba raa wāa. Ba wurama ba menna Isireliban guunə ni ba raa deri n tε. Ma ba sina mi ka bəri yendu. ⁹ Adama wi ka win tən be ba nùn swīi ba koo tem mε wukiriwa nge woo bəkə n̄ kun mε nge guru wiru. ¹⁰ Nε, Yinni Gusunə na nεε, saa ye, yà n tunuma, bwisiku kəsunu koo nùn deema kpa u kōsa himba ko. ¹¹ U koo gōru doke u nεε, u koo tem gam tambu wəri be ba wāa bəri yendu səə, bèn wusu su n̄ gbāranu ka gamboba mə. ¹² U koo da u tambu wəri be ba ben wuun bansu seeya kpa u ben

yānu gura. Tɔn be, ba wuramawa saa tɔn tukobun suunu sɔɔn di. Ba dukia ka yaa sabenu wa. Ma ben tem mu wāa handunian suunu sɔɔ. ¹³ Saban tɔmbu ka Dedanigibu ka Taasisin tenkuba ka sere be ba wāa turuku mi, ba koo nùn bikia bu nɛɛ, mban sōna u tɔn dabi teni menna. U kīwa u tɔmbu wɔri u ben yānu gura? U kīwa u tɔmbun sii geesu ka ben wura gura? U kīwa u ben yaa sabenu n̄ kun mɛ ben dukia baka gura?

¹⁴ Wunɛ tɔnun bii, a Gɔgu sɔɔwɔ a nɛɛ, amɛniwa nɛ Yinni Gusunɔ na gerumɔ. Na nɛɛ, dɔma te nɛn tɔmbu Isireliba ba koo sina bɔri yɛndu sɔɔ, u ko n yɛ. ¹⁵ Saa ye, u koo na saa win wāa yerun di sɔɔ yɛsan nɔm geuɔ wi ka bwese dabi dabinun tabu kowobu be kpuro ba n yɔɔwa dumin wɔllɔ. ¹⁶ Yen biru u koo sewa u nɛn tɔmbu Isireliba seesi kpa win tabu kowo be, bu Isireliba wukiri nge mɛ guru wiru ta ra tem wukiri. Amɛn biru kon de u na u nɛn tem wɔri kpa n bwese ni nu tie sɔɔsi saa wi, Gɔgun min di ma nɛna na s̄a dɛɛro.

¹⁷ Amɛniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, Gɔgu wi, u s̄awa w̄in gari na dera nɛn sɔmɔbu ba gerua gasɔn di Isireliɔ. Na nɛɛ, kon de u nɛn tɔmbu wɔri. ¹⁸ Tɔɔ tɛ sɔɔ Gɔgu u koo Isireliban tem wɔri, nɛ Yinni Gusunɔ kon wɛru wura ka m̄oru. ¹⁹ Nɛna na maa yeni gerua ka nisinu ka m̄oru baka. Na nɛɛ, tɔɔ te, tem mu koo ȳiri too too Isireliɔ. ²⁰ Swɛɛ ka gunɔsu koo diiri bɛrum s̄ nɛn wuswaaɔ ka sere gbeeku yɛɛ ka yɛɛ yi yi ra kabiri ka tɔmbu kpuro. Guunu nu koo wɔruku kpa kpenu nu kankira kpa gb̄aranu kpuro nu wɔruku. ²¹ Kon de tabu bu nùn wɔri nɛn guunu kpuron wɔllɔ. Baawure u koo win winsim tabu wɔriwa. ²² Kon Gɔgu wi siri n nùn

bararu kpɛɛ kpa n de bu nùn go bu yɛm yari. Kon de guru baka yu nɛ ka kpenu kpa dɔɔ ka sɔɔ bisu yu wi ka win tabu kowobu wɔri ka sere tɔn dabi te ta wãa ka wi. ²³ Nge mɛya kon ka bwese dabinu sɔɔsi ma na kpã na maa sãa dɛero kpa nu gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ.

39

Ba Gɔgu kamia

¹ Wunɛ tɔnun bii, a Gɔgu gerusio a nɛɛ, amɛniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, nɛ wee na Gɔgu seesi wi, wi u sãa Mɛɛki ka Tubalin kparɔ. ² Kon nùn yara win tem di mɛ mu wãa sɔɔ yɛsan nɔm geun sɔɔ sɔɔwɔ. Kpa n de u Isireliba wɔri. ³ Adama kon win tɛndu wɔra win nɔm dɔwarun di kpa n win sɛɛnu mwɛeri win nɔm geun di. ⁴ U koo wɔruma Isireliban guunu wɔllɔ wi, ka win tabu kowobu ka tɔn be ba nùn swĩima. Kpa gunɔsu ka gbeeku yɛɛ yi ben yaa di. ⁵ U koo wɔrumawa temɔ nge mɛ nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. ⁶ Kon Magɔgu ye dɔɔ doke ka sere be ba wãa tem burerɔ bɔri yɛndu sɔɔ. Saa ye sɔɔ, ba koo gia ma nɛna na sãa Yinni Gusunɔ. ⁷ Kon de bu nɛn yĩsi dɛeraru gia Isireliban suunu sɔɔ. Na n̄ derimɔ bu tu sanku. Saa yera bwesenu kpuro nu koo gia ma nɛna na sãa Gusunɔ Isireliban Yinni Dɛero. ⁸ Wee ye kpuro ya kooramɔ ya wee. Ya koo koorawa tɔɔ te nɛn tii na yi. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. ⁹ Yen tɔɔ te, Isireliba ba koo yari ben wusun di, kpa bu ben yiberɛban tɛɛ bakanu ka piiminu mwɛeri ka ben tɛma ka sɛɛnu ka ben yaasi ka ben bɔri kpa bu ka ye kpuro dɔɔ sɔre wɔɔ nɔɔba yiru. ¹⁰ Ba n̄ maa dãa kaso dɔɔ yakasɔ. Mɛya ba n̄ maa dãa buramɔ dãa sɔɔwɔ bu ka doo ko.

Domi tabu yāa niya ba koo ka dǎo sǎre. Ba koo ben yiberɛba mwɛɛri be, be ba raa bu mwɛɛra. Ba koo tǎmbun yānu gura be ba raa ben yānu gura. Nɛ Yinni Gusunǎwa na yeni gerua.

¹¹ Yen tǎo te, Isireliǎ kon Gǎgu siku yeru wɛ nim wǎku bǎruguun sǎo yari yeru gia, mi tǎmba ra sare. Kpa tu bera min swaa go. Miya ba koo Gǎgu ka win tǎn dabi te sike, kpa bu yam mi soku Gǎgun tǎn dabinun wǎwa. ¹² Isirelibara ba koo bu sike kpa bu wa bu ka ben tem dɛɛrasia. Ba koo ye kowa suru nǎoba yiru. ¹³ Isireliba kpurowa ba koo goo ni sike. Yen tǎo te, ba koo man bɛɛɛ wɛ, kpa bu mǎm. Nɛ, Yinni Gusunǎwa na yeni gerua. ¹⁴ Suru nǎoba yiru yen baa sǎo, ba koo tǎmbu gǎsi be ba ko n sirene ba n goo ni nu tie kasu ba n sikumǎ. Be ba sarǎ mi kpuro, ba koo bu somi. Mɛya ba koo ka tem mɛ kpuro dɛɛrasia. ¹⁵ Tǎn be ba bǎsu tem mɛ sǎo, bǎ n tǎn kukunu wa, kpa bu yǎreru ko mi. Be ba siku ten sǎmburu mǎ bǎ n na kpa bu kuku ni gura bu sike Gǎgun tǎn dabi ten wǎwa mi. ¹⁶ Ba koo mam wuu gagu yǎsiru kɛ Hamǎna. Yǎsi ten tubusiana dabiru. Nge mɛya ba koo ka tem mɛ dɛɛrasia.

¹⁷ Yinni Gusunǎ u nɛɛ, tǎnun bii, a gunǎ bwese bweseka ka gbeeku yɛɛ kpuro sǎowǎ a nɛɛ, yi mɛnnama baama kpuron di nɛn yǎku te kon kon sǎ. Kon yǎku bakararu ko Isireliban guunǎ kpa yi yaa tem yi yɛm nǎ. ¹⁸ Yi koo tabu durǎbun gonu di kpa yi wirugibun yɛm nǎ be, be ba sǎa nge Basanin yǎa kinɛnu ka yǎa kpɛmminu ka bonu ka ketɛ kinɛ ni nu gum mǎ. ¹⁹ Yi koo yaa gum di yi debu kpa yi yɛm nǎ sere mu yi go nge tam nɛn yǎku te kon yi kua min sǎ. ²⁰ Nɛ, Yinni Gusunǎ na nɛɛ, yi koo dumi ka

yin maasɔbun yaa di ka tabu durɔbu ka sere tabu kowobu be ba tie. Yi koo yaa ye diwa yi debu nɛn dii yerɔ.

²¹ Kon bwesenu nɛn yiiko sɔɔsi kpa nu wa nge mɛ na bu siri ka sɛɛyasia bi na bu kua. ²² Saa yen dɔma ten di sere ka baadommaɔ, nɛn tɔmbu Isireliba ba koo gia ma nɛna na sãa Gusunɔ ben Yinni.

Esekielin garin wiru

²³ Bwesenu nu koo gia ma Isireliban toranun sɔna nɛ, Yinni Gusunɔ na bu biru kisi ma na dera ba bu yoru mwɛɛra ba ka da tem tukumɔ. Na bu ben yibereba nɔmu sɔndia ba bu go tabu sɔɔ. ²⁴ Na bu sɛɛyasia nge mɛ ben toranu nu nɛ ni nu bu kua disigibu. Ma na bu nɛn wuswaa berua. ²⁵ Adama tɛ nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, kon de Isireliba be, Yakɔbun bweseru bu wurama yorun di. Kon be kpuron wɔnwɔndu ko. Saa ye sɔɔ, kon nisinu se nɛn yiisi dɛɛra ten sɔ. ²⁶ Sanam mɛ ba koo sina ba n wãa bɔri yɛndu sɔɔ, goo kun maa bu baasimɔ ba koo ben sekuru duari ka ben naane sari te ba man kua. ²⁷ Tɔmbu ba koo man beere wɛ nà n Isireliba wunama ben yibereban suunu sɔɔn di na ka wurama. ²⁸ Ba koo gia ma nɛna na sãa Gusunɔ ben Yinni, nɛ wi na dera ba ka bu yoru da bwese tukunun suunu sɔɔ, ma na dera ba maa wurama ben temɔ. Baa ben turo na ñ derimɔ u sina tem tukumɔ. ²⁹ Na ñ maa bu biru kisimɔ. Domi kon bu nɛn Hunde wɛ. Nɛ Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

**ESEKIELI U UINNI GUSUNON SAA
YEE KPAARU WA KASIRU SOO**

40

Esekieli u kāsiru wa

¹ Ye ba Isireliba yoru mwa yen wōo yenda nōabusen suru gbiikoon sōo wōkuruse sōora Yinni Gusunōn dam mu Esekieli nenua. N deema ye ba Yerusalemu wōri ba kōsuka yen wōo wōkura nnese sōora mi. Ma u nūn kpara u ka da Isireliban temō ²kāsiru sōo. U nūn sua u yi guuru wōllo te ta gunu too. Ten sōo yēsān nōm dwaru gia, u dia wa ya sāa nge wuu. ³Ma u ka nūn da mi gia. Ma u durō goo wa mi, u ka sii gandu weenε u wēε damgii ka dēka neni ye ba ra ka yīire. Ma u yō gambon bōkuō kōnnōwō. ⁴Durō wi, u nεε, tōnun bii, a mεerio kpa a swaa daki a de a ye kpuro laakari ko ye kon nun sōosi. Domi ba ka nun nawa mini a ka mεeri kpa a ka wa a Isireliba tubusia ye a wa.

Yaara ka kōnnō tōkisu

⁵ Wee ye u wa. U gbāraru wa ta sāa yee te sikerenε. U dēka wa durō win nōma sōo. Yen dēebu bu ka gōm soonu nōba tia nε. Adama yen gōm soo ten baatere ta dēebu sosiwa ka nōm wīi teeru. Yen yasum maa kua dēka tia. Yen gunum maa kua dēka tia. ⁶Ma u da kōnnōwō ge ga wāa sōo yari yeru gia ma u yōwa gen yōtiaō. Ma u kōnnō gen yasum yīira. Ma mu kua dēka tia. Adērō ga wāa dii ten suunu sōo ma kōsu yenu wāa gen yēsi yēsikaō. ⁷Kōsu yee nin baateren dēebu ka ten yasum mu nεwa. Ye kpuro ya sāawa dēka tia. Batuma ye ya nu karanε ya sāawa gōm soonu nōbu. Gambo ye ya wāa dii sōon kōnnōwō a sere sāa yerun tii du, yen yasum mu sāawa dēka tia. ⁸⁻⁹Ma durō wi, u dii sōo ge yīira. Gen ganan gunum mu sāawa dēka

nɔɔba ita. Ma gen gani tɔɔkii yi maa sãa gɔm soonu yiru kɔnnɔ gen sɔɔwɔ. Diru gara wãa sãa yee ten bɔkuɔ. ¹⁰ Kɔsu yerun dii ni kpuro ni nu wãa sɔɔ yari yeru gia nu nɛwa. Dia ita itawa ya wãa adɛrɔ gen beri berikaɔ. Batuma ye ya bu karane ya maa nɛwa. ¹¹ Durɔ wi, u maa kɔnnɔ gen yasum yĩira ma ya kua gɔm soonu wɔkuru. Ma gen dɛɛbu bu kua gɔm soonu wɔkura ita. ¹² Kɔsu yee nin baateren wuswaaɔ ba batuma gaa wĩa gɔm soo teeru. Kɔsu yee ten baateren goonu nu sãawa gɔm soonu nɔɔba tia tia. ¹³ Durɔ wi, u yĩira saa kɔsu yee teerun gana sɔɔn di n ka girari yirusen gana sɔɔ te ta gbiikii te mɛɛra. Ma n kua gɔm soonu yɛnda nɔɔbu. ¹⁴ U maa dii sɔɔ ge yĩira ma ga kua gɔm soonu yɛndu. Dii ten bera gia, sãa yee ten yaara ya ka kɔnnɔ ge sikerenɛwa. ¹⁵ Batuma ye ya wãa kɔnnɔ gɛn min di ba ra ka du n ka da kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔwɔ, yen dɛɛbu bu sãawa gɔm soonu weeraakuru. ¹⁶ Ba kɔsu yee nin fɛnɛntiba kuawa nge kɔkɔsɔ nin gani tɔɔkiiɔ ka maa gani yi yi nu burane sɔɔ ka sere dii sɔɔ gen gani sɔɔ. Ma ba dii nin ganin sɔɔwɔ kpakpa wurusun weenasisu koosi ye ya kua yen buraru.

¹⁷ Yen biru durɔ wi, u ka nùn da sãa yee ten yaara tɔɔkaaɔ mi dia tena ya wãa. N deema ba gãanu tãwa nge simaa ba ka yaara ye sikerena. ¹⁸ Simaa ye ba tãwa mi, ya wãawa dia yen bɔkuɔ. Ma ya ka dia yen gani dɛɛbu nɛ. Adama ya ñ yaara sɔɔkaa gunum tura. ¹⁹ Ma u batuma yen dɛɛbu yĩira saa kɔnnɔ gbiikuun sɔɔn di n ka girari yaara sɔɔkaan ganaɔ ma n kua gɔm soonu wunɔbu (100). U ye yĩira sɔɔ yari yeru gia ka sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. ²⁰ Ma u maa yaara tɔɔkaan kɔnnɔ ge ga wãa sɔɔ yɛsan

nəm geu gian dēebu ka yasum yīira. ²¹ Kənnə ge, ga kōsu yenu nəba tia mə, ita ita gen adērən yēsi yēsikaə. Gen gani yi, ka gen dii səə ya ka kənnə ge ga wāa sōə yari yeru gia dēebu ka yasum nēwa. ²² Yen fənentiba ka dii səə ge, ka kpakpa wurusun bura ni ba kua mi, ye kpuro ya sāawa tia ka kənnə ge ga wāa sōə yari yeru mi. A ka da yen kənnə ge ga wāa sōə yēsən nəm geu gia, kaa yəətia yəwa naa dabusanu nəba yiru. ²³ Sōə yēsən nəm geun kənnən dee deeru, kənnə gaga wāa səəwə gən min di ba ra ka du yaara səəkaaə. Kənnəsu yiru yen baa səə ya sāawa gəm soonu wunəbu nge mε n sāa sōə yari yeru gia. ²⁴ Ma u ka man da sōə yēsən nəm dwaru gia mi kənnə gaga wāa. Ma u gen kōsu yenu ka gen dii səə ka gen gani yīira. Ye kpuro ya ka kənnə sionəgia nēwa. ²⁵ Kənnə ge, ka gen dia ya fənentiba mə ya ka sikerenε nge fənenti beəno. Gen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. Gen yasum maa sāa gəm soonu yenda nəbu. ²⁶ Gen yəətia ya məwa naa dabusanu nəba yiru a ka da dii səə gen mi. Ba dii ten gani səəkii buraru kuawa ka kpakpa wurusun weenasisu. ²⁷ Yaara səəkaa ya maa kənnə mə sōə yēsən nəm dwaru gia. Kənnəsu yiru ye, ya tondinēwa ka gəm soonu weeraakuru.

Yaara ka kənnə səəkisu

²⁸ Durə wi, u ka maa man da yaara səəkaa yen mi, sōə yēsən nəm dwaru gian kənnən di. Ma u kənnə ge yīira u deema ya nēwa ka yaara təəkaan kənnəsu. ²⁹ Gen kōsu yenu ka gen gani ka gen dii səə, ye kpuro ya nēwa ka yaara təəkaan kənnəsu. Kənnə ge, ga fənentiba mə ba ka sikerenε. Gen dēebu bu sāawa gəm soonu weeraakuru. Ma gen

yasum maa sãa gãm soonu yenda nãabu. ³⁰ Kãnnã gen dẽebu bu sãa gãm soonu weeraakuru. Gen yasum maa sãa gãm soonu yenda nãabu. ³¹ Dii sãã gen kãnnã ga mæerawa yaara tãkkaa. Ba gen gani sãkii buraru koosiwa ka kpakpa wurusun weenasisu. Gen yãotia ye, ya naa dabusanu mãwa nãaba ita. ³² Yen biru, u maa ka man da yaara sãkkaa yen mi, saa kãnnã ge ga wãa sãã yari yeru gian di. Ma u kãnnã ge yĩira u deema ga ka si u raa yĩira mi nẽwa. ³³ Gen dii sãã ka gen gani ka gen kãsu yenu, ye kpuro ya nẽwa ka kãnnã si u raa yĩira. Yen biru ga fẽnentiba mã ya ka sikerene. Kãnnã gen dẽebu bu sãawa gãm soonu weeraakuru. Gen yasum maa gãm soonu yenda nãabu. ³⁴ Gen dii sãã ga yaara tãkkaa mæerawa. Ma ba gen gani sãkii buraru koosi ka kpakpa wurusun weenasisu. Ma gen yãotia ya naa dabusanu mã nãaba ita.

³⁵ U ka maa man da kãnnã ge ga wãa sãã yẽsan nãm geu gia. Ma u gu yĩira. U deema kãnnã ge, ka si u raa yĩira mi, su dẽebu ka yasum nẽwa. ³⁶ Kãnnã ge, ga maa kãsu yenu mã ka gani yi yi nu burane ka sere dii sãã. Ma ba fẽnentiba kua ba ka gu sikerena. Gen dẽebu bu sãawa gãm soonu weeraakuru, ma gen yasum maa sãa gãm soonu yenda nãabu. ³⁷ Dii sãã ge, ga yaara tãkkaa mæerawa. Ma ba gen gani sãkii buraru koosi ka kpakpa wurusun weenasisu. Gen yãotian naa dabusanu sãawa nãaba ita.

³⁸ Kãnnã ge ga wãa sãã yẽsan nãm geu gia ga diru garu mã te ta mæera gen dii sãã gia. Miya ba ra yãku dãã mwaararuginun yaa kpakie. ³⁹ Dii sãã gen beri berikaa tãwã, tabulu yiru yiruwa ya wãa. Tabulu ben wãllãwa ba ra yãku dãã mwaararuginu ka toranun yãkunu ka yãku ni ba ra ka toranu

səmən yaa sake. ⁴⁰ Dii sɔɔ gen tɔɔwɔ, tabulu nnɛwa ya wāa. À n dɔɔ kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, kaa kpī a ye wa bera ka bera yiru yiru. ⁴¹ Tabulu nɔɔba itawa ba mɔ yèn wɔllɔ ba ra yāku yaa go. Ba ye yiwa nnɛ nnɛ kɔnnɔ gen beri berikaa. ⁴² Tabulu yen nnɛ sɔɔra ba ra yāku dɔɔ mwaararuginu sɔɔru ko. Ba ye kua ka kpee ni ba dāka. Yen dɛɛbu bu sāawa gɔm soo teeru ka bɔnu, yen yasum maa sāa gɔm soo teeru ka bɔnu, ma yen gunum mu sāa gɔm soo teeru. Tabulu yen miya ba ra yāku sɔm yānu yi. ⁴³ Ma ba tabulu ye nɔɔ bɔki kua nɔm tararun yasum saka. Tabulu yen wɔllɔwa ba ra yāku yaa sɔndi. ⁴⁴ Yen biruwa durɔ wi, u ka man da yaara sɔkkaa. Ma na dia yiru wa mi. Teera wāa kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ma ta nɔɔ tīi sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia. Teera maa wāa kɔnnɔ ge ga wāa sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia ma ten kɔnnɔ ga maa tīi sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. ⁴⁵ U man sɔɔwa u nnɛ, dii tèn kɔnnɔ ga tīi sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia mi, ta sāawa yāku kowobun diru be ba ra sāa yerun sɔmburu ko. ⁴⁶ Dii tèn kɔnnɔ ga maa tīi sɔɔ yɛsan nɔm geu gia mi, ta sāawa yāku kowobugiru be ba ra yākuru ko yāku yerɔ. Ma u maa nnɛ, Lefin bweseru sɔɔ, Sadɔkun bwese kɛra ya koo kpī yu du sāa yerɔ yu Yinni Gusunɔ sã.

Yinni Gusunɔn sãa yeru

⁴⁷ Durɔ wi, u sãa yee ten yaara sɔkkaa kpuro yīira ma u deema yen goonu kpuro nu nɛwa. Yen dɛɛbu bu sāa gɔm soonu wunɔbu (100) ma yen yasum maa sāa gɔm soonu wunɔbu. Ma yāku yera wāa sāa yee ten kɔnnɔwɔ. ⁴⁸ Ma u maa ka man da sāa yee ten adɛrɔwɔ mìn di ba ra ka du. Ma u adɛrɔ

gen gbereba yīira. Ma yen baayeren bəərūm mu sāa gəm soonu nəəbu. Kənnə gen yasum mu sāawa gəm soonu wəkura nne. Gen yēsa baayeren dāa ya maa sāa gəm soonu ita. ⁴⁹ Adəɾə gen tiin dēebu bu sāawa gəm soonu yəndu. Ma gen yasum maa sāa gəm soonu wəkura tia. Ba ra gu duwa ka yəətia ye ya naa dabusanu wəkuru mə. Ma ga gbere mə bera ka bera tia tia.

41

¹ Durə wi, u ka maa man da sāa yerun suunu səə. Ma u ye kpuro yīira. Adəɾə gen ganin sinum mu sāawa gəm soonu nəəba tia. ² Kənnə gen yasum maa sāawa gəm soonu wəkuru, gen beri berika nəəbu nəəbu. Ma u sāa yee ten tii yīira. Ten dēebu sāawa gəm soonu weeru. Ma ten yasum maa sāa gəm soonu yəndu. ³ Yen biru u dua dii ten səəwə u ten kənnən dāa yīira, ya kuawa gəm soonu yiru. Ma kənnə gen tiin yasum sāa gəm soonu nəəba tia. Ma gen ganin yasum beri berikaə mu sāa gəm soonu nəəba yiru yiru. ⁴ Ma u dii səə gen tii yīira, gen dēebu ka gen yasum mu nɛwa. Ya sāawa gəm soonu yəndu. Ma u man səəwa u nɛɛ, ga sāawa dii te ta dɛɛre gem gem.

Dia ye ba gəri gəri

⁵ Sāa yee te, ta gani yiru mə, tia səəwə, tia maa təəwə. Ma durə wi, u ten gana səkkaa yīira ma yen sinum mu kua gəm soonu nəəba tia. Ma ba dinu gəri gəri gani yiru yen baa səə ba ka sikerena. ⁶ Dii ni, nu swɛɛnɛwa gidambisa ita ita beri berika. Gidambisa baayeren dian geera sāawa tɛna. Dii nin gani yi ka təkkaaginu manine adama yi n̄ ka səkkaaginu manine. ⁷ Gidambisa ye, ya yasum

kerane wəllu gia. Domi yen gana təkaka ya sinum kaara. Meya n sāa ya ka sāa yee te sikerena. Yen sōna wəllu gia batuma ya kpāaru bo yen səwə. Saa gidambisa ye ya wāa temən di, tənū koo kpī u yə u da sere ye ya wāa wəllə u kun kpa ka swaa gaa. ⁸ Ma na dia ye kpuron gunum mēera na deema ye ba gəri gəri mi, saa yen kpεεkpεεkun di, yen gunum mu sāawa dēka nəba tia tia. ⁹ Dia yen gana təkakan sinum mu sāawa gəm soonu nəbu. Dia ye ba gəri gəri sāa yee ten yēsi yēsikaə, ¹⁰ ka yāku kowobun dian baa sə, ba batuma deri yèn yasum mu sāa gəm soonu yendu. ¹¹ Dia ye ba gəri gəri mi, ya nə tīwa batuma ye ba derin bera gia. Kənnəsū yirūwa ya wāa mi. Teu sō yēsən nəm geu gia, teu maa sō yēsən nəm dwaru gia. Gana ye ya batuma ye sikerene, yen sinum mu sāawa gəm soonu nəbu. ¹² Sāa yee ten sō duu yeru gia, diru gara wāa ta batuma ye ba deri mi nə tī. Dii ten dēbu bu sāawa gəm soonu wene ka wəkuru. Ma ten yasum mu sāa gəm soonu wata ka wəkuru. Ten ganən sinum maa sāa gəm soonu nəbu. ¹³ Durə wi, u sāa yee te yīra ma ten dēbu kua gəm soonu wunəbu (100). Batuma ye ba maa deri mi, ka dii te ba bana sō duu yeru gia mi, ye kpuro ya maa kua gəm soonu wunəbu. ¹⁴ Sō yari yeru gia, sāa yee ten dēbu ka batuma ye ba deri min yasum mu sāawa gəm soonu wunəbu. ¹⁵ Ma u maa dii te ta wāa sāa yerun biruə yīra ka batuma ye ba deri ma ye kpuro ya maa kua gəm soonu wunəbu.

Sāa yee ten səwə

Sāa yee ten duu yeru ka dii dēraru ka dii te ta dēere gem gem mi, ¹⁶ ba ye kpuron gani

ka fenentiban kadiriba dāa besi maniwa. Meya ba maa kua gidambisa yeba sō. ¹⁷ Sāa yee ten tōwō ka ten sōwō saa ten kōnnōn di sere ka dii te ta dēere gem gem mi, ba ye kpuron gani buraru koosiwa ¹⁸ ka wōllun kōsobun weenasibu ka maa kpakpa wurusun weenasisu. Kpakpa wurusun weenasii si, ka wōllun kōsobun weenasii be, ba yōwenεwa. ¹⁹ Wōllun kōsobun weenasii ben baawure u wuswaa mōwa yiru. Wuswεε yin tia ya ka tōnugia weenε ya kpakpa wuru sin weenasi teu wuswaa kisi. Wuswaa tia ya maa ka gbee sunōgia weenε ma ya maa kpakpa wuru sin weenasi teu wuswaa kisi. Nge meya ba ka dii te kpuron gani buraru kua. ²⁰ Ba wōllun kōsobun weenasii be ka kpakpa wurusun weenasii si kuawa ten temō ka ten ganiō ka ten kōnnōsun wōllō. ²¹ Sāa yee ten kōnnōn kadirin dānu nu nεwa.

Dii te ta dēere gem gem wuswaaō, gāanu wāa mi. ²² Nu sāare nge yāku yeru te ba kua ka dāa. Ten gunum mu sāa gōm soonu ita. Ten dēεbu maa gōm soonu yiru. Ba tu nōō bōka kuawa ka dāa. Yera durō wī, u man sōōwa u nεε, tabulu ye ba ra n yii Yinni Gusunōn wuswaaō yera mi.

²³ Dii dēeraru ka dii te ta dēere gem gem nu mōwa kōnnōsu yiru. ²⁴ Gambo sikanε yiruwa kōnnō si, su mō. Ye kpuro ya ra n keniarewa. ²⁵ Ba gambo yen wōllō wōllun kōsobun weenasibu ka kpakpa wurusun weenasisu kua nge mε ba kua gani yi sō. Ma ba kōbe kua ten tōwō dii dēera ten kōnnōwō. ²⁶ Dii ten yēsi yēsikao ka sere dii ni ba gōri gōri mi ka maa yen kōbeō, ba yen fenentiba kōkōrō dokeawa ka kpakpa wurusun weenasisu.

42

Dinu ganu sãa yee ten bõku

¹ Durõ wi, u ka man da sãa yee ten yaara tõkaaõ sõõ yẽsan nãm geu gia, sere dia ye ya wãa batuma ye ba deri ka dii te ta wãa sãa yee ten biruõn deedeeru. ² Dia yen dẽebu bu sãawa gõm soonu wunõbu (100) ma yen yasum mu sãa gõm soonu weeraakuru. ³ Yen bee tia ya batuma ye ba deri mi nõõ kisi. Batuma yen dẽebu bu sãawa gõm soonu yendu. Ma ya ka sãa yee te sikerenẽ. Bee tia, dia ye, ya maa yaara tõkaa ye ba simaa doke nõõ kisi. Ya gidambisa ita mõ. Ma ba ye kõbe kua kua. ⁴ Dia yen wuswaaõ, ba batuma deri gõm soonu wõkurun saka. Ma ba swaa wãa ye sõõ gõm soo teeru. Dia yen kãnnõsu su nõõ tãiwa sõõ yẽsan nãm geu gia. ⁵ Dia ye ya wãa wõllõ ya piiminu bo ya kere ye ya wãa temõ ka ye ya wãa suunu sõõ. Domi kõbe ye ba kua mi, ya yen sukum kawawa. ⁶ Adama yen kõbe ya ñ gbereba mõ nge yaara yen dinun gbereba. Yen sõna dia ye ya wãa wõllõ ya ñ suunukinu ka temkinu kpãaru tura. ⁷ Dia yen gana ye ya yaara tõkaa mẽera, yen dẽebu bu sãawa gõm soonu weeraakuru. ⁸ Domi dia yen tiin dẽebu bu sãawa gõm soonu yenda nõõbu. Adama sãa yee ten bera gia, yen dẽebu bu sãawa gõm soonu wunõbu (100). ⁹ Bã n wee saa yaara tõkaan di, kãnnõ gaga wãa dia yen temõ sõõ yari yeru gia gẽn min di ba ra ka du. ¹⁰ Kãnnõ ge, ga wãa mi yaara tõkaan gana ya torua.

Dia maa wãa yaara tõkaaõ sõõ yẽsan nãm dwardu gia batuma ye ba deri ka dii te ta wãa sãa yee ten biruõn deedeeru. ¹¹ Dia yen wuswaaõ, swaa wãa.

Dia ye, ya ka ye ya wāa sōo yēsan nōm geu gia weene. Yen dēebu ka yen yasum ka nge me ba ye banisina ka yen kōnnosu ye kpuro ya sāawa tia. ¹² Nge meya dia ye ya wāa sōo yēsan nōm dwaru gian kōnnosu su sāa. Kōnnō gaga wāa swaa yen duu yerō, yaara tōkaan ganao sōo yari yeru gia. Min diya ba ra ka du. ¹³ Durō wi, u man sōowa u nεε, dia ye ya wāa sōo yēsan nōm geu gia mi, ka ye ya wāa sōo yēsan nōm dwaru gia mi, ya wāawa Yinni Gusunōn sō. Miya yāku kowo be ba ra du Yinni Gusunōn sāa yerō ba ko n da yāku dīa ni di. Dia ye, ya dεerewa. Miya ba koo maa kēnu yi ka yāku yaa ye ba ka toranun yākunu kua ka ni ba ka toranu sōnwa. ¹⁴ Yāku kowobu bà n dua mi, ba ñ yariō tōwō ka ben yānu. Ba koo gina nu potiriwa. Domi yāa ni, nu sāawa sāa yānu. Ben tiin yāna ba ko n da doke bu ka da sāa yerun yaaraō mi tōn be ba tie ba yō.

Gani tōkiin dēebu

¹⁵ Sanam me durō wi, u dii ten sōowō yīira u kpa, yera u dera na yara ka sōo yari yeru gian kōnnō. Ma u batuma ye ya ka sāa yee te sikerene yīirubu wōri. ¹⁶ Yera u sōo yari yeru gian bera yīira ka win dēka ma ya kua dēka yen nεera wunōbu (500). ¹⁷ Ma u maa sōo yēsan nōm geu gia yīira. Ma ya maa kua dēka yen nεera wunōbu. ¹⁸ U maa sōo yēsan nōm dwaru gia yīira ma ya kua dēka yen nεera wunōbu. ¹⁹ U maa yīira sōo duu yeru gia ma mi gian tii maa kua dēka nεera wunōbu. ²⁰ Nge meya u gana yen goonu nne kpuro yīira u ka sikerena. Yen dēebu ka yen yasum mu nεwa. Yen baayere dēka nεera wunōbu. Gana ye, ya sāa yee te wuna nεnem Yinni Gusunōn sō.

43

Gusunɔ

u wurama win s̄aa yerɔ

¹ Durɔ wi, u ka Esekieli da kɔnnɔ ge ga w̄aa s̄ɔɔ yari yeru gia. ² Yera Gusunɔ Isireliban Yinnin yiiko ya na saa s̄ɔɔ yari yeru gian di. Ma win nɔɔ ga nɔɔramɔ nge nim bakam. Ma tem mu win yiikon girima yiba. ³ K̄asi te u wa mi, ta ka te u wa sanam mɛ Gusunɔ u k̄i u Yerusalemu kam koosiagiru weenɛwa. Mɛya ta maa ka k̄asi ni u wa Kebarin daarun b̄okuɔginu weenɛ. Ma u yiira u wuswaa tem girari. ⁴ Ma Yinni Gusunɔn yiikon girima ye, ya dua s̄aa yee te s̄ɔɔ saa kɔnnɔ ge ga w̄aa s̄ɔɔ yari yeru gian di. ⁵ Yera Hunde n̄un sua saa s̄aa yee ten yaaran di ya ka n̄un da s̄ɔɔwɔ. Saa ye s̄ɔɔra Yinni Gusunɔn yiikon girima ya dii te yibumɔ. ⁶ Yera u nua goo u ka n̄un gari m̄ɔ saa dii ten min di. Ma durɔ wi u ka n̄un w̄aa mi, u ȳɔ win b̄okuɔ. ⁷ Ma u n̄un s̄ɔɔwa u nɛɛ, t̄ɔnun bii, yam miniwa n̄en sina kitaru. Miya kon n̄en naasu s̄ɔndi. Kon ka Isireliba sina sere ka baadommaɔ. Be ka ben sinambu ba n̄ maa n̄en ȳisi dɛɛra te sankumɔ ba n̄ b̄unu gasirimɔ ka sere sinambun gonu ni ba sikua gungunu w̄allɔ mi ba ra ȳakuru ko. ⁸ Domi ben sinam be, ba ben sina kpaarun kɔnnɔsu bakunasia n̄en s̄aa yerun kɔnnɔsun b̄okuɔ. Gana tia t̄ɔna ya nu karanɛ. Mɛya ba maa n̄en ȳisi dɛɛra te disi doke ka ben daa k̄ɔsa ye ba kua. Yen s̄ɔna na bu w̄ari ka n̄en m̄ɔru baka. ⁹ T̄ɛ ben b̄uu gasiribu bu koo n̄ɔru ko kpa bu ben sinambun goo nin gari duari. Kpa na n̄ w̄aa ben suunu s̄ɔɔ sere ka baadommaɔ.

10 Wunε tɔnun bii, a Isireliba dii ten kpunaa sɔɔsio kpa bu sekuru wa ben toranun sɔ, kpa bu wa bu yen kpunaa yen asansi mεeri. 11 Sekuru tã n bu mwa yèn sɔ ba tuba ye ba kua, a bu dii ten kpunaa sɔɔsio nge mε ba koo tu banisina, ten dɛɛbu ka ten yasum ka ten kɔnnɔsu ka ten ganan buraru ka ten woodaba, a ye kpuro yoruo ben nɔni biru. Ba koo wooda ye kpuro swĩwa ten bana sɔɔ. Yeni ya ko n sãawa ten banan wooda. 12 Guuru wɔllɔ batuma ye ya ka bu sikerenε, ba koo ye garisiwa dεera. Yeniwa ya sãa dii ten wooda.

Yãku yeru ka yãkunu

13 Durɔ wi, u yãku yeru yĩira ka yĩirutia ye ya ka gɔm soo teeru ka nɔm wĩi teeru nε. Wɔru ge ga ka yãku yee te sikerenε gen yasum mu sãawa yĩirutia tia. Ma yen dukum mu sãa yĩirutia tia. Ma yen nɔɔ bɔkan biruɔ, ya sãa gɔm soorun bɔnu. 14 Saa wɔru gen tem di n ka girari sãa yee ten temɔ ya kua yĩirutii yiru. Ma yen yasum mu maa sãa yĩirutia tia. Saa yãku yee ten bɔka piibun di n ka girari ten bɔka bakaɔ, ya sãawa yĩirutii nne. Ma yen yasum maa sãa yĩirutia tia. 15 Yãku yee ten wɔllɔ mi ba ra dɔɔ sɔre, ten gunum mu sãawa yĩirutii nne, ma ba kãanu nne kua ba gira tia tia ten goonun yinna yenɔ. 16 Yãku yee ten goonu nne kpuro nu nεwa. Nu sãawa yĩirutii wɔkura yiru yiru. 17 Ten bɔka yirusen goonu nne kpuro nu nεwa. Ni kpuro nu mɔwa yĩirutii wɔkura nne nne. Ma ba wɔru kua ye sɔɔ ba ka ye sikerena yĩirutia tian yasum saka. Bɔka yen nɔɔ bɔka ya sãawa gɔm soorun bɔnu. Ma yen yɔɔtii yi mεera sɔɔ yari yeru gia.

18 Durɔ wi, u maa nùn sɔɔwa u nɛɛ, tɔnun bii, ameniwa Yinni Gusunɔ u gerua. U nɛɛ, dɔma te ba yāku yee te bana ba kpa, ma ba kī bu yāku dɔɔ mwaararuginu ko kpa bu yem yēka, wooda ye ba koo swīi wee. 19 Lefiba sɔɔ, Sadɔkun bweseru sɔɔra kaa yāku kowobu wuna ba n da nùn yākuru kue kpa a bu naa kinɛ kpendu wē torarun yākurun sɔ. 20 Kpa a ten yem sua a yēka yāku yee ten kāanu nne ye sɔɔ ka ten goonu nne ye sɔɔ ka sere maa yen bɔka yiruse ye sɔɔ a ka sikerena. Nge mɛya kaa ka yāku yee te disi wɔka kpa a tu sārasia. 21 Kpa a naa kinɛ ten yaa sua a doke dɔɔ sɔɔ batuma gaa sɔɔ ye ba sɔɔru kua tɔɔwɔ. 22 Tāru yiruse sɔɔ, kaa ka boo kinɛru nawa te ta ñ alebu gaa mɔ kpa a ka tu yākuru ko torarun sɔ. Nge mɛya kaa ka sāa yee te sārasia nge mɛ a raa kua ka naa kinɛ te. 23 À n torarun yāku te kua a kpa, kaa maa naa kinɛru ka yāa kinɛru sua ni nu kun alebu gaa mɔ. 24 Kpa a ka nu da wi, Yinni Gusunɔn mi a ka yākuru kɔ. Yāku kowobu ba koo nin yaa bɔru yēkawa kpa bu ka nùn ye yāku dɔɔ mwaararugiru kua. 25 Sɔɔ nɔɔba yirun baa sɔɔ tɔɔ baatere, kaa n da boo kinɛru ka naa kinɛru ka yāa kinɛru gowa a ka torarun yākuru ko. 26 Nge mɛya sɔɔ nɔɔba yiru yen baa sɔɔ ba koo ka yāku yee te sārasia kpa ta n wāa wi, Yinni Gusunɔn sɔ. 27 Sɔɔ nɔɔba yiru yen biru, sɔɔ nɔɔba itase, yāku kowobu ba koo kpī bu den tɔmbu yāku dɔɔ mwaararuginu ka siarabuginu kua wi, Yinni Gusunɔn mi. Kpa u ka bɛɛ nɔnu geu mɛeri. Wi, Yinni Gusunɔwa u yeni gerua.

Sāa yerun kənnə

ge ga wāa sōo yari yeru gia

¹ Durə wi, u maa ka Esekieli da təwə kənnə ge ga wāa sōo yari yeru gia. N deema kənnə ge, ga kənuawa. ² Yera Yinni Gusunə u nūn sōowa u nεε, kənnə ge, ga ko n kənuawa ba n gu kəniama. Goo kun maa sarə mi, domi nε, Gusunə Isireliban Yinniwa na dua min di. Yen sō, ga ko n kənuawa. ³ Adama bεen kparo u koo kpī u sina mi, u ka di nε Yinni Gusunən wuswaa. Wiya u koo maa kpī u du kənnə gen adərən di kpa u yari min di.

Bango sariba ba n duə

Yinni Gusunən sāa yerə

⁴ Ma durə wi, u ka Esekieli da kənnəwə ge ga wāa sōo yēsən nəm geu gia sāa yee ten dee deeru. Ye Esekieli u mεera yera u wa wee Yinni Gusunən yiikon girima ya win sāa yee te yiba. Ma u yiira u wiru ten girari. ⁵ Yera Yinni Gusunə u nεε, tənun bii, a wunen laakari dokeo kpa a mεeri sāa sāa ka wunen tiin nəni kpa a swaa daki a nə ye kon nun sō sāa yee ten woodaban sō. A yen dubu ka yen yaribun wooda nəni dokeo.

⁶ A Isireliba sōowə be, be ba sāa mēm nəw sariba a nεε, ben daa kōsa ye, ya den man nua. ⁷ Wee ba dera tən tuko bango sariba be ba n man sāamə ba dua nən sāa yerə ba tu disi doke. Sanam mε be, Isireliba ba man yākuru kuammε ka pēε ka yaa gum ka yaa yem, ba ku ra nən arukawani mēm nəwε ben daa kōsan sō. ⁸ Ben tii ba n nən sāa yerun səmburu nəni doke. Adama səba ba tu nəmu səndia. ⁹ Nε, Yinni Gusunə na nεε, tē, sōo goo ù n wāa ben suunu sō,

ma u ñ man sãamə, ma u ñ maa bango kue, u ñ duə nən sãa yeru mi.

Wooda Lefiban sã

¹⁰ Yeniban biru, Yinni Gusunə u maa neε, Lefi be ba raa ka man tonda sanam me Isireliba ba man deri ma ba da ba būnu swīi, ba koo ben toranun are mwa. ¹¹ Ba ko n sãawa nən sãa yerun səm kowobu. Bera ba ko n da n sãa yee ten kənnəsu mara. Kpa ba n ten səma mə. Beya ba ko n da Isireliban yāku dō mwaarugirun yaa sake kpa ba n wāa ne Yinni Gusunən sã. ¹² Wee tē, ba sãa Isireliban yāku kowobu būnun nuurə, ma ba dera Isireliba ba tora. Yen sã, kon nəma sua n bu so kpa bu ben toranun are mwa. ¹³ Na ñ maa wuramə bu man susi bu Isireliba yākuru kua. Ba ñ maa duə nən sãa yerun dii deεrarə ka dii te ta deεre gem gem mi. Ba koo sekuru wa kpa bu ben daa kōsan are mwa. ¹⁴ Sãa yerun nənubun səma kon bu wē bu ko.

Wooda

yāku kowo tənwerobun sã

¹⁵ Adama yāku kowobu Lefiba Sadəkun bweseru səə, be ba səmburu kua nən sãa yerə sanam me Isireliba ba tora ba man deri, beya ba ko n da man susi bu yākuru ko ka pēε ka yaa gum ka yaa yem. Ne, Yinni Gusunəwa na yeni gerua. ¹⁶ Beya ba ko n da du nən sãa yerə kpa bu susi nən tabuluə bu man sã. Kpa bu nən sãa yee ten səmburu nəni doke. ¹⁷ Bà n duə sãa yee ten yaara səəkaə, kon de ba n sãa yānu dokewa ni ba kua ka wēε dangii. Bà n səmburu mə sãa yee ten yaara mi ka sere ten tiin səəwə ba ñ yānu dokemə ni ba kua ka yāa sansu. ¹⁸ Ba ko n dawani bəkuawa kpa ba n sokoto kpirinu deewa,

ye kpuro ya n sãa ye ba wesa ka wɛɛ damgii. Kpa bu ku raa kpaka sɛke bu ku ka wenyɛn sã. ¹⁹ Bu sere yari bu da yaara mi Isireliba ba mɛnnɛ, ba koo gina ben yãku yãa ni potiriwa bu yi sãa yeru mi. Kpa bu ku raa ka nu tɔmbu baban sã nu disi duura. Saa ye, kpa bu ganu doke bu ka yarima.

²⁰ Yãku kowobu ba ñ wii pɔɔru potamɔ. Ba ñ maa derimɔ ben seri yi dɛnya. ²¹ Yãku kowo goo u ku raa tam nɔ u sere da nɛn sãa yerun yaara sɔkkaaɔ. ²² Ben goo u ku raa maa gɔmini ñ kun mɛ kurɔ wi ba yina sua kurɔ. Isireliba sɔara u koo wɔndia wi u kun durɔ yɛ sua. Adama u koo kpĩ u yãku kowo goon gɔmini sua.

²³ Ba koo nɛn tɔmbu sãasiwa ye ya sãa nɛ Gusunɔgia ka ye ya ñ sãa nɛgia. Yeya, ye ya dɛere ka ye ya ñ dɛere. ²⁴ Bera ba koo nɛn tɔmbu siria nge mɛ nɛn woodaba ba gerua. Kpa bu nɛn woodaba mɛm nɔɔwa ka nɛn tãɔ baka ni na bu wɛ, kpa bu nɛn tãɔ wɛrarugiru bɛɛɛ wɛ.

²⁵ Yãku kowo u ku goon goru baba kpa u ku raa tii disi doke. Adama u koo kpĩ u win tiin tundon goru baba ka win mɛrogiru ka win bibuginu ka win mɔɔgiru ka win wɔnɔgiru ka win sesu wi u kun durɔ yɛgiru. ²⁶ U n tii dɛɛrasia goo ten sã, sãɔ nɔɔba yiruwa u koo ko u sere win sɔmburu tore. ²⁷ Dɔma te u koo du dii te ta dɛere mi, u koo gina win tiin toranun yãkuru ko. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua. ²⁸ Wee ye ya ko n sãa ben tubi. Nɛna ba koo sɔmburu kua. Ba ñ bu tem gam wɛɛmɔ ba n mɔ Isireliɔ. Nɛna ko na n sãa nge ben tem kɔsire. ²⁹ Ye ba ka torarun yãkunu ka yãku ni ba ra ka toranu sɔmɛ kua ka kɛɛ ni ba ka naamɔ ka sere ye

ba yi ne, Yinni Gusunɔn sɔ, ye kpuro ya ko n sɔawa ben dīanu. ³⁰ Dīa gbiikii ni ba koo ka ne, Yinni Gusunɔ naawa, nu koo kowa yāku kowobuginu. Isireliba ba ko n da ben dīa bimin som gem yāku kowobu wēwa kpa n bu domaru kua. ³¹ Adama yāku kowobu ba n̄ yaa goru n̄ kun mε gunɔ goru dimɔ n̄ kun mε ye gāanu kasuka nu go.

45

Tem mε ba koo wuna nenem

¹ Yinni Gusunɔ u maa neε, sanam mε ba koo Isireliban bwese keru yi tem bɔnu kua, ba koo tem gam wunawa mu n sɔa kēru te ba Yinni Gusunɔ wē. Tem men dēebu ko n sɔawa gɔm soonu nɔrɔbun suba yenda nɔɔbu (25.000). Men yasum maa gɔm soonu nɔrɔbun suba wɔkuru (10.000). Mε kpuro mu ko n sɔawa mε ba wuna ba yi Yinni Gusunɔn sɔ. ² Tem mε sɔɔra ba koo batuma wuna sɔa yerun sɔ. Yen dēebu ka yen yasum mu ko n newa mu n sɔa deka neera wunɔm wunɔm (500) kpa bu maa batuma gaa deri mi, bu ka sikerena ya n sɔa gɔm soonu weeraakuru. ³ Ba koo maa batuma gaa wuna gbiikaa ye sɔɔ mi ba koo Yinni Gusunɔn sɔa yeru swīi. Ya ko n sɔawa nenem Yinni Gusunɔn sɔ tem mε sɔɔ. ⁴ Yera ya ko n sɔa yāku kowobugia be, be ba ra Yinni Gusunɔ sɔmburu kue sɔa yerɔ. Miya ben dia ko n wāa ka Yinni Gusunɔn sɔa yeru. ⁵ Batuma mi Lefiba ba ko n wāa yen dēebu ko n sɔawa gɔm soonu nɔrɔbun suba yenda nɔɔbu (25.000). Yen yasum maa gɔm soonu nɔrɔbun suba wɔkuru (10.000). Kpa bu dia yendu ko mi. ⁶ Yinni Gusunɔn batuma yen deederu, ba koo maa batuma gaa wuna mi Isireliba ba koo ben dia bani. Batuma

yen dēebu bu ko n sāawa gəm soonu nārəbun suba yenda nəəbu (25.000) kpa yen yasum mu n sāa gəm soonu nārəbun suba nəəbu (5.000). ⁷ Ba koo maa batuma gaa wuna ben kparon sō. Ya ko n wāawa Isirelibagian nəəwə ka sere maa Yinni Gusunəgian nəəwə. Batuma ye, ya koo dawa saa sō duu yerun di n ka girari nim wōkuə, saa maa sō yari yerun di sere ka mi Isireliban tem mu yōra. Yen dēebu bu ko n ka Isireliban bwese kera tian tem nēwa. ⁸ Nge mēya kparobu ba ko n ben tem mə Isireliə. Ba n maa nən tambu dam dərəmə bu begim mwa. Ba koo bu mu deriawa.

Sina bokon saria ka təmbugia

⁹ Wee ye nε, Yinni Gusunə na gerua. Na nεε, bεε Isireliban sina bibu ya den tura. I de wəraru ka dam dərəbu bu kpe. I gem ka wooda swīiyə kpa i ku maa nən tambu wərari ye ba mə. Nε, Yinni Gusunəwa na yeni gerua.

¹⁰ I de bεen kiloba ka bεen yīrutinu nu n sāa dee dee. ¹¹ Sakaku ge ba ra ka dīa bimi yīire ba mō efa ka ge ba ra ka gāa yarum yīire ba mō bati, i de ni kpuro nu n nε. Kpa ye kpuro ya n sāa sakaku ge ba mō homerin bənu wəkurun tia. ¹² Sii geesun gobi sikili tia ya n maa sāa gobi yi ba mō gera yendu, kpa sikilin gobi wata ya n maa sāa minu tia.

¹³ Wee kēε ni i ko i n da wē. I n bεen alikama ka dīa bima ye ba mō əsu gā, i ko efan bənu nəəba tian sube teeru suawa homeri tia sō. ¹⁴ I n maa gum wēemə, i ko i mu yīirewa ka sakaku ge ba mō bati. Bati wəkuru ta sāawa homeri tia. Homeri ka kəri ya sāawa tia. Batin bənu wəkurun tia i ko i wuna. ¹⁵ Isireliə, yāa gōə sō, yāanu goobu (200) nū n wāa, yāa teera i ko i wē kērun sō n kun mε yāku dōə

mwaararugirun sã ñ kun mε siarabun yākurun sã. Nge mεya nε, Yinni Gusunɔ kon ka bεε bεen toranu suuru kua. Nε Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

¹⁶ Isireliba kpurowa ba ko n da ben kparo kēε te wē. ¹⁷ Domi wiya u ko n da yāku nin wunanɔsu ko Isireliban sã suru kpaɔ baawure sɔɔ ka tã wērarugiru sɔɔ, tãɔ bakaru baatere sɔɔ gesi. Yāku ni ba ko n da ko mi, niya yāku dɔɔ mwaaruginu ka kēnu ka yāku ni ba ra ko ka gberun dīanu ka torarun yākunu ka sere siarabun yākunu.

Yāku yerun dεerasiabu

¹⁸ Ameniwa nε, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nεε, suru gbiikoon tãɔ gbiikuru, ba koo naa kineru sua te ta ñ alebu gaa mɔ. Kpa bu ka sãa yee te disi wɔka. ¹⁹ Yāku kowɔ u koo naa yen yem sua kpa u yēka sãa yee ten kɔnnɔn kadiriba sɔɔ ka sere yāku yerun goonu nnen nɔɔ bɔkan wɔllɔ ka sere dii yaara ye ya wãa sɔɔwɔn kɔnnɔwɔ kadiriba sɔɔ. ²⁰ Suru win sɔɔ nɔɔba yiruse sɔɔ, ba koo maa yākuru ko be ba tora ba ñ ka baarun sã. Nge mεya ba koo ka sãa yee te sārasi.

²¹ Suru gbiikoon sɔɔ wɔkura nnese sɔɔra ba koo Gɔɔ sararibun tãɔ bakaru di. Ba koo tãɔ te diwa sɔɔ nɔɔba yiru. Pēε ye ba kun seeyatia dokewa ba koo di tãɔ ni sɔɔ. ²² Yen dɔma te, Isireliban kparo u koo naa kineru gowa win toranu ka win tɔmbuginun sã. ²³ Sãɔ nɔɔba yiru ye sɔɔ, tãɔ baatere ketε kinenu nɔɔba yiru ka yãa kinenu nɔɔba yiruwa u koo go u ka yāku dɔɔ mwaaruginu ko. Kpa u maa boo kinenu nɔɔba yiru go toranun yākunun sã, yen gaa ya kun alebu gaa mɔ. ²⁴ Yen biru alikaman som kilo tena ka gum ditiri nɔɔba tia ba koo sɔndi naa ka yāaru baateren wɔllɔ.

²⁵ Suru nɔɔba yirusen sɔɔ wɔkura nɔɔbuse sɔɔ, tɔɔ bakarun sanam, yɔku tee niya ba koo ko sɔɔ nɔɔba yiru ye sɔɔ ka yen som mɛ, ka gum mɛ.

46

Wooda

ye Isireliban kparo u koo swĩ

¹ Nɛ, Yinni Gusunɔ na nɛɛ, sɔɔ yerun yaara sɔɔkaan kɔnnɔ ge ga wɔa sɔɔ yari yeru gia, ga ko n kenɔwɔa sɔɔ nɔɔba tia yɛ sɔɔ ba ra sɔmburu ko. Adama ba koo gu kenɔwɔa tɔɔ wɛrarugiru sɔɔ ka sere maa suru kpaɔ ù n yara. ² Isireliban kparo u koo duwa saa kɔnnɔ ge ga wɔa tɔɔwɔn di kpa u na u yɔra kɔnnɔ gen kadirin bɔkuɔ sanam mɛ yɔku kowobu ba nùn yɔku dɔɔ mwaararugiru ka siarabun yɔkuru kuammɛ. Saa ye sɔɔ, u ko n yiirewa kɔnnɔ gen mi. Yen biru kpa u yari. Ba ñ kɔnnɔ ge kenunɔ sere yoka. ³ Isireliba ba koo na bu kpunɔwɔa bu Yinni Gusunɔ bɛɛɛ wɛ kɔnnɔ gen mi tɔɔ wɛrarugiru sɔɔ ka sere maa suru kpaɔ baawure sɔɔ.

⁴ Tɔɔ wɛrarugii te sɔɔ, sina boko u koo yɔku dɔɔ mwaararugiru ko ka yɔa kpemminu nɔɔba tia ka sere maa yɔa kinɛ teeru. Ni kpuro nu kun alebu gaa mɔ. ⁵ U koo maa alikaman som kilo tɛna sɔndi yɔa kinɛru baateren wɔllɔ ka sere maa gum ditiri nɔɔba tia som mɛn wɔllɔ. Som mɛ u kɔwa u koo sɔndi yɔa kpemminu wɔllɔ. ⁶ Suru kpaɔ ù n yara, u koo naa kinɛ kpɛndu gowa te ta ñ alebu mɔ ka yɔa kpemminu nɔɔba tia ka yɔa kinɛ teeru, ni kpuro nu kun alebu mɔ. ⁷ Mɛya u koo maa alikaman som kilo tɛna sɔndi naa kinɛru baateren wɔllɔ ka yɔa kinɛru baateren wɔllɔ. U koo gum ditiri nɔɔba tia doke

som mε sɔɔ kpa u yāa kpemmii nin wəllɔ som sɔndi mε u kī. ⁸ Ben kparo u koo duwa saa dii yaaran kənnən di. Min diya u koo maa ka yari. ⁹ Adama Isireliba bà n man sāaru na t̄ɔɔ bakaru garu sɔɔ, be ba dua saa kənnɔ ge ga wāa s̄ɔɔ yēsən nəm geu gian di, ba koo yariwa ka kənnɔ ge ga wāa s̄ɔɔ yēsən nəm dwaru gia. Be ba maa dua saa kənnɔ ge ga wāa s̄ɔɔ yēsən nəm dwaru gian di, ba koo yariwa ka kənnɔ ge ga wāa s̄ɔɔ yēsən nəm geu gia. Goo kun yariɔ kənnɔ ge u ka duan di. ¹⁰ Ben kparo u koo du sanam mε ba duɔ kpa u yari sanam mε ba yariɔ.

Yākunun wooda

¹¹ T̄ɔɔ bakanun sanam, bà n yākuru m̄ɔ ka naa kineru ka yāa kineru, alikaman som kilo tena ba ko n da sɔndi sabe nin baateren wəllɔ ka gum ditiri nɔɔba tia. Adama ñ n yāa kinε kpendun na ba ka m̄ɔ, som m̄ɛn nɔɔ ba kīwa ba koo ka na.

¹² Ben kparo ù n ḡɔru doke u yāku d̄ɔɔ mwaararugiru ñ kun mε siarabun yākuru ko, ba ko n da nùn kənnɔ ge ga wāa s̄ɔɔ yari yeru gia keniewa. U koo tu kowa nge mε u ra ko t̄ɔɔ w̄ɛrarugiru sɔɔ. U n yara u doona kpa bu kənnɔ ge kεnε.

¹³ T̄ɔɔ baatere ba ko n da Yinni Gusunɔ yāku d̄ɔɔ mwaararugiru kuewa ka yāaru w̄ɔɔ tiagiru te ta ñ alebu gaa m̄ɔ. Ba ko n da tu kowa bururu baatere.

¹⁴ Bururu baatere, ba ko n da yākuru kowa ka som kilo nɔɔbu ye ba burina ka gum ditiri yiru. Meya ba ko n da tu ko t̄ɔɔ baatere sere ka baadommaɔ. ¹⁵ Nge meya bururu baatere ba ko n da Yinni Gusunɔ yāku d̄ɔɔ mwaararugiru kue ka yāa kinε kpendu ka som ka sere maa gum. Meya ba ko n da tu ko sere ka baadommaɔ.

Ye n sãa Isireliban kparon

bibugia

¹⁶ Amɛniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, Isireliban kparo ù n win bibun turo tem kã, tem mɛ, mu koo kowa bii win bibun bweserugim. ¹⁷ Adama ù n win yoo tem kã, yakiabun wɔɔ gà n tura yoo wi, u ñ ko n maa tem mɛ mɔ. Saa ye sɔɔ, mu koo kowa wi, kparo wigim. Win bibu tɔnawa ba koo kpĩ bu win tem tubi di. ¹⁸ Kparo wi, u ku raa win tɔmbu tem mwaari. Ye u koo win bibu wẽ kpuro u de ya n wee win mɔrun di. Kpa nɛn tɔmbu sɔɔ goo u ku raa ka win tem bia.

Sãa yerun doo koo yeru

¹⁹ Durɔ wi, u ka Esekieli da dirɔ te ta wãa yãku kowobun sã sãa yerɔ. U dua saa kɔnnɔ ge ga wãa sãɔ yẽsan nɔm geu gian di. Yen sɔɔ mi, ayeru gara wãa sãɔ duu yeru gia. ²⁰ Ma u nùn sãɔwa u nɛɛ, aye te, ta sãawa mi yãku kowobu ba ko n da toranun yãku yaa yike kpa bu som mɛ ba ka yãkunu kua sɔmɛ. Nge mɛya ba ñ maa ka yi dɔɔ tɔɔwɔ Isireliba bu sere ye babiri. Domi ya sãawa Yinni Gusunɔgia.

²¹ Yen biru u maa ka nùn da yaara tɔkkaaɔ. Ma ba da yen goonu nɛ ye kpuron mi. Ma u deema ba batuma gaa wãa goo ten baateren mi. ²² Batuma yen baayeren dɛɛbu bu sãawa gɔm soonu weeru ma yen yasum maa sãa gɔm soonu tɛna. Ye nɛ ye kpuro ya nɛwa. ²³ Ba gana kua ba ka ye nɛ ye kpuro sikerena. Ma ba dosu gira gana ye sɔɔ. ²⁴ Ma durɔ wi, u nùn sãɔwa u nɛɛ, ya sãawa mi sãa yee ten sɔm kowobu ba ko n da yaa yike ye tɔmba ka yãkuru na.

47

*Daa te ta yarimo**Saa sãa yerun di*

¹ Yen biru durɔ wi, u ka Esekieli gɔsira sãa yerun kɔnnɔwɔ. Yera nim mu kuramɔ dii ten kɔnnɔn tem di sɔɔ yari yeru gia. Domi dii ten kɔnnɔ ga mɛɛra wa sɔɔ yari yeru gia. Ma nim mɛ, mu kokumɔ mu dɔɔ sãa yerun nɔm geu gia yãku yerun sɔɔ yɛsan nɔm dwaru gia. ² Ma u maa ka nùn da kɔnnɔ, ge ga wãa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia. Ma ba besira ba da tɔwɔ sere kɔnnɔwɔ ge ga wãa sɔɔ yari yeru gia. Ma Esekieli u wa nim mɛ, mu kokumɔwa nɔm geu gia. ³ Durɔ wi, u da sɔɔ yari yeru gia. N deema u wɛɛ nɛni win nɔmaa. Nge mɛ u dɔɔ, u yam mi yĩira gɔm soonu nɔrɔbu (1.000). Ma u Esekieli tɔburasia. Ma nim mɛ, mu na sere win naa wĩino. ⁴ Yen biru u maa gɔm soonu nɔrɔbu yĩira. Ma u dera Esekieli u nim mɛ tɔbura. Ma nim mɛ, mu na sere win dũu wĩino. Ma u maa susi u yĩira gɔm soonu nɔrɔbu. Ma mu na sere win pɔraa. ⁵ Ma u maa yĩira gɔm soonu nɔrɔbu mi n sãa nim bwee bakararu te Esekieli u n kɔpɛ u tɔbura. Domi nim mɛ, mu duku. Goo kun kɔpɛ u mu tɔbura ma n kun mɔ ka kɛɛri. ⁶ Ma u Esekieli sɔɔwa u nɛɛ, tɔnun bii, a ye kpuro mɛɛra sãa sãa?

Ma u ka nùn wurama daa ten bɔɔwɔ. ⁷ Ye u ka nùn tura mi, yera u wa dãnu nu dabi daa ten goo gookaa. ⁸ Ma u nùn sɔɔwa u nɛɛ, nim mɛ, mu koo kokuwa mu da wɔɔ bera ye ya wãa sɔɔ yari yeru giaɔ ka wɔwa ye ba mɔ Arabaa kpa mu sere da nim wɔkuɔ. Mɛya mu koo nim wɔkun nim dɛɛrasia. ⁹ Mi nim mɛ, mu gesi dua kpuro, hunde koni ye ya wãa mi ya ko n wãaru mɔwa. Kpa swɛɛ yi n dabi. Domi mi nim mɛ, mu dua kpuro mu koo mɛ mu tie dɛɛrasiawa.

¹⁰ Saa Engɛdin di n ka da Eni Egalaimuɔ, surɔkɔba ba ko n da n wāawa mi, ba n yāakoronu keewa daa ten goorɔ. Ta ko n swɛɛ bwese bweseka mɔwa nge nim wɔku ge ba sokumɔ Mɛditeranɛ. Swɛɛ yi, yi ko n dabi. ¹¹ Adama ba koo ten daa burenu ka ten yerusu deriwa bɔɔ te ta wāa min sɔ. ¹² Ten goonɔ dāa ko n kpiawa nɪn wurusu kun dɛruramɔ, nɪn marum kun maa kpeemɔ. Nu ko n da yewa suru baawure. Domi nu ko n nim waamɔwa sāa yerun di. Ba ko n da dāa nɪn marum diwa kpa bu ka nɪn wurusu bararun tim ko.

Yinni Gusunɔ u Isireliban

tem nɔɔ bura yenu yimɔ

¹³ Ameniwa nɛ, Yinni Gusunɔ na gerua. Na nɛɛ, bɛɛ Isireliba, tem mɛ i ko i bɔnu ko, kon bɛɛ mɛn nɔɔ bura yenu sɔɔsi. Yosefun bwese kɛra bɔnu yiruwā ya koo wa. ¹⁴ Bwese kɛri yi yi tien bɔnu ya ko n nɛwa. Domi nɛ, Yinni Gusunɔ na nɔma sua na bɔrua na nɛɛ, bɛɛn baababara kon mu wɛ. Yen sɔna bɛɛ i ko i mu wa i tubi di. ¹⁵ Tem mɛn nɔɔ bura yeru wee. Sɔɔ yɛsan nɔm geu gia, ta torua saa nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranɛn di n ka da Hɛtilonin swaaɔ sere ka Sedadin wuu duu yerɔ, ¹⁶ ka Hamatiɔ ka Bɛrɔtaɔ ka Siburaimuɔ. N deema wuu si, su wāawa Damasi ka Hamatin nɔɔ bura yerun baa sɔɔ ka Haseɛ Hatikonin temɔ Hafaranin tem nɔɔ bura yeru gia. ¹⁷ Nge mɛya sɔɔ yɛsan nɔm geun tem nɔɔ bura yee te, ta ko n wāa saa nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranɛn di n ka girari Hasaa Enɔwɔ Damasin tem nɔɔ bura yerɔ ka Safoniɔ Hamatin tem nɔɔ bura yerɔ. ¹⁸ Sɔɔ yari yeru gia maa tem mɛn nɔɔ bura yeru ta koo daa te ba mɔ Yuudɛni swiwa Hafaraniɔ ka Damasiɔ ka Galadiɔ ka Isireliban tem baa sɔɔ. Ta ko n wāawa saa tem nɔɔ

bura yee te ta wãa são yẽsan nãm geu gian di n ka na nim wõku bõruguuõ são yari yeru gia. ¹⁹ São yẽsan nãm dwaru gian tem não bura yee te, ta koo dawa saa Tamaan di sere ka Meriban bwiaõ Kadesiõ kpa tu Egibitin daaru swĩi sere n ka girari nim wõku ge ba m̀ Mēditeranēõ. Não bura yee te ta wãa são yẽsan nãm dwaru gia, tera mi. ²⁰ São duu yeru gian tem não bura yeru ta ko n sãawa nim wõku ge ba m̀ Mēditeranē ma ya yõra Hamatin deedeeru são yẽsan nãm geu gia. São duu yerugiarã maa mi.

²¹ Bēē Isireliban bwese keri wõkura yiru são ²² i ko i tem mē bõnu ko ka tētē bēēn tii tiinē são ka são be ba wãa ka bēē ba ka bibu mara bēēn suunu são. I ko i bu garisowa nge Isireliba. Kpa i tubi ye bõnu ko ka be sannu ka tētē. ²³ I ko i são nùn win baa wēwa bwese kera yè são u wãa. Nē, Yinni Gusunõwa na yeni gerua.

48

Ba tem mē bõnu kua

¹ Isireliban bwese kera baayeren yĩsiru wee ka bõnu ye yen baayere ya wa. Danun bwese kera ya yen baa wa são yẽsan nãm geu gia, swaa ye ya dõõ Hētiloniõ Hamatin di n ka da Hasaa Enõõ gia Damasi ka Hamatigibun tem bõkuõ. Tem mē, mu wãawa saa são yari yerun tem não bura yerun di n ka da são duu yeru gia. ² Danu ben bõkuõ, saa são yari yerun di n ka da são duu yerõ Aseebagima mu wãa mi. ³ Aseebagim bõkuõ Nēfitalibagima mu wãa mi, saa são yari yerun di n ka da são duu yerõ. ⁴ Nēfitalibagim bõkuõ, Manasebagima mu wãa mi, saa são yari yerun di n ka da são duu yerõ. ⁵ Manasebagim bõkuõ Efaraimubagima mu

wāa mi, saa sōo yari yerun di n ka da sōo duu yerō. ⁶ Efaraimubagim bōkuō Rubēnibagima mu wāa mi, saa sōo yari yerun di n ka da sōo duu yerō. ⁷ Rubēnibagim bōkuō Yudabagima mu wāa mi, saa sōo yari yerun di n ka da sōo duu yerō.

Tem

mε ba koo Yinni Gusunō wē

⁸ Yudaban tem bōkuō sōo yari yeru gian tem nōo bura yeru mi, n ka da nim wōku ge ba mō Mēditeranēo sōo duu yeru gia, bera miya ba koo Yinni Gusunōn tem yīire. Mēn dēebu bu ko n ka Isirelibagim nēwa kpa mēn yasum mu n sāa gōm soonu nōrōbun suba yēnda nōobu (25.000). Kpa bu Yinni Gusunōn sāa yeru bani mēn suunu sōo. ⁹ Batuma ye ba koo Yinni Gusunō deria mi, yen dēebu bu ko n sāawa gōm soonu nōrōbun suba yēnda nōobu (25.000). Kpa yen yasum mu n sāa gōm soonu nōrōbun suba wōkuru (10.000). ¹⁰ Yāku kowoba ba koo batuma yen sukum sua. Kpa ya n sāa gōm soonu nōrōbun suba yēnda nōobu sōo yēsan nōm geu gia. Sōo duu yeru gia gōm soonu nōrōbun suba wōkuru. Sōo yari yeru gia maa gōm soonu nōrōbun suba wōkuru kpa sōo yēsan nōm dwaru gia yen dēebu bu n sāa gōm soonu nōrōbun suba yēnda nōobu. Kpa Yinni Gusunōn sāa yeru ta n wāa yen suunu sōo. ¹¹ Yāku kowo Sadōkun bibun bwesera ta ko n tem mε mō. Domi beya ba wāa nε, Yinni Gusunōn sōmburu sōo sanam mε Lefi yāku kowo be ba tie ka Isireliba ba man deri. ¹² Batuma ye, ya ko n sāawa nēnēm ye ba wuna Isireliban tem di Lefiban tem nōo bura yerun bōkuō. ¹³ Lefi ben tem mu ko n wāawa yāku kowobugim bōkuō. Mu ko n

sāawa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu. Yen yasum maa gəm soonu nərəbun suba wəkuru. ¹⁴ Ba n̄ mε səə gam gum dərāmə. Ba n̄ maa kpē bu ka mu gam kəsina n̄ kun mε bu mu goo wē. Domi mēya mu kpuro kere yèn s̄ mu sāa Yinni Gusunəgim.

Batuma ye ya ko n sāa

sina bokogia ka wuugibugia

¹⁵ Tem mε mu tie, mēn yasum mu sāawa gəm soonu nərəbun suba nəəbu (5.000). Ma mēn dēebu bu sāa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu (25.000). Ye kpuro ya ko n sāawa wuugibugia. Mε səəra ba koo ben dia bani ka sere ye ya tie. Wuun batuma yen goonu n̄nε ye kpuro ya ko n nēwa, ¹⁶ gooru baatere ta n sāa gəm soonu nərəbun suba n̄nε ka nēra wunəbu (4.500). ¹⁷ Ba koo batuma gaa deriwa bu ka wuu ge sikerena ya n sāa gəm soonu goobu ka weeraakuru (250) yen goonu n̄nε ye kpuro səə. ¹⁸ Batuma ye ya tie wuugian yēsi yēsikaə ya ko n wāawa yāku kowobugian bəkuə. Yen dēebu bu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba wəkuru (10.000) s̄ə yari yeru gia ka maa s̄ə duu yeru gia. Batuma ye səəra ba koo dīanu duure ni ba ko n da ka be ba wuu gen səmburu m̄ nəəri. ¹⁹ Ba koo səm kowo be gəsiwa bwese kera baayeren min di. Be kpurowa ba koo wuku tem mε səə. ²⁰ Yinni Gusunən tem mε kpuron goonu n̄nε kpuro nu ko n nēwa, nu n sāa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu nəəbu (25.000). Mε səəra ba koo wuun batuma wīa. ²¹ Batuma ye ya tie, ya ko n sāawa sina bokogia kpa ya n Yinni Gusunəgia ye suunu doke ka sere mi wuugibu ba koo sina. Yen yasum mu ko n sāawa gəm soonu nərəbun suba yenda nəəbu

sɔɔ yari yerun tem nɔɔ bura yeru gia, yen dɛɛbu bu n maa s̄aa gɔm soonu nɔrɔbun suba yenda nɔɔbu sɔɔ duu yeru gia nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranɛ gia. Nge mɛya batuma ye ba wuna Yinni Gusunɔn s̄ɔ ka s̄aa yee ten s̄ɔ, ye kpuro ya ko n w̄awa tem mɛn suunu sɔɔ. ²² Lefiban batuma ka wuugia ye, ya ko n ben kparogia bɔnu s̄awa yiru. Ya ko n w̄awa Yudabagia ye ya w̄aa sɔɔ yɛsan nɔm geu gia ka sere Bɛnyamɛɛbagia ye ya w̄aa sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gian baa sɔɔ.

Bwese kɛri yi yi w̄aa

sɔɔ yɛsan nɔm dɔwarɔn tem

²³ Bwese kɛri yi yi tien tem wee. Bɛnyamɛɛbagim mu ko n w̄awa saa Isireliban tem nɔɔ bura yerun sɔɔ yari yerun di n ka da nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranɛɔ sɔɔ duu yerɔ. ²⁴ Bɛnyamɛɛbagim bɔkuɔ Simɛɔbagima mu ko n w̄aa mi, sɔɔ yari yerun di n ka da sɔɔ duu yerɔ. ²⁵ Simɛɔbagim bɔkuɔ Isakaribagima mu ko n maa w̄aa mi, saa sɔɔ yari yerun di n ka da sɔɔ duu yerɔ. ²⁶ Isakaribagim bɔkuɔ Sabulonibagima mu ko n maa w̄aa mi, sɔɔ yari yerun di n ka da sɔɔ duu yerɔ. ²⁷ Sabulonibagim bɔkuɔ Gadibagima mu ko n maa w̄aa mi, sɔɔ yari yerun di n ka da sɔɔ duu yerɔ. ²⁸ Gadibagima mu ko n s̄aa Isireliban tem nɔɔ bura yeru sɔɔ yɛsan nɔm dɔwaru gia. Ta koo dawa saa Tamaan di sere Mɛriban bwiaɔ Kadɛsiɔ, kpa tu Egibitin daaru sw̄i sere n ka da nim wɔku ge ba mɔ Mɛditeranɛɔ. ²⁹ Tem mɛya i ko i bɔnu ko ka tɛtɛ bɛɛ Isireliban bwese kɛri sɔɔ kpa bɛɛn baawure u win bɔnu wa. Nɛ, Yinni Gusunɔwa na yeni gerua.

*Yerusalemun kənnəsu**wəkura yiru*

³⁰⁻³¹ Kənnəsu wəkura yiruwa ba koo doke Yerusalemu. Sin baagere ga koo bwese kera tian yīsiru sɔbewa. Sɔɔ yēsən nəm geu gia, gana yen dɛɛbu sɔawa gəm soonu nərɔbun suba nne ka nɛera wunɔbu (4.500). Kənnəsu itawa ba koo doke mi. Teu sɔɔ, ba koo Rubenin yīsiru doke, yiruse sɔɔ Yudagiru, itase sɔɔ maa Lefigiru. ³² Sɔɔ yari yeru gia maa gana ya ko n wāa. Yen dɛɛbu bu ko n sɔa gəm soonu nərɔbun suba nne ka nɛera wunɔbu (4.500). Ba koo kənnəsu ita yaba mi. Gbiikuu ga ko n Yosefun yīsiru mə, yiruse Benyamɛɛgiru, itase maa Danugiru. ³³ Sɔɔ yēsən nəm dɔwaru gian gana ya ko n ka yionɔ dɛɛbu nɛwa. Ba koo maa kənnəsu ita yaba mi. Gbiikuu ga ko n Simɛən yīsiru mə, yiruse Isakarigiru, itase maa Sabulonigiru. ³⁴ Sɔɔ duu yeru gian gana ya ko n ka yi yi tie dɛɛbu nɛwa. Kpa bu yi kənnəsu ita yaba nge mɛ ba yionɔ kua. Gbiikuu ga ko n Gadin yīsiru mə, yiruse Aseɛgiru, itase maa Nɛfitaligiru. ³⁵ Gana ye ya koo wuu ge sikerena kpuron dɛɛbu bu ko n sɔawa gəm soonu nərɔbun suba yendu yiru sari (18.000).

Saa dɔma ten di, ba ko n da wuu ge sokuwa Yinni Gusunɔ u wāa mini.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3